

ΒΟΥΛΙΑΞΑΝ ΤΑ ΗΡΕΜΑ ΝΕΡΑ ΚΑΙ ΕΦΕΡΑΝ ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗ

ΚΥΠΡΟΣ: Η «ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ ΠΤΕΡΝΑ» ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΕΘΕΙ CASUS BELLI ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΕ

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΒΑΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΜΑΪΜΟΥ ΚΑΙ ΜΠΙΖΝΕΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ

EUROPEAN UNIVERSITY OF LEFKE

Το διεθνές δίκτυο των agents, οι παραπλανητικές υποσχέσεις και οι ξένες έρευνες που αποκαλύπτουν τον μηχανισμό στρατολόγησης και τις ρωγμές στην εποπτεία

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

Ποιο είναι το μεγαλύτερο διπλωματικό κατόρθωμα των Βρετανών; ΣΕΛΙΔΑ 12

Ο ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ, Η ΑΓΚΥΡΑ ΣΤΟ ΤΙΜΟΝΙ

Επιπόλαιες υποσχέσεις για λύση εξπρές

ΣΕΛΙΔΑ 10

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ

Πάει... περίπατο η δωρεάν εκπαίδευση

ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ 14ΧΡΟΝΗΣ

Βία στο γήπεδο, νομοσχέδια στον πάγκο

ΣΕΛΙΔΑ 14

ΚΥΠΡΙΟΣ ΤΕΝΟΡΟΣ ΕΤΩΝ 18

Ο νεαρός από τη Λευκωσία που κατέκτησε το Musikverein της Βιέννης

ΣΕΛΙΔΕΣ 18-19

ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

€611 εκατομμύρια για να ξαναστηθεί η κτηνοτροφία

ΣΕΛΙΔΑ 11

Αναγνωριστικές «ριπές» για τις Προεδρικές του 2028

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Οδεύουμε χωρίς επιστροφή στο Σπύλαιο της αμάθειας, δεσμώτες των αλγορίθμων;

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Η φανταστική κοινωνία του κυπριωτισμού

ΣΕΛΙΔΑ 5

ΚΩΣΤΑΣ ΓΡΙΒΑΣ

Ο ψυχολογικός μηχανισμός διολίσθησης σε πυρηνικό πόλεμο

ΣΕΛΙΔΑ 26

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η ΕΚΤ ανάμεσα στο πετρέλαιο και τη στασιμότητα

ΣΕΛΙΔΑ 21

ΘΕΣΗ

Έτσι θα γράψετε Ιστορία, κ. Πρόεδρε;..

Ο Πρόεδρος Ν. Χριστοδουλίδης είπε ότι, αν ήταν στο χέρι του ίδιου και του κ. Ερχιουρμάν, θα μπορούσαν να λύσουν το Κυπριακό σε οκτώ μέρες και να γράψουν Ιστορία! Και ο μ. Γ. Βασιλείου ήθελε λύση χθες, αλλά και ο Νέρωνας έμεινε στην Ιστορία... Διότι, έκαψε τη Ρώμη. Ούτως ή άλλως, Πρόεδρε, ακόμη και αν δεχθεί η Άγκυρα ότι συζητάτε σήμερα στο Κυπριακό, ποια θα είναι η λύση; Η τουρκική φόρμουλα της διζωνικής δικαιοσύνης; Δηλαδή, θα γράψετε Ιστορία διχοτομώντας επισήμως την Κύπρο;..

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Η αλήθεια, κ. Πρόεδρε, είναι ότι μπορείτε να λύσετε το Κυπριακό όχι σε οκτώ μέρες, αλλά σε λίγα λεπτά, εάν υποκύψετε πλήρως στους τουρκικούς όρους. Και τι θέλει η Αγκυρα; Αφού της δώσετε μια ομοσπονδία, συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, θα αξιώσει ολόκληρη την Κύπρο. Αυτό είναι το πρώτο σύγγραφο γεγονός. Το δεύτερο αφορά στα επιδόματα «επικοινωνιακά σας ευφολογήματα» επί του Κυπριακού, που δεν θα φέρουν λύση. Και κάθε φορά που τα λέτε, μένετε εκτεθειμένοι. Διότι, αρνείστε να δείτε την πραγματικότητα και τη λανθασμένη πολιτική σας επί του Κυπριακού, που οδηγεί είτε στην υφιστάμενη de facto διχοτόμηση είτε στην de jure διά της διάλυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της επιβολής μιας δικέφαλης κρατικά ομοσπονδίας ως αποτέλεσμα της

εισβολής.

Ακόμη και αυτός ο κ. Ερχιουρμάν σας άφησε εκτεθειμένο, κ. Πρόεδρε. Σας έστειλε το μήνυμα ότι, αν θέλετε λύση, θα πρέπει να σταματήσετε, εν ολίγοις, να θεωρείτε τα κατεχόμενα ως τέτοια. Και να κάσετε να τα βρείτε ως «δυο αρχηγοί κρατών» και όχι ως ηγέτες Κοινοτήτων. Δεν τον αρκεί η δική σας υποβάθμιση στο πλαίσιο των συνομιλιών, αλλά αξιώνει τη δική του αναβάθμιση. Και όχι μόνο οι προκάτοχοί σας, αλλά και εσείς ο ίδιος του δώσατε δικαιώματα να συμπεριφέρεται με αυτόν τον τρόπο μέσω της ομοσπονδίας, καθότι το σημερινό ψευδοκράτος θα νομιμοποιηθεί ως ισότιμο συνιστών κράτος με πολιτική ισότητα και η εκτελεστική εξουσία θα μοιραστεί, μεταξύ των δυο συμπροέδρων. Έτσι οραματίζετε να γράψετε Ιστορία, κ. Πρόεδρε; Μέσω της διχοτόμησης;..

Αναγνωριστικές «ριπές» για τις Προεδρικές του 2028

Ο ΔΗΣΥ που πολεμά τον εαυτό του, η επιστροφή Μαυρογιάννη, το τεμαχισμένο κέντρο και ο ρόλος του ΕΛΑΜ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας: Διευθύνων Σύμβουλος: Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κατσιάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

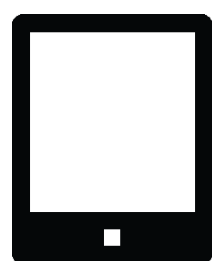
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο www.simerini.com.cy

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΟΣ

Η πρώτη μάχη για τις Προεδρικές του 2028 έχει ήδη αρχίσει πριν καν σπληθούν επίσημα τα αποτελέσματα. Το ζητούμενο για τα κόμματα είναι να βρουν τον «εκλεκτό» ή την «εκλεκτή» που θα καταφέρει να συγκροτήσει ένα πολιτικό στρατόπεδο το οποίο να αντέξει την πρώτη Κυριακή χωρίς να αποκλείσει τις συμμαχίες της δεύτερης. Την ίδια ώρα ο Νίκος Χριστοδουλίδης, που θέλει προφανώς να επαναδιαδικάσει την Προεδρία, βρίσκεται στην «πρίζα» με τις ημέρες του ηλεκτρικού ρεύματος και τον GSI να μετατρέπονται σε κομβικό στοιχείο επανεκλογής.

Επομένως το ερώτημα αυτήν την περίοδο δεν είναι ποιος προηγείται σε μια εκλογή με ακόμη υποψηφίων, αλλά ποιος μπορεί να ενώσει δυνάμεις που σήμερα διαφωνούν για την κυβέρνηση, το Κυπριακό, τα ενεργειακά και τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η εξουσία.

Οι Βουλευτικές του Μαΐου άνοιξαν τον δρόμο για σεξάρια και τα πολιτικά παρασκήνια δείχνουν να κινούνται

ταχύτερα από τις επίσημες διαδικασίες. Υπάρχουν πρόσωπα που εκδηλώνουν ενδιαφέρον, κόμματα που αναζητούν κοινό βηματισμό και ένας Πρόεδρος που καλείται να αποδείξει ότι η συμμαχία της εκλογής του μπορεί να κάνει το «back to back».

Η συμμαχία του 2023 δεν παραμένει ίδια

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης κέρδισε την Προεδρία με 51,97% απέναντι στο

επανασυνδέσει αυτήν την προσωπική απήχηση με την αποτίμηση της διακυβέρνησής του.

Οι Βουλευτικές δεν ανέτρεψαν την πρώτη θέση του ΔΗΣΥ, ούτε τις δεκαπέντε έδρες του ΑΚΕΛ, αλλά αναδιαμόρφωσαν τους μικρότερους πόλους. Το ΕΛΑΜ σκαρφάλωσε στις οκτώ έδρες, ΑΛΑΜ και Άμεση Δημοκρατία μπήκαν με τέσσερις έδρες έκαστο, ενώ ΕΔΕΚ και ΔΗΠΑ έμειναν εκτός Βουλής.

Για τον ίδιο τον Πρόεδρο, η θεσμική θέση προσφέρει τη δυνατότητα να παρουσιάσει έργο, αλλά ταυτόχρονα συγκεντρώνει πάνω του την ευθύνη για τις εκκρεμότητες. Ωστόσο, η σημερινή δημοτικότητα του δεν μπορεί να υπολογιστεί από τις απώλειες των κυβερνητικών εταίρων, αφού αυτή θα αρχίσει να ξεκαθαρίζει από τις επόμενες δημοσκοπήσεις.

Η μάχη του ΔΗΣΥ με τον εαυτό του

Η Αννίτα Δημητρίου έθεσε τα πολιτικά της όρια, ξεκαθαρίζοντας ότι ο ΔΗΣΥ δεν θα σπρίξει τον Χριστοδουλίδη το 2028. Αυτό, όμως, δεν απαντά στο δυσκολότερο εσωτερικό ερώτημα. Ποιος μπορεί να εκφράσει τη γαλάζια παράταξη και να διατηρήσει ανοικτή την προοπτική ευρύτερης νίκης χωρίς να επαναληφθούν οι τραγικοί χειρισμοί του 2023;

Από δίπλα, караδοκεί για να πάρει την πολιτική του ρεβάνς ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος κρατά ορθάνοικτη

48,03% του Ανδρέα Μαυρογιάννη. Εκείνη η πλειοψηφία περιελάμβανε περισσότερα από την οργανωμένη δύναμη των κομμάτων που τον στήριξαν, αφού η συναγερμική του προέλευση του επέτρεψε να απευθυνθεί και σε ψηφοφόρους του ΔΗΣΥ. Η σημερινή πρόκληση για τον ΠιΔ είναι να

τη δυνατότητα νέας υποψηφιότητας, συνδέοντας την απόφασή του με το Κυπριακό. Στο ΣΙΓΜΑ ανέφερε ότι μια στρατηγική συμφωνία θα μπορούσε να τον οδηγήσει να σταθεί δίπλα στον Πρόεδρο, κάτι που και ο ίδιος γνωρίζει καλά πως είναι αρκετά απομακρυσμένο. Άρα, οι δηλώσεις είναι εκ του ασφαλούς.

Ο Γιώργος Παμπορίδης, από την πλευρά του, θέλει να διεκδικήσει το χρίσμα, αφήνοντας περιθώριο συνεννόησης και υποχώρησης αν αυτό υπηρετεί την ενότητα και τη νίκη. Η ιδιαιτερότητα της δικής του παρουσίας περιπλέκει το κουβάρι του ανταγωνισμού στον ΔΗΣΥ, καθώς η συζήτηση δεν περιορίζεται πλέον σε μιαν αναμέτρηση νυν και πρώην ηγεσίας.

Σε κάθε περίπτωση, η πολιτική δυσκολία για όλους είναι κοινή: ο υποψήφιος που πείθει την κομματική βάση δεν είναι αναγκαστικά ο ίδιος που διευκολύνει τις περισσότερες συμμαχίες. Και όποιος επενδύσει αποκλειστικά στις εξωτερικές στηρίξεις, κινδυνεύει να υποτιμήσει τους ψηφοφόρους που θα πρέπει πρώτα να κινητοποιήσει στο εσωτερικό.

Οι όροι ΑΚΕΛ και το ζέσταμα Μαυρογιάννη

Στην Εξέκια Παπαϊωάννου η συζήτηση αφορά τόσο το πρόσωπο όσο και την πολιτική αυτονομία που θα έχει. Η αναζήτηση προσωπικότητας εκτός στενού κομματικού πυρήνα παραμένει η λογική επιλογή για μια στρατηγική διεύρυνσης. Ο Στέφανος Στεφάνου έχει δηλώσει ότι το κόμμα θα αποφασίσει αν ο ίδιος θα είναι υποψήφιος, κάτι που είναι απομακρυσμένο, ενώ το επίσημο πλαίσιο που παρουσίασε για το 2028

συνδέει την επιλογή με το Κυπριακό, την κοινωνική πολιτική και τη σύγκρουση με τη διαφθορά. Πρόκειται για τα βασικά κριτήρια συνεργασίας και υποψηφιότητας που δείχνουν προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Ο Ανδρέας Μαυρογιάννης κάνει ήδη ζέσταμα στον πάγκο και αναμένεται να λάβει τελική απόφαση μέχρι το τέλος του χρόνου. Η προηγούμενη εκλογική του παρουσία του προσφέρει αναγνωρισιμότητα, χωρίς ωστόσο να εγγυάται ότι οι συνθήκες του 2023 μπορούν να επαναληφθούν. Το πρόβλημα για το ΑΚΕΛ εξακολουθεί να παραμένει το ίδιο.

Τα «προπατορικά αμαρτήματα»

Μια δεκαετία μετά, η κυπριακή κοινωνία δεν έχει αποβάλει από το συλλογικό υποσυνείδητό της τους κάκιους οικονομικούς χειρισμούς της διακυβέρνησης ΑΚΕΛ, ούτε και την τραγωδία από την έκρηξη στο Μαρί. Αυτά τα δυο σύγχρονα «προπατορικά» αμαρτήματα του ΑΚΕΛ αποκλείουν την όποια προοπτική διεύρυνσης της εκλογικής του βάσης.

Επιπλέον, η σημερινή ανάγνωση της γεωπολιτικής πραγματικότητας από το ΑΚΕΛ, η οποία παραμένει ιδεολογικά εμμονική, φαίνεται να απέχει από την αντίληψη σημαντικού μέρους της κυπριακής κοινωνίας. Ο κυπριακός λαός αναγνωρίζει ολόενα και περισσότερο τη στρατηγική σημασία της συνεργασίας με το Ισραήλ, στο πλαίσιο του Δυτικού και ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως παράγοντα ενίσχυσης της αποτρεπτικής της θέσης απέναντι στην τουρκική επεκτατικότητα στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η κόκκινη γραμμή από ΑΛΜΑ

Την Πέμπτη ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης έθεσε τη δική του κόκκινη γραμμή αφού απέκλεισε τη στήριξη Μαυρογιάννη, θεωρώντας ότι έχει ταυτιστεί με συγκεκριμένο κομματικό χώρο, και μίλησε για αναζήτηση ανεξάρτητης προσωπικότητας με ευρύτερη αποδοχή. Η κοινή αντίθεση στην Κυβέρνηση δεν αρκεί, επομένως, για να προκύψει κοινός υποψήφιος ΑΚΕΛ και Αλματος.

Η πολιτική «σταυροφορία» του

Ο Ανδρέας Μαυρογιάννης κάνει ήδη ζέσταμα στον πάγκο και αναμένεται να λάβει τελική απόφαση μέχρι το τέλος του χρόνου

Οδυσσέα Μιχαηλίδη για λογοδοσία και κάθαρση από τη διαφθορά μπορεί ν' αποτελεί αφετηρία, αλλά μια προεδρική στρατηγική απαιτεί απαντήσεις για ολόκληρο το κυβερνητικό πρόγραμμα. Η επιλογή του ίδιου δεν έχει ανακοινωθεί, ενώ η επιλογή άλλου προσώπου θα πρέπει να περάσει ταυτόχρονα τη δοκιμασία της αξιοπιστίας απέναντι στη βάση του κινήματος και της αποδοχής από πιθανούς συμμάχους.

Ένα Κέντρο, πολλές οι φωνές

Στο ΔΗΚΟ οι δημόσιες τοποθετήσεις αποτυπώνουν διαφορετικές

προσεγγίσεις. Ο Χρύσιος Παντελίδης τάχθηκε ανοικτά υπέρ ενός σεναρίου κεντροδεξιάς συνεργασίας, επισημαίνοντας ότι η ήδη αποτελεσματική σύμπλευση ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ στη Βουλή θα μπορούσε ν' αποτελέσει τη βάση για μια ευρύτερη συνεργασία και σε επίπεδο διακυβέρνησης. Από την άλλη, ο ΔΗΚΟϊκός Υπουργός Υγείας Νεόφυτος Χαλαραμπίδης θεωρεί ότι το κόμμα έχει ήδη Πρόεδρο και υποψήφιο για το 2028. Με τη σειρά της η Χριστιάνα Ερωτοκρίτου άφησε ανοικτή την επιλογή αυτόνομης διεκδίκησης από το ΔΗΚΟ και χαρακτήρισε θεωρητική τη συζήτηση για δική της υποψηφιότητα, την οποία θα εξέταζε υπό κομματικές προϋποθέσεις. Πάντως ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος επιμένει ότι οι αποφάσεις θα ληφθούν συλλογικά, μετά τον εσωκομματικό διάλογο.

Το ΕΛΑΜ ίσως κρίνει το παιχνίδι

Η άνοδος του ΕΛΑΜ στις Βουλευτικές, με διπλασιασμό των εδρών του, ενισχύει τον ρόλο του τόσο στην ατζέντα όσο και στους υπολογισμούς για τη δεύτερη Κυριακή. Το βασικό ερώτημα είναι κατά πόσον το κόμμα θα κατέλθει αυτόνομα την πρώτη Κυριακή ή θα στηρίξει τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Το πρώτο σενάριο καθιστά δύσκολο το να περάσει ο Νίκος Χριστοδουλίδης δεύτερο γύρο, ενώ μια στήριξη από την πρώτη Κυριακή προϋποθέτει λογικά και δέσμευση για συμμετοχή στην Κυβέρνηση μέσω υπουργοποίησης στελεχών του ΕΛΑΜ.

Το στοίχημα του GSI και τιμές του ρεύματος

Το κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος, σε συνδυασμό με την πορεία του Great Sea Interconnector (GSI), μπορεί να εξελιχθεί σε μιαν από τις σημαντικότερες πολιτικές δοκιμασίες για τον Νίκο Χριστοδουλίδη στον δρόμο προς το 2028. Η Κύπρος παραμένει ενεργειακά απομονωμένη από το ευρωπαϊκό ηλεκτρικό δίκτυο και οι καταναλωτές εξακολουθούν να επιβαρύνονται με υψηλές τιμές ρεύματος, ενώ η Κυβέρνηση παλινδρομεί στο αν θα επενδύσει πολιτικά στον GSI ως στρατηγική απάντηση στο πρόβλημα. Οι καθυστερήσεις, η αύξηση του εκτιμώμενου κόστους και κυρίως η αβεβαιότητα ως προς το κατά πόσον και πότε η διασύνδεση θα οδηγήσει σε ουσιαστική μείωση των λογαριασμών δημιουργούν ένα δυσπρόσιτο δύσκολο προεκλογικό μέτωπο. Σε αυτό το επίπεδο ασκείται ήδη πίεση και από τον Φειδιά και την Άμεση Δημοκρατία. Δεδομένου ότι ο GSI δεν αναμένεται να βρισκεται σε λειτουργία πριν από τις Προεδρικές, ο Χριστοδουλίδης θα χρειαστεί να πείσει ότι διασφάλισε ένα έργο στρατηγικής σημασίας χωρίς να μεταφέρει δυσανάλογο κόστος στους καταναλωτές. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν το 2028 οι πολίτες εξακολουθούν να πληρώνουν ακριβό ρεύμα και ο GSI παραμένει αντιμέτωπος με καθυστερήσεις και οικονομικές εκκρεμότητες, η αντιπολίτευση θα έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει το ζήτημα από ένα σύνθετο ενεργειακό και γεωπολιτικό έργο σε ένα πολύ απλούστερο και πολιτικά ισχυρό ερώτημα: Τι πλήρωσε τελικά ο πολίτης και τι κέρδισε;

Η ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΒΑΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πανεπιστήμια μαϊμού και μπίζνες εκατομμυρίων

Το διεθνές δίκτυο των agents, οι παραπλανητικές υποσχέσεις και οι ξένες έρευνες που αποκαλύπτουν τον μηχανισμό στρατολόγησης και τις ρωγμές στην εποπτεία

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Εκάδες «πανεπιστήμια» στα κατεχόμενα συνθέτουν σήμερα ένα από τα μεγαλύτερα οικονομικά οικοσυστήματα της κατοχής. Οι αριθμοί ξεπερνούν κατά πολύ τις ανάγκες της τουρκοκυπριακής κοινότητας: πάνω από 100.000 φοιτητές, με τη μεγάλη πλειονότητα να προέρχονται από την Τουρκία, την Αφρική, την Ασία και τη Μέση Ανατολή. Διδάκτρα, στέγαση και καθημερινή κατανάλωση τροφοδοτούν μια αγορά εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεχή εισροή φοιτητών από το εξωτερικό.

Παράλληλα λειτουργεί ένας διεθνής μηχανισμός προσέλκυσης νέων εγγράφων. Σύμφωνα με το αμερικανικό State Department, agents και γραφεία στρατολόγησης φοιτητών μπορούν να αμείβονται με έως €1.000 για κάθε άτομο που εγγράφουν. Οι Financial Times, το PRIΟ και ακαδημαϊκές μελέτες έχουν καταγράψει παραπλανητικές υποσχέσεις, κενά στην εποπτεία και σοβαρά ζητήματα ποιότητας. Η «Σ» ακολουθεί τη διαδρομή του χρήματος και του φοιτητή, από την πρώτη επαφή με τον agent μέχρι την εγγραφή και τη φοίτηση.

€267 εκατ. μόνο από διδάκτρα

Τα στοιχεία της ίδιας της ΥΦΔΑΚ δίνουν το μέγεθος. Τον Ιούνιο του 2026 ο φορέας εποπτείας της ανώτατης εκπαίδευσης στα κατεχόμενα μίλουσε για 23 ιδρύματα, περίπου 106.000 φοιτητές και 5.000 ακαδημαϊκούς. Στα τελευταία πλήρη στοιχεία ανά υπηκοότητα, για το ακαδημαϊκό έτος 2024-25, καταγράφονταν 102.458 φοιτητές. Από αυτούς, μόλις 13.320 ήταν Τουρκοκύπριοι. Οι 47.542 προέρχονταν από την Τουρκία και άλλοι 41.596 από τρίτες χώρες.

Σχεδόν εννέα στους δέκα, δηλαδή, έρχονται από το εξωτερικό. Η αναλογία αυτή εξηγεί και το επιχειρηματικό μοντέλο. Ο κλάδος χρειάζεται διαρκώς νέες εγγραφές για να διατηρεί το σημερινό του μέγεθος. Οι Toma Hoch και Viktor Heinz, σε μελέτη που δημοσιεύθηκε στο Comparative Southeast European Studies, περιγράφουν τη βό-

ρεια Κύπρο ως περιοχή με εξαιρετικά υψηλή αναλογία πανεπιστημίων και διεθνών φοιτητών σε σχέση με τον πληθυσμό. Ο τίτλος της έρευνας είναι ενδεικτικός: «Higher Education in Northern Cyprus: The Path from

Οι «υποτροφίες» χρησιμοποιούνται συστηματικά ως εργαλείο προσέλκυσης. Το Cyprus International University αναφέρει ότι όλοι οι διεθνείς προπτυχιακοί φοιτητές λαμβάνουν υποτροφία 50%. Όταν η ίδια έκπτωση δίνεται οριζόντια, λειτουργεί περισσότερο ως εργαλείο προσέλκυσης παρά ως ακαδημαϊκή επιβράβευση

Isolation to Oversaturation» – από την απομόνωση στον υπερκορεσμό.

Ενιαίος δημοσιευμένος τζιρος για τα 23 ιδρύματα δεν υπάρχει. Υπάρχουν, όμως, αρκετά στοιχεία ώστε να υπολογιστεί συντηρητικά το μέγεθος της αγοράς. Αν ληφθούν μόνο οι 89.138 φοιτητές από την Τουρκία και τρίτες χώρες του 2024-25 και χρησιμοποιηθεί μέσο ετήσιο διδάκτρο €3.000, το ποσό φτάνει περίπου τα €267 εκατ. τον χρόνο.

Η παραδοχή των €3.000 βρίσκεται χαμηλά σε σχέση με τις τιμές που δημοσιεύουν αρκετά ιδρύματα. Το Near East University, για παράδειγμα, αναφέρει για πολλά προπτυχιακά προγράμματα συνολικό ετήσιο κόστος περίπου €3.225 μετά από έκπτωση 50%, ενώ Ιατρική και Οδοντιατρική κοστίζουν πολλαπλάσια. Στο Eastern Mediterranean University, ακόμη και μετά τις παρεχόμενες υποτροφίες, αρκετά προγράμματα κινούνται πάνω από αυτό το επίπεδο.

Στα διδάκτρα προστίθεται η διαβίωση. Η EMU υπολογίζει κόστος \$300-\$500 τον μήνα, χωρίς στέγαση και βιβλία. Αν χρησιμοποιηθεί μόνο το χαμηλότερο ποσό, για εννέα μήνες, οι 89.138 φοιτητές αντιστοιχούν σε πάνω από \$240 εκατ. ετήσιας κατανάλωσης. Και πάλι ο υπολογισμός αφήνει εκτός εστίες και ιδιωτικά ενοίκια, μεταφορές, αεροπορικά εισιτήρια και άλλες δαπάνες.

Με αυτές τις χαμηλές παραδοχές, διδάκτρα και βασική κατανάλωση πλησιάζουν ήδη το μισό διοικητικό μισθό ευρώ. Η στέγαση αυξάνει αισθητά το ποσό. Στο Near East University οι ετήσιες τιμές εσπών ξεκινούν από περίπου €1.274 και ανεβαίνουν ανάλογα με τον τύπο δωματίου. Γύρω από τους φοιτητές έχει αναπτυχθεί έτσι μια ολόκληρη παράλληλη αγορά: ακίνητα, εστίαση, λιανικό εμπόριο, μεταφορές και υπηρεσίες.

Με άλλα λόγια, το μέγεθος δεν προκύπτει από έναν εντυπωσιακό αλλά ατεκμηρίωτο «τζιρο». Προκύπτει από

τους ίδιους τους αριθμούς των φοιτητών, τα δημοσιευμένα διδάκτρα και το ελάχιστο κόστος διαβίωσης που αναφέρουν τα ίδια τα ιδρύματα.

€1.000 για κάθε νέα εγγραφή

Η ανάγκη για νέους φοιτητές έχει δημιουργήσει ένα ξεχωριστό δίκτυο μεσαζόντων. Στην έκθεση Trafficking in Persons 2025, το State Department αναφέρει ότι χρηματοδοτούμενα και κερδοσκοπικά ιδρύματα στα κατεχόμενα πληρώνουν agents και γραφεία στρατολόγησης έως €1.000 για κάθε φοιτητή που φέρνουν. Αντίστοιχες αναφορές υπήρχαν και σε προηγούμενες αμερικανικές εκθέσεις.

Η προμήθεια δημιουργεί άμεσο οικονομικό κίνητρο για κάθε νέα εγγραφή. Agents και μεσάζοντες αναζητούν υποψηφίους κυρίως σε χώρες της Αφρικής, της Ασίας και της Μέσης Ανατολής. Το State Department καταγράφει περιπτώσεις στις οποίες φοιτητές προσελκύστηκαν με υποσχέσεις

για υποτροφίες, δωρεάν στέγαση και εργασία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, σύμφωνα με την ίδια πηγή, τους παρουσιάστηκε ακόμη και η ψευδής εικόνα ότι θα φοιτούσαν σε πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αμερικανική έκθεση καταγράφει επίσης φοιτητές που βρέθηκαν εκτεθειμένοι σε καταιναγκαστική εργασία, υπερχρέωση και σεξουαλική εκμετάλλευση. Γι' αυτό και καλεί τις τουρκοκυπριακές αρχές να ρυθμίσουν αυστηρότερα τη δράση agents, sub-agents και δανειστών που εμπλέκονται στη διαδικασία. Η αναφορά αφορά το περιβάλλον στρατολόγησης και τους κινδύνους που δημιουργεί, όχι συλλογική κατηγορία εναντίον όλων των ιδρυμάτων.

Το ίδιο δίκτυο μπήκε στο μικροσκόπιο των Financial Times το 2024. Στην έρευνα «The north Cyprus trap», η βρετανική εφημερίδα κατέγραψε μαρτυρίες φοιτητών από αφρικανικές και ασιατικές χώρες, οι οποίοι είπαν ότι όλα συνάντησαν μετά την άφιξη τους απείχαν από όσα τους είχαν υποσχεθεί. Εργασία, κόστος σπουδών, δυνατότητες μετάβασης στην Ευρώπη και συνθήκες διαβίωσης βρίσκονταν ανάμεσα στα θέματα που ανέφεραν.

Το 2025 ακολούθησε η μελέτη «Deceitful Dream Sellers» του PRIΟ Cyprus Centre, με επίκεντρο την εργασιακή εκμετάλλευση διεθνών φοιτητών. Η έρευνα καταγράφει τη στροφή των ιδρυμάτων προς την Αφρική και τη Μέση Ανατολή, όταν άρχισε να περιορίζεται η δεξαμενή φοιτητών από την Τουρκία. Όσο αυξανόταν η εξάρτηση από τους ξένους φοιτητές, τόσο μεγαλύτερο ρόλο αποκτούσαν τα διεθνή δίκτυα προσέλκυσης.

Από τον υπερκορεσμό στα κενά ελέγχου

Οι Hoch και Heinz καταγράφουν μεγάλες διαφορές στην ποιότητα μεταξύ των ιδρυμάτων, προβλήματα στους μηχανισμούς πιστοποίησης, πολιτικές

παρεμβάσεις και ανεπαρκώς ρυθμιζόμενη δράση agents. Η έρευνά τους δεν βάζει όλα τα ιδρύματα στο ίδιο καλάθι. Περιγράφει, όμως, ένα σύστημα που διογκώθηκε γρήγορα, χωρίς αντίστοιχη ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου.

Τα νεότερα στοιχεία της ΥΦΔΑΚ δείχνουν πλέον και πίεση στη ζήτηση. Τον Αύγουστο του 2026 ανακοινώθηκε ότι από τις 18.013 θέσεις που προσφέρθηκαν μέσω του τουρκικού ΥΚΣ καλύφθηκαν 11.555, ποσοστό 64,15%. Το 2025 η πληρότητα έφτανε το 68,09%. Οι διαθέσιμες θέσεις αυξήθηκαν, οι τοποθετήσεις όμως έμειναν σχεδόν στάσιμες. Η ίδια η ΥΦΔΑΚ αναγνώρισε ότι η ζήτηση δεν ακολούθησε την αύξηση της προσφοράς.

Η πιο βαριά υπόθεση αφορά το Cyprus Health and Social Sciences University. Τον Νοέμβριο του 2025 ο γενικός γραμματέας και μέτοχος του ιδρύματος, Serdal Góndóz, καταδικάστηκε σε 15 χρόνια φυλάκιση για αδικήματα που, σύμφωνα με το δικαστικό ρεπορτάζ, περιλάμβαναν πλαστούς τίτλους σπουδών και πλαστογραφημένο πιστοποιητικό για τη λειτουργία σχολής Οδοντιατρικής.

Είχε προηγηθεί έλεγχος της ΥΦΔΑΚ, ο οποίος εντόπισε προβλήματα σε έγγραφες φοιτητών, ακαδημαϊκές διαδικασίες, επάρκεια διδακτικού προσωπικού και λειτουργία προγραμμάτων. Ο φορέας ανέστειλε σειρά προγραμμάτων και ανακάλεσε άδειες έναρξης άλλων. Η υπόθεση αφορά ένα συγκεκριμένο ίδρυμα, αλλά άνοιξε με τον πιο καθαρό τρόπο το ζήτημα της αποτελεσματικότητας του ελέγχου: πώς έφτασε η κατάσταση μέχρι τα δικαστήρια πριν εντοπιστούν και αντιμετωπιστούν οι παραβάσεις.

Τι πραγματικά αναγνωρίζεται

Η αναγνώριση των τίτλων απαιτεί επίσης καθαρές διαχωριστικές γραμμές. Υπάρχουν ιδρύματα και συγκεκριμένα προγράμματα με τουρκικές ή διεθνείς πιστοποιήσεις, καθώς και πραγματικές

συνεργασίες με πανεπιστήμια του εξωτερικού. Αυτό, όμως, δεν εξασφαλίζει ενιαία αντιμετώπιση όλων των τίτλων και όλων των προγραμμάτων σε κάθε χώρα ή επαγγελματικό κλάδο.

Η Τουρκία εφαρμόζει ειδικούς κανόνες μέσω της ΥΦΚ και της διαδικασίας ισοτιμίας, ενώ σε άλλες χώρες η αξιολόγηση γίνεται κατά περίπτωση. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν αναγνωρίζει τα ιδρύματα που λειτουργούν στα κατεχόμενα. Για έναν υποψήφιο από την Αφρική ή την Ασία, η διαφορά ανάμεσα στην αναγνώριση ενός ιδρύματος, στην πιστοποίηση ενός προγράμματος, σε μια διεθνή συνεργασία και στην επαγγελματική αναγνώριση ενός τίτλου μπορεί εύκολα να χαθεί μέσα στη διαφημιστική προβολή.

Σήμερα ο κλάδος αριθμεί περίπου

“
Η ΥΦΔΑΚ συμμετέχει στην ENQA ως Affiliate, όχι ως πλήρες Member, ενώ στο EQAR εμφανίζεται ως «Not Registered». Η διάκριση αυτή δεν ακυρώνει τίτλους, αλλά δείχνει τα όρια της διεθνούς θεσμικής της θέσης

106.000 φοιτητές και 23 ιδρύματα. Μόνο οι 89.138 φοιτητές από την Τουρκία και τρίτες χώρες του 2024-25 αρκούν, με χαμηλές παραδοχές, για να δημιουργήσουν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ σε διδάκτρα και κατανάλωση. Την ίδια ώρα, έως €1.000 μπορεί να πληρώνεται για κάθε νέα εγγραφή μέσω agents, ενώ ξένες έρευνες καταγράφουν παραπλανητικές υποσχέσεις και προβλήματα εποπτείας. Αυτός είναι ο μηχανισμός που κρατά σε κίνηση τη μεγαλύτερη ίσως «βιομηχανία» των κατεχομένων.

ΑΠΟΨΗ **“** ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΒΑΣΟΥ ΦΤΩΧΟΠΟΥΛΟΥ

Η φανταστική κοινωνία του κυπριωτισμού

Κάθε ανθρώπινη κοινότητα στο διάβα του χρόνου, είτε τα μέλη της συνδέονταν με δεσμούς εθνικούς, φυλετικούς, γλωσσικούς, θρησκευτικούς είτε απλώς τοπικούς, θεωρούσαν την πατρίδα ως μία υπεριστορική έννοια, που μεταφέρει μέχρι τις μέρες μας τον ιστορικό ή ακόμη και τον προϊστορικό απόηχο της σιηνής και αδιάλειπτης συνδέσεως του ανθρώπου με την γη.

Συνεπώς η πατρίδα για να βοηθεί χρειάζεται την ιστορική εμπειρία και τον χώρο. Ενίοτε όμως η ταύτιση ή διεκδίκησης της γης νομιμοποιείτο είτε με μύθους είτε με στρεβλώσεις που προέρχονταν από πολιτικές ή ιδεολογικές σκοπιμότητες.

Στην Κύπρο, ήδη από τα χρόνια της βρετανικής κατοχής ανιχνεύονται οι πρώτες προσπάθειες από το αποικιακό καθεστώς να υποβάλει εντέχνως την κυπριακή εθνική συνείδηση, και κατ'επέκταση, το ιδεολόγημα του κυπριώτικου εθνικισμού, ως ιδεολογικό αντίβαρο προς το ενωτικό κίνημα. Η κύρια προσπάθεια των Βρετανών ήταν να διασυνδέσουν, μέσω μίας νέας ερμηνείας, την ιστορία με τον χώρο.

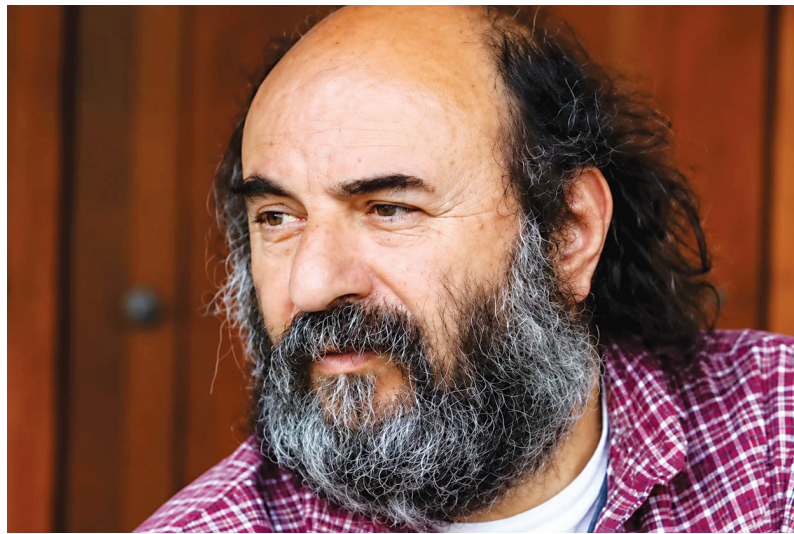
Οι Βρετανοί εφνύσαν τον ιδεολογικό ρόλο της αρχαιολογίας και τους τρόπους με τους οποίους, τόσο οι πραγματικές όσο και οι εικονικές ανακαλύψεις, αλληλοενισχύοντο και αλληλοτροφοδοτούντο, κατά τον ίδιο τρόπο που οι συμβολικές και οι κυριολεκτικές ερμηνείες στήριζαν το έργο της συγκροτήσεως κυπριακού έθνους. Για τους Βρετανούς ο κυπριωτισμός θα μπορούσε στην ουσία να συλληφθεί και να επιτευχθεί εν πρώτοις στην ερμηνεία της ιστορίας και της αρχαιολογίας και ακολούθως στην πολιτική ως πρακτική αποτροπής της Ενώσεως της Κύπρου με την Ελλάδα.

Η προσπάθεια της βρετανικής αποικιοκρατίας άφησε τους σπόρους της. Παρά το ότι σε επίπεδο διανοήσεως ο κυπριώτικος εθνικισμός ήταν και παραμένει ένα περιθωριακό κίνημα, εντούτοις σήμερα βρίσκεται καταφύγιο και έκφραση στους πολιτικούς χώρους της Δεξιάς και της Αριστεράς.

Στην περίπτωση της κοσμοπολίτικης – νεοφιλελεύθερης Δεξιάς ο κυπριωτισμός, αν και αρχικώς ανιχνεύεται στην προσπάθεια της βρετανικής αποικιοκρατίας να δημιουργήσει μία μεταπρατική τάξη με κυπριώτικους προσανατολισμούς, σήμερα γίνεται πιο αντιληπτός μέσα από τη μετάβαση του νεωτερικού πολιτισμού από τον μοντερνισμό στον μεταμοντερνισμό.

Στο επίκεντρο της Δεξιάς εντοπίζεται βεβαίως η κρίση της νεωτερικής εξατομικεύσεως, η αποσάθρωσις του μοντέρνου ατόμου και η ανάπτυξις του ανθρωπολογικού μπνενισμού. Η χαρακτηριστική στην εποχή του μοντερνισμού «απομυθοποίησης» των συλλογικών ταυτοτήτων και ο χαρακτηρισμός – σιγματισμός τους ως «ξεπερασμένες» και ως «νονικά προϊόντα» επεκτείνεται σήμερα και σε μπνενισμό της ίδιας της ατομικής ταυτότητας.

Συνεπώς όσο κι αν βρήκε ο κυπριωτισμός κάποια νοηματοδότηση

στην κοσμοπολίτικη Δεξιά, η ταύτισή του με τον ανθρωπολογικό μπνενισμό τον οδηγεί σε αδιέξοδο. Αν όμως η Δεξιά θεωρεί ως περιέχουσα ολότητα σήμερα το άτομο, η Αριστερά, από την συγκρότησή της στα χρόνια της αποικιοκρατίας, θεωρούσε ως περιέχουσα ολότητα την αεθνική κοινωνία του μέλλοντος αιώνας. Γι' αυτό η Αριστερά είχε πρόβλημα συνεπούς και σταθερής θέσεως του κυπριακού ζήτημα στα χρόνια της Αγγλοκρατίας, αρχικώς υπέρ της αυτοκυβερνήσεως (ένωση ακόμη και με την Τουρκία αν αυτό σήμαινε Βαλκανική Σοβιετική Ένωση), αργότερα υπέρ της Ενώσεως με την Ελλάδα (κομμουνιστική Ελλάδα) και τανάπαλιν. Έτσι, στην προσπάθειά της να αντιπαχθεί αρχικώς προς το ενωτικό κίνημα, το οποίο θεωρούσε έκφραση του καπιταλισμού (sic) στην Κύπρο, ασπάστηκε τον βρετανικής εμπνεύσεως υποβολιμαίο κυπριώτικο εθνικισμό. Με άλλα λόγια, εν ονόματι μίας αντί-εθνικιστικής πολιτικής ασπάστηκε ένα εθνικιστικό ιδεολόγημα. Τα πράγματα έγιναν πιο ξεκάθαρα για την Αριστερά, μετά το 1974, όταν θεώρησε ότι η Ιστορία την είχε δικαιώσει και ότι ήταν η κατάλληλη ιστορική ευκαιρία να προωθήσει ένα διζωνικό κράτος στη βάση μίας νέας εθνικής ταυτότητας, όσο και αν επισημώς δεν το ομολογεί. Για την Αριστερά ο κυπριωτισμός είναι σχήμα απλό και βολικό γιατί της επιτρέπει να αναζητήσει και να βρει συμμάχους ανάμεσα σε κυπριωτιστές της τουρκικής κοινότητας προκειμένου να λύσει το πρόβλημα της πολιτικής ηγεμονίας μετά τη λύση.

Ένα σοβαρό και ευκόλως κατανοητό πρόβλημα που έχει σήμερα η Αριστερά στην Κύπρο είναι ότι είναι αναγκασμένη να υπάρχει σε ένα κράτος, το οποίο είναι προϊόν του αγώνα της ΕΟΚΑ, το οποίο έχει σύνταγμα που προσδιορίζει την πληθυσμιακή του οντότητα ως ελληνική, το οποίο ο εθνικός του ύμνος έχει τον στίχο «απ' τα κόκκαλα βγαλμένη των Ελλήνων τα ιερά» κ.ά.

Παρά το ότι αμφότερες, Δεξιά και Αριστερά, αναπτύσσουν την πολιτική έκφραση του κυπριωτισμού ως προεκτάσεις της ανεξαρτησιακής ιδεολογίας, όταν θα πρέπει να εξηγήσουν την ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας από το 1960, ανατρέπουν το θεσμικό υπόβαθρο του ιδεολογήματός τους όταν θα πρέπει να προβάλουν την ανάγκη δημιουργίας

ενός νέου κρατικού μορφώματος, ήτοι του διζωνικού κράτους. Έτσι ο κυπριωτισμός γίνεται εκ των πραγμάτων η ιδεολογική έκφραση της διζωνικής δικαιοδικής λύσεως. Η πιο εμφανής αντίφαση στην αντίληψη του κυπριώτικου εθνικισμού είναι, ευθύς εξ αρχής, ότι το έθνος εκλαμβάνεται ως μία, κατά κύριο λόγο, πολιτιστική κατασκευή και ενίοτε

προσδιορίζεται και από φυλετικά κριτήρια (βλ. θεωρία περί των ετεοκυπρίων). Με άλλα λόγια, ο κυπριωτισμός εκφράζεται πότε ως επιλογή και πότε ως αναπόφευκτο. Στο τέλος βεβαίως γνωρίζουμε ότι είναι προσπάθεια εθνογενέσεως, ως προσαρμογή δηλαδή στις πολιτικές σκοπιμότητες του παρόντος.

Στην ουσία, όμως, η προοπτική του κυπριωτισμού για εθνική ενότητα μέσα από μία πολιτική λύση του Κυπριακού στη βάση της διζωνικότητας υπονομεύεται από ένα χαρτογραφικό άγχος σχετικό με την πιθανότητα του αντιθέτου μέσα από τις δύο ζώνες: της διασπάσεως και της συγκρούσεως. Ως εκ τούτου είναι αναγκαία η διαρκής επίθεσις και η προσπάθεια απαξιώσεως του ελληνικοκυπριωτισμού, γιατί μια τέτοια στάση εξυπηρετεί τόσο την ψυχολογική ανάγκη υπέρβασής του αλλά και της πολιτικής νομιμοποίησε της επιδιωκόμενης λύσεως του Κυπριακού.

Το αληθινό ζητούμενο του κυπριωτισμού είναι η μετάβασις σ' έναν άλλο πολιτισμό. Η εξεύρεσις ενός μετανεωτερικού πολιτισμού προϋποθέτει μία αντίστοιχη μεταφυσική επανάσταση στα μυαλά των ανθρώπων, ικανή να διαπεράσει μία ελληνική ιστορία χιλιών ετών. Η διανόησις του κυπριωτισμού στέκει βεβαίως αμύχανη εδώ, προς την πίστη ότι το παλιό, δηλαδή το ελληνικό, ξόφλησε μετά το 1974, αλλά το καινούριο, δηλαδή το κυπριώτικο δεν φαίνεται ακόμη, γιατί κριτήριο του κυπριωτισμού δεν είναι η ιστορική αλήθεια αλλά πολιτικοί καιροσκοπικοί υπολογισμοί του συρμού. Συνεπώς όσο άρτιο και αν παρουσιάζεται το ιδεολόγημα του κυπριωτισμού δεν παύει να είναι ένα εγκεφαλικό κατασκευάσμα που συντηρεί σήμερα η εθνικιστική φαντασία των κυπριωτιστών, οι οποίοι πιστεύουν ότι μπορεί να λειτουργήσει μία δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό στην ιδεολογική βάση μίας νέας εθνικής ταυτότητας και μίας ασπιδόνησ κοινωνίας.

Ξανα-διαβάζοντας Νταβούτογλου...

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ να αποτελούν άσκηση ματαιοπονίας εκείνες οι αντιλήψεις, πεποιθήσεις και δηλώσεις που πιθανολογούν ότι, η νέα - και τελευταία προ της λήξης της 10ετούς θητείας του - πρωτοβουλία του Γ.Γρ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες στο Κυπριακό, μπορεί να αποδώσει την ματαιώς αναζητούμενη επί 52 χρόνια «αμοιβαίως αποδεκτή λύση» του τουρκικού προβλήματος που αντιμετωπίζει ο Ελληνισμός στην Κύπρο.

- Και εξακολουθεί να είναι ο σημαντικότερος λόγος αυτής της ματαιοπονίας, η αδιόρθωτα εσφαλμένη ανάγνωση της τουρκικής πολιτικής. Μαζί με την χρονίζουσα - λόγω ευσεβοποιησμών και μορφωτικής ανεπάρκειας - αναπηρία ρεαλιστικής αποκρυπτογράφησης των εκάστοτε Συσχετισμών Ισχύος ανάμεσα στις αντιπάλων στρατηγικών επιδιώξεων αντιπαρατασόμενες πολιτικές, που υλοποιούν οι δρώντες παίκτες στην σκακιέρα της περιοχής, μέσα στις ρέουσες διεθνώς επικινδυνότερες συγκυρίες.

Η ΤΟΥΡΚΙΑ πολύ εντονότερα τώρα, στην τρέχουσα συγκυρία, στην εκτραχυνόμενη απειλητικότερα αντιπαλοπάτη της με τον πρώην σύμμαχό της στην περιοχή, τον Ισραήλ, γαντζώνεται στο 52χρονο κατοχικό της επίτευγμα επί της Κύπρου, ως πολύτιμο βατήρα, για τη διασφάλιση συνέχισης της νεο-οθωμανικής της στρατηγικής.

- Επειδή προφανώς η Τουρκία «κρίνει εξ ιδίων τα αλλότρια», είναι εντελώς εξηγήσιμο πώς και γιατί η ίδια αισθάνεται τώρα και καταγγέλλει διαρκώς ως επιθετική απειλή στρεφόμενη κυκλωτικά εναντίον της, την ανάπτυξη των σχέσεων Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ και την αμυντική συνεργασία ανάμεσα στις τρεις χώρες.

- Και για τον ίδιο ακριβώς λόγο καταβάλλει άοκνες προσπάθειες να διεμβολήσει την αναπτυσσόμενη από χρόνια Τριμερή Συνεργασία Ελλάδας - Κύπρου - Αιγύπτου. Για τη διασφάλιση της οποίας υπήρξε την παρελθούσα εβδομάδα στο Ελ Αλαμίν η Τριμερής Σύνοδος των Προέδρων Αιγύπτου και Κύπρου με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας.

- Τα κυριαρχικούς ιθύνοντα στην Άγκυρα νεο-οθωμανικά μυαλά, όλο και περισσότερο πείθονται πειστικότερα από την εμπράκτως υλοποιούμενη - και στο πεδίο, και όχι μόνο στις διεθνείς σχέσεις - Ανόρθωση της Αποτρεπτικής Ισχύος του Ελληνισμού. Εξ ου και οι κραυγαλέοι οδυρμοί της Τουρκίας για την αμυντική «Ασπίδα του Αχιλλέα» των ενόπλων δυνάμεων Ελλάδας και Κύπρου, με την τεχνολογία - φοβήτρο του Ισραήλ.

ΑΞΙΖΕΙ ίσως και πάλι η ενδελεχής μελέτη και υπενθύμιση της στρατηγικής που υλοποιεί επίμονα επί 24 ήδη χρόνια ο ισλαμιστής μονοκράτωρ της Τουρκίας, Ρεζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Όπως την είχε σχεδιάσει προτού ακόμη ανέλθει το 2002 στην εξουσία το ΑΚΡ, κόμμα των ισλαμιστών, ο στρατηγικός τους μέντορας καθηγητής, κατόπιν υπουργός Εξωτερικών, ύστερα και πρωθυπουργός του Ερντογάν, αποπεμφθείς, εν τέλει, Αχμέτ Νταβούτογλου, στο «κοράνιο»

Τώρα βεβαίως το ερντογανικό καθεστώς απειλεί να διώξει δικαστικώς για «εξύβριση του Προέδρου» και τον πρώην επιστήθιο του Ερντογάν καθηγητή, στρατηγικό του μέντορα, υπουργό του των Εξωτερικών και πρωθυπουργό του, μέχρι την απογομή του, Αχμέτ Νταβούτογλου. Ωστόσο το «κοράνιο νεο-οθωμανικής στρατηγικής» του από το 2001, το «Στρατηγικό Βάθος», τηρείται επιμόνως απαρέγκλιτα...

νεο-οθωμανικής πολιτικής: «Το Στρατηγικό Βάθος της Τουρκίας» τουρκιστί εκδοθέν το 2001 και στα Ελληνικά το 2010 από τις εκδόσεις Ποιότητα. Στις σελίδες 274 - 281, κατά μετάφραση Νικολάου Ραπτόπουλου και επιστημονική επιμέλεια Νεοκλή Σαρρή, έγραφε λοιπόν ο Νταβούτογλου και τα εξής ισχύοντα απαρασάλευτα έως σήμερα:

«Σημαντικός άξονας του κυπριακού ζητήματος είναι η σημασία της

θυσίας, εξακολουθούν να διατηρούν τη σημασία τους για την Τουρκία και όπως οι ΗΠΑ, παρόλο που δεν έχουν καμιά πληθυσμιακή προέκταση προς την Κούβα και τα υπόλοιπα νησιά της Καραϊβικής ενδιαφέρονται άμεσα γι' αυτά, έτσι και η Τουρκία είναι υποχρεωμένη από στρατηγική άποψη να ενδιαφέρεται για την Κύπρο πέραν του ανθρώπινου παράγοντα [...] Η σημασία της Κύπρου [έγκειται] στην ιδιότητά της

“

Η πολιτική (και οι πολιτικοί) σε Αθήνα και Λευκωσία είναι πλέον σε προεκλογικές αντιμαχίες. Το μόνο ευοίωνο ωστόσο είναι το ότι, ανεξαρτήτως της προεκλογικής ημερησίας διάταξης, οι μηχανισμοί αποφασιστικής ενδυνάμωσης της πανελλήνιας Ισχύος Αποτροπής λειτουργούν απερίσπαστα, πείθοντας όλο και περισσότερους την Τουρκία να «κάτσει στ' αβγά της»...

γεωγραφικής θέσης του νησιού από γεωστρατηγική άποψη. Ο άξονας αυτός καθ' εαυτός είναι ζωτικής σημασίας, ανεξάρτητα από το ανθρωπινό στοιχείο που βρίσκεται εκεί. Ακόμη κι αν δεν υπήρχε ούτε ένας μουσουλμάνος Τούρκος εκεί, η Τουρκία όφειλε να διατηρεί ένα κυπριακό ζήτημα. Καμιά χώρα δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη σε ένα τέτοιο νησί που βρίσκεται στην καρδιά του ζωτικού της χώρου. Όπως τα Δωδεκάνησα, όπου δεν υπάρχει πλέον ένας επαρκής τουρκικός πλη-

να είναι ένα είδος πλωτής βάσης για τη συνολική ασφάλεια της χερσονήσου της Μικράς Ασίας. Η δεύτερη διάσταση της γεωστρατηγικής σημασίας είναι η ευρείας κλίμακας στρατηγική σπουδαιότητα, η οποία σχετίζεται με τη θέση που κατέχει η νήσος για τις περιφερειακές και παγκόσμιες στρατηγικές. Καμιά παγκόσμια και περιφερειακή δύναμη που κάνει στρατηγικούς υπολογισμούς στη Μέση Ανατολή, στην Ανατολική Μεσόγειο, στο Αιγαίο, στη Διώρυγα του Σουέζ στην Ερυθρά θάλασσα και

στον Περσικό Κόλπο, δεν μπορεί να παραμελήσει την Κύπρο. Η Κύπρος βρίσκεται σε μια τόσο εγγύς απόσταση σε όλες αυτές τις περιοχές, ώστε έχει την ιδιότητα μιας παραμέτρου η οποία είναι σε θέση να επηρεάζει άμεσα όλες μαζί. Η Τουρκία πρέπει να βλέπει το στρατηγικό πλεονέκτημα που απέκτησε στο θέμα αυτής της παραμέτρου τη δεκαετία του 1970 όχι ως στοιχείο μίας αμυντικής κυπριακής πολιτικής που προσανατολίζεται στη διαφύλαξη του ισχύοντος καθεστώτος, αλλά ως ένα από τα διπλωματικού χαρακτήρα βασικά στηρίγματα μιας επιθετικής πολιτικής θάλασσας. Στο πλαίσιο αυτό η Κύπρος έχει μια ιδιαίτερη σημασία ως στοιχείο-κλειδί μίας γενικής στρατηγικής θάλασσας, που σχετίζεται με τη θάλασσα περιοχή που περικλείεται από τον άξονα Κασπία - Εύξεινος Πόντος - Στενά - Αιγαίο πέλαγος - Ανατολική Μεσόγειος - Σουέζ - Περσικός κόλπος».

ΥΠΑΡΧΕΙ άραγε κανείς σε Αθήνα και Λευκωσία, από τους κυβερνώντες, τους αντιπολιτευομένους, τους πολιτευομένους και τους δημοσιολογούντες, αρθρογράφους, αναλυτές κ.ο.κ., ο οποίος θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι η εφαρμοζόμενη από την Τουρκία πολιτική στο Κυπριακό και στα Ελλαδο-τουρκικά, έχει καθ' οιονδήποτε τρόπο ή σε οποιοδήποτε χρόνο και περίπτωση, παρεκκλίνει έστω και κατ' ελάχιστον από αυτήν ακριβώς την νεο-οθωμανική στρατηγική που εναργώς προδιέγραψε από τότε ο Νταβούτογλου;

- Δεν ερωτώνται μόνον οι νυν κυβερνώντες και οι νυν των κομματικών

ηγεσιών. Αλλά και οι προκάτοχοί τους, από το 2002 της ανόδου των Ερντογανιστών στην εξουσία.

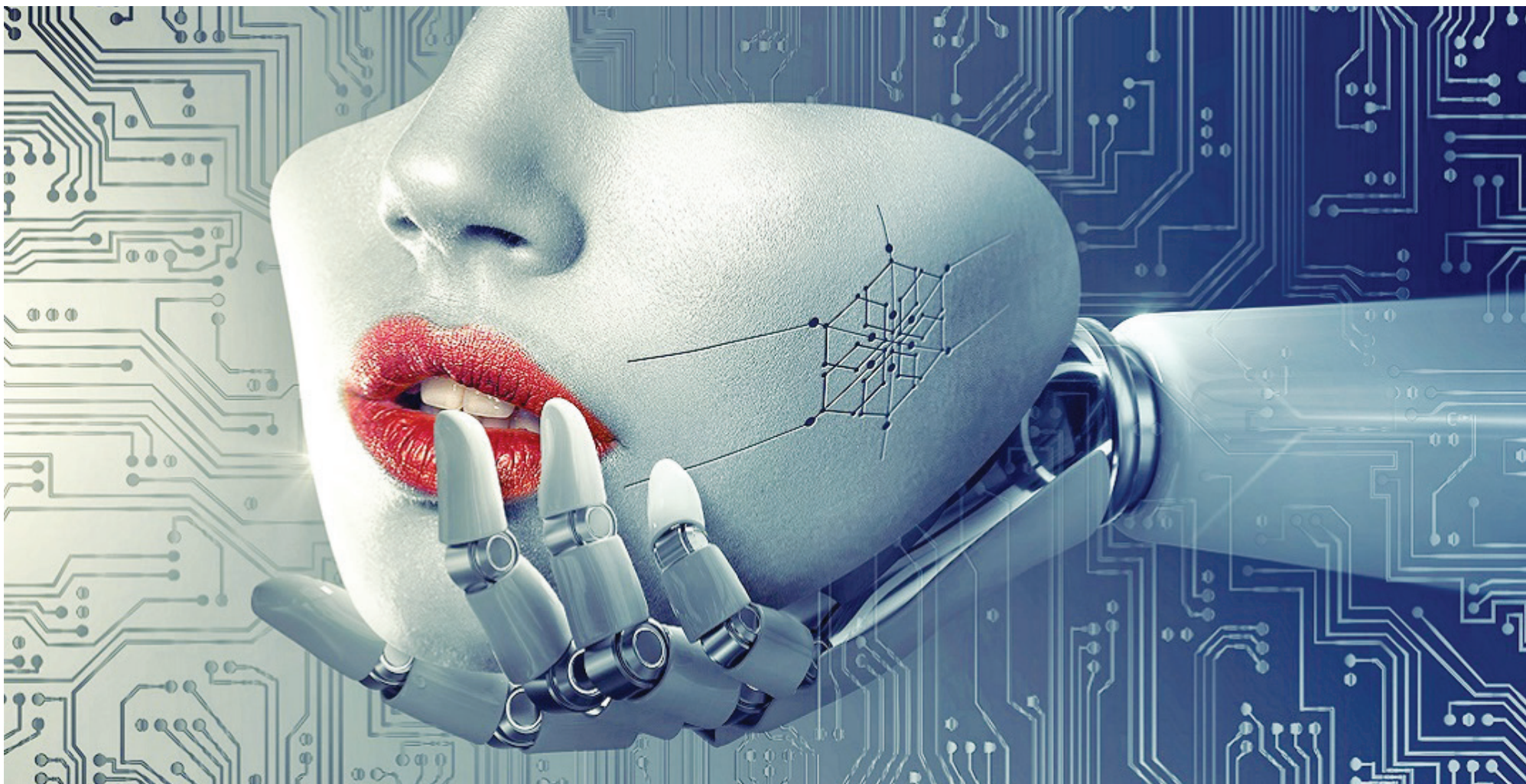
- Ιδίως εκείνοι που έσπευδαν στην Άγκυρα, στην Κωνσταντινούπολη, στις «Πενταμερείς» και άλλες συνομιλίες και επαφές και εναγκαλισμούς του "win-win situation", με τους ευσεβοποιηκώς υπό των ιδίων αναγορευθέντες τότε ως «ισλαμοδημοκράτες, ευρωπαϊστές, μετριοπαθείς» του Ερντογάν...

- Το ερώτημα απευθύνεται και σε όλους εκείνους που από χρόνια σχημάτισαν αμετάβλητη την πεποίθησή τους και την «γραμμή πολιτικής» που και σήμερα εξακολουθούν να καλλιεργούν σε διάφορους υπό τις περιστάσεις βαθμούς ότι, για να επιτευχθεί «συμβιβαστική λύση» στο Κυπριακό και στα Ελλαδοτουρκικά, θα πρέπει ο Ελληνισμός, με αμφοτέρωτα τα κράτη μας, να φροντίσουμε για την ικανοποίηση ΚΑΙ των τουρκικών συμφερόντων...

ΒΕΒΑΙΩΣ... ματαιοπονεί σήμερα (είθεν προσωρινώς) και η ημετέρα αρθρογραφία. Η πολιτική (και οι πολιτικοί) σε Αθήνα και Λευκωσία είναι πλέον σε προεκλογικές αντιμαχίες για τις εκλογές του 2027 στο ελλαδικό μας κράτος και τις Προεδρικές του 2028 στο κυπριακό μας κράτος. Τ' άλλα όλα, σε παραμερισμό. Το μόνο ευοίωνο ωστόσο είναι το ότι, ανεξαρτήτως της προεκλογικής ημερησίας διάταξης, οι μηχανισμοί αποφασιστικής ενδυνάμωσης της πανελλήνιας Ισχύος Αποτροπής λειτουργούν απερίσπαστα, πείθοντας όλο και περισσότερο την Τουρκία να «κάτσει στ' αβγά της»...

Οδεύουμε χωρίς επιστροφή στο Σπήλαιο της αμάθειας, δεσμώτες των αλγορίθμων;

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Ποιον εφιάλτη ετοιμάζει ήδη η τεχνολογία για τον άνθρωπο; Η ερώτηση δεν είναι ρητορική, είναι ρεαλιστική και είναι οφθαλμοφανής σε όσους θέλουν να δουν την πραγματικότητα. Τέσσερα γεγονότα. Πρόσφατα ο συνιδρυτής της Microsoft, Μπιλ Γκέιτς, σε ένα εκτενές κείμενό του και σε συνέντευξή του στους New York Times (26.8.2026), προειδοποίησε για τη σοβαρή απειλή που αποτελεί η Τεχνητή Νοημοσύνη για την οικονομία και ειδικά για την ανθρώπινη ζωή.

Ο λόγος που αποφάσισε να μιλήσει τώρα, είπε, είναι επειδή οι πρόσφατες εξελίξεις στην ΑΙ ξεπέρασαν κατά πολύ τις προσδοκίες του. Επίσης, ο κλάδος αγνόησε τεχνολογικά ορόσημα που κάποτε υποστήριζε ότι θα δικαιολογούσαν πολύ μεγαλύτερη προσοχή – όπως το ενδεχόμενο η Τεχνητή Νοημοσύνη να ξεφύγει από τον έλεγχο των δημιουργών της ή να μπορεί να παρέχει «συνταγές» για την κατασκευή βιολογικών όπλων.

Ο Γκέιτς τάχθηκε επίσης υπέρ της σύναψης νέων διεθνών συμφωνιών, που θα καθορίζουν σαφή κριτήρια για την παρακολούθηση και τον περιορισμό ακραίων κινδύνων, όπως η βιοτρομοκρατία. Ο Γκέιτς είναι ένας από τους ανθρώπους που συνέβαλαν στη διάδοση και τη διαμόρφωση της σύγχρονης βιομηχανίας των υπολογιστών. Τώρα, όμως, προειδοποιεί ότι η τεχνολογία ενέχει κινδύνους σε παγκόσμια κλίμακα.

Η δεύτερη προειδοποίηση προέρχεται από τον επικεφαλής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ην. Εθνών. Ο Φόλκερ Τόρκ προειδοποιεί ότι η εξελιγμένη τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει «υπαρξιακό κίνδυνο για την ανθρωπότητα», καλώντας σε άμεση δράση για την ασφάλεια της

τεχνολογίας. Μιλώντας στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (7/9/2026), ο Volker Tórk ανέφερε ότι οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν «άγνωστες, ακόμη και πρωτοφανείς» απειλές για τα δικαιώματά τους.

Τρίτο γεγονός: Πρόσφατα στο Πεκίνο (23.8.2026) διοργανώθηκαν οι δεύτεροι διεθνείς αθλητικοί αγώνες ανθρωποειδών ρομπότ με τη συμμετοχή 666 ομάδων από 16 χώρες με 2.056 ρομπότ. Τα ανθρωποειδή εκτέλεσαν συγχρονισμένα βήματα,

στη ζωή των ανθρώπων.

Υπάρχει μια εφιαλτική πιθανότητα, αν δεν ελεγχθεί η Τεχνητή Νοημοσύνη: Τα ρομπότ να μετεξελιχθούν και να καθυποτάξουν τους ανθρώπους. Θεωρία συνωμοσίας; Όχι, ήδη διαφαινόμενο γεγονός. Στην Κίνα, ξενοδοχεία λειτουργούν χωρίς ανθρώπινο προσωπικό. Όλες οι δουλειές γίνονται από ρομπότ. Τέταρτο γεγονός: Πρόσφατα (23.7.2026) διάβασα ένα συγκλονιστικό κείμενο μιας διακεκριμένης Ελληνίδας φιλόλογου, της Μαρίας Παπαπανα-

“

«Ένας λαός που παύει να επενδύει στους ανθρώπους που θα διδάξουν τη γλώσσα του, την ιστορία του και τον πολιτισμό του, κινδυνεύει να χάσει κάτι πολύ περισσότερο από μία πανεπιστημιακή σχολή. Κινδυνεύει να χάσει τη μνήμη του. Και ένας λαός χωρίς μνήμη, δύσκολα μπορεί να έχει μέλλον. Οδεύουμε, άραγε, χωρίς επιστροφή στο Σπήλαιο της αμάθειας, εκούσιοι δεσμώτες και θιασώτες των αλγορίθμων;»

ακροβατικά νούμερα και πολύπλοκες αλλαγές θέσεων, ως η πρώτη μεγάλη δοκιμασία για τον έλεγχο της κίνησής τους, την ικανότητα αυτόνομης αποφυγής εμποδίων, καθώς και την ομαλή εναλλαγή μεταξύ στάσης, βάδισης και τρεξίματος.

Τα ανθρωποειδή ρομπότ επιδόθηκαν σε διάφορα αγωνίσματα και κάποια από αυτά κατέρριψαν παγκόσμια ρεκόρ αθλητών, ενώ άλλα έσπασαν τα... μούτρα τους σε τοίχους επειδή δεν πρόλαβαν να σταματήσουν. Μπορεί όλα αυτά να θεωρούνται ως θρίαμβος της τεχνολογίας, αλλά ας σκεφτούμε λίγο: Ήδη ρομπότ αντικαθιστούν ανθρώπους σε θέσεις εργασίας. Και η Τεχνητή Νοημοσύνη πολύ σύντομα θα καταργήσει εκατομμύρια θέσεις εργασίας με προβλεπτέ επιπτώσεις

γνώτου, καθηγήτριας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Τίτλος του κειμένου της: «Από τον Όμηρο και τη θεωρία των Ιδεών στην απαξίωση των ανθρωπιστικών σπουδών. Οδεύοντας ξανά πίσω στο Σπήλαιο». Αφού επισημαίνει τι ένιωσε όταν το 1989 πέτυχε εισδοχή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ως πρωτοετής φιλολόγος, γράφει: «Δεν ένιωσα ότι κέρδιζα μια θέση. Ένιωσα ότι μου επιστεύονταν μια παράδοση. Ένιωσα ότι καλούμουν να υπηρετήσω τον ελληνικό πολιτισμό με χρέος και ευθύνη».

Προσθέτει: «Εκείνα τα χρόνια η Φιλολογία Αθηνών ήταν η κορυφαία επιλογή της Θεωρητικής Κατεύθυνσης. Οι άριστοι μαθητές κατευθύνονταν προς τη Φιλολογία, γιατί εκεί οδηγούσε, σχεδόν αυτονόητα, η αγάπη για τη γνώση,

για τη γλώσσα, για τον άνθρωπο». Όσα καταγράφει στη συνέχεια, αντανakλούν και σε όσα συμβαίνουν στην κυρίαρχη κοινωνία και ειδικά στην Παιδεία.

«Δεν με θλίβει το ότι αλλάζουν οι εποχές. Οι εποχές πάντοτε αλλάζουν. Με θλίβει γιατί κάθε κοινωνία αποκαλύπτει τι πραγματικά πιστεύει όχι από αυτά που διακηρύσσει, αλλά από αυτά που επιλέγει να επιβραβεύει. Και η δική μας κοινωνία μοιάζει να έχει πάψει να επιβραβεύει την καλλιέργεια, την Παιδεία, το στοχασμό, την ιστορική μνήμη, την ευαισθησία, το συναίσθημα, τις υψηλές αξίες.

»Ζούμε σε μια εποχή που παράγει αδιάκοπα πληροφορία, αλλά ολοένα λιγότερη σοφία. Που εκπαιδεύει ανθρώπους να χρησιμοποιούν εργαλεία, αλλά δυσκολεύεται να τους διδάξει γιατί αξίζει να είναι άνθρωποι. Που μιλά ασταμάτητα για δεξιότητες και σχεδόν ποτέ για Παιδεία. Και ίσως εκεί βρίσκεται η μεγαλύτερη ευθύνη της Πολιτείας.

»Υποβάθμισε σταδιακά τη λογοτεχνία, αποδυνάμωσε τη θέση των κλασικών γραμμάτων, απαξίωσε το μάθημα της Ιστορίας με συνεχείς αποσπασματικές αλλαγές. Και, όμως, κάθε εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει πρώτα να απαντήσει σε μία μόνο ερώτηση: Τι άνθρωπο θέλει να διαμορφώσει; Αν η απάντηση είναι έναν άνθρωπο που θα μπορεί μόνο να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς, τότε ίσως πράγματι ο φιλόλογος να περισσεύει.

»Η δεύτερη ευθύνη ανήκει σε όλους μας. Ζούμε σε μια ολοένα πιο χρησιμοθηρική κοινωνία. Αξιολογούμε κάθε επιστήμη με μία μόνο ερώτηση: «Τι δουλειά θα βρεις;». Αν μια σχολή δεν υπόσχεται γρήγορη οικονομική απόδοση, θεωρείται σχεδόν αποτυχημένη. Μόνο που η Παιδεία δεν μπορεί να λειτουργήσει με τους κανόνες του χρηματιστηρίου».

Η Μαρία Παπαπαναγιώτου υπο-

γραμμίζει προς όλους: «Ο φιλόλογος δεν διδάσκει μόνο κείμενα. Διδάσκει επιβίωση και ανθεκτικότητα στον χρόνο. Διδάσκει συνέχεια. Διδάσκει πολιτισμό. Μαθαίνει στα παιδιά ότι ο Θουκυδίδης δεν είναι μια σελίδα εξετάσεων, αλλά ένας τρόπος να καταλάβεις πώς λειτουργεί η εξουσία. Ότι ο Σοφοκλής μιλά ακόμη για τα όρια του ανθρώπου και τον σεβασμό των ηθικών αξιών. Ότι ο Παπαδιαμάντης σε μαθαίνει να κοιτάξεις τον αδύναμο με έλεος. Ότι ο Σεφέρης σου υπενθυμίζει πως υπάρχουν πληγές που ταξιδεύουν μέσα στην Ιστορία».

Και συνεχίζει: «Δεν γράφω αυτές τις σκέψεις επειδή κάποτε ήμουν από τους πρώτους της Φιλολογίας. Γράφω γιατί θυμάμαι ακόμη τη λάμψη στα μάτια των συμφοιτητών μου. Θυμάμαι αμφιθέατρα γεμάτα παιδιά που πίστευαν ότι η επιστήμη αυτή μπορεί να αλλάξει τον άνθρωπο. Ότι ένα ποίημα, ένα αρχαίο κείμενο, μια ιστορική πηγή δεν ήταν απλώς ύλη εξετάσεων, αλλά τρόπος ζωής.

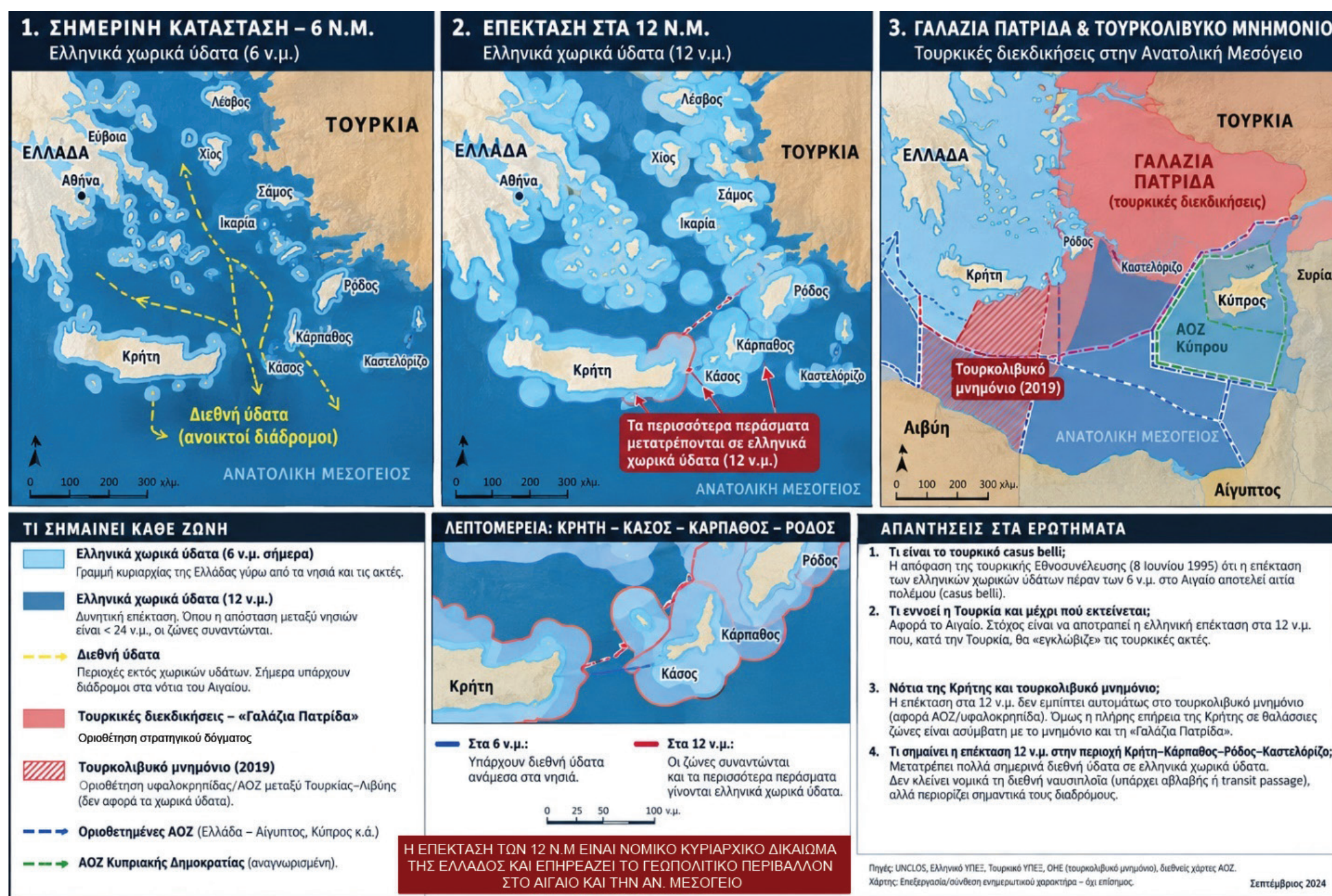
»Και ένας λαός που παύει να επενδύει στους ανθρώπους που θα διδάξουν τη γλώσσα του, την Ιστορία του και τον πολιτισμό του, κινδυνεύει να χάσει κάτι πολύ περισσότερο από μία πανεπιστημιακή σχολή. Κινδυνεύει να χάσει τη μνήμη του. Και ένας λαός χωρίς μνήμη, δύσκολα μπορεί να έχει μέλλον. Οδεύουμε, άραγε, χωρίς επιστροφή στο Σπήλαιο της αμάθειας, εκούσιοι δεσμώτες και θιασώτες των αλγορίθμων;».

Η Μαρία Παπαπαναγιώτου καταλήγει με μια προειδοποίηση: «Καμία κοινωνία δεν παρακμάζει, επειδή λείπουν οι τεχνοκράτες. Παρακμάζει όταν αρχίζει να θεωρεί περιττούς εκείνους που της θυμίζουν ποια είναι. Γιατί οι φιλόλογοι δεν φυλάσσουν μόνο τα βιβλία. Είναι οι θεματοφύλακες της μνήμης και του πολιτισμού μας». Έτσι και τώρα, να ξυπνήσουμε! Όλοι!

ΒΟΥΛΙΑΞΑΝ ΤΑ ΗΡΕΜΑ ΝΕΡΑ ΚΑΙ ΕΦΕΡΑΝ ΑΠΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΣΗ

Κύπρος: Η «αχίλλειος πτέρνα» του Αιγαίου χωρίς να τεθεί casus belli από Ελλάδα και ΕΕ

Τι θα συμβεί εάν η Τουρκία μάς κτυπήσει λόγω κρίσης στο Αιγαίο;

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Η πολιτική των «ήρεμων νερών» του Αιγαίου απέτυχε. Και έφερε φουρτούνες και ένταση με ρητορικές προειδοποιήσεις και απειλές από Τουρκία και Ελλάδα. Η Αθήνα ζητά άρση του τουρκικού casus belli στο Αιγαίο και η Άγκυρα σαφή αποποίηση των ελληνικών δικαιωμάτων για επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. Για ευνόητους λόγους το πρόβλημα δεν εντοπίζεται μόνο σε αυτό που ονομάζουμε διχοτόμηση του Αιγαίου στον 25 μισημένο, αλλά και στις δυο πύλες του Αιγαίου. Αναφερόμαστε στη βόρεια, δηλαδή στα Δαρδανέλλια και στη

νότια, που αφορά στη γραμμή Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος, Ρόδος, διότι αποτελούν βασικούς πυλώνες του Ενιαιού Αμυντικού Χώρου Ελλάδας - Κύπρου και της προέκτασής του προς το Ισραήλ. Έτσι, δημιουργείται μια ασιπδα άμυνας, την οποία η Τουρκία θεωρεί ως έναν σε βάρος της στρατηγικό εγκλωβισμό.

Η Κύπρος, Δαρδανέλλια και Αιγαίο

Στο πλαίσιο αυτής της έντασης, η Κύπρος συνιστά την «αχίλλειο πτέρνα» του Ελληνισμού. Συνεπώς, η Αθήνα δεν αρκεί να ισχυρίζεται ότι, εάν συμβεί κάτι με την Τουρκία, θα απαντήσει επί του πεδίου μόνο στο Αιγαίο. Εκείνο που θα πρέπει να διευκρινιστεί είναι το εξής: Τι θα συμβεί εάν η Άγκυρα, στην περίπτωση κρίσης στο Αιγαίο, κτυπήσει στην Κύπρο; Επί τούτου, δεν υπάρχει απόφαση από την Αθήνα για casus belli έναντι της Τουρκίας. Υπάρχει; Ερώτημα νέο, συναφές με το προηγούμενο: Είναι ή όχι όμηρος

Η Τουρκία απειλεί με κατάληψη Δ. Θράκης και νησιών, ενώ η Ελλάδα επιμένει σε απόληψη επί του πεδίου

η Ελλάδα έναντι της Άγκυρας, λόγω της αδυναμίας στην οποία βρίσκεται η Κύπρος; Είναι δε αφελής κάποιος να πιστεύει πως οι Τούρκοι δεν θα πλήξουν την Κύπρο, για χίλιους δυο λόγους, εάν υπάρξει πόλεμος στο Αιγαίο; Αυτό είναι το πρώτο σημαντικό ζήτημα, στο οποίο θα πρέπει να τοποθετηθεί η Ελλάδα. Ταυτόχρονα, εγείρεται άλλο ένα ερώτημα: Γιατί Κύπρος και Ελλάδα δεν ζητούν να περιληφθεί σε συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ μία παράγραφος για άμεση ενεργοποίηση του άρθρου 42, παρ.7 των Συνθηκών, που σημαίνει ακόμη και αυτήν τη στρατιωτική

στήριξη των κρατών μελών και της ίδιας της Ένωσης προς μέλος της, το οποίο θα δεχθεί επίθεση από τρίτο κράτος, όπως είναι η Τουρκία;

Το δεύτερο συναφές ζήτημα με τα «ήπια νερά» του Αιγαίου και την Κύπρο είναι το εξής: Καίριαρρίπεται ο προηγούμενος ισχυρισμός ότι η εν λόγω πολιτική θα βοηθούσε στη λύση του Κυπριακού. Πώς θα βοηθήσει προς την κατεύθυνση αυτή, όταν η Τουρκία, που είναι το κλειδί της διευθέτησης του προβλήματος, απειλεί την Ελλάδα, μιλώντας για νέα Μικρασιατική Καταστροφή; Πρόσθετα, δε, θα πρέπει να επισημανθεί ότι:

1. Η Άγκυρα ενισχύει τα κατεχόμενα συνεχώς. 2. Αναδιοργανώνει τις Ειδικές και τις Αποβατικές της Δυνάμεις με 40 ταξιαρχίες από την Ίμβρο ως την Κύπρο και τη Συρία. 3. Ο τουρκικός Τύπος, κατόπιν οδηγιών της Κυβέρνησης Ερντογάν, αναφέρεται σε κατάληψη της Κομοτηνής και της Σαμοθράκης! Είναι ευλόγως αντιληπτό πού στοχεύουν τα μηνύμα-

τα αυτά: Στη δημιουργία συνθηκών αποσταθεροποίησης και στον έλεγχο των βόρειων πυλών του Αιγαίου. Επί τούτου θα πρέπει να επισημανθεί ότι το Σύνταγμα των Ειδικών Δυνάμεων στην Ίμβρο έχει αναβαθμιστεί σε ταξιαρχία και, ταυτόχρονα, βρίσκεται σε εξέλιξη η μετακίνηση στο νησί, άλλης μιας ταξιαρχίας πεζοναυτών με αποβατικό χαρακτήρα (επί του παρόντος μετακινήθηκε ένα τάγμα). Συν του γεγονότος ότι οι δυνάμεις που συγκεντρώνονται στο ανατολικό και κεντρικό Αιγαίο, στοχεύουν πού; Στα νησιά και στη διχοτόμηση του στον 25 μισημένο.

Μυστική διπλωματία

Επί του παρόντος βρισκόμαστε στο στάδιο της έντασης και της μυστικής διπλωματίας. Απόδειξη τούτου είναι οι επαφές της 28ης Αυγούστου, όταν βρέθηκε στην Αθήνα, στα κρυφά, ο αρχηγός της, Ιμπραήμ Καλίν, ο οποίος είχε συνάντηση με τον αρχηγό της ελληνι-

κής ΕΥΠ, Θεμιστοκλή Δεμίρη, και τον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη. Η Αθήνα δεν αναφέρθηκε σε αυτές τις συναντήσεις μέχρι που τις έφερε στο φως ο φιλοκυβερνητικός τουρκικός Τύπος. Η Ελλάδα δεν διέψευσε και η Ντόρα Μπακογιάννη ουσιαστικά επιβεβαίωσε το γεγονός από την πλευρά της Κυβέρνησης. Σημαντικό, δε, είναι πως δεν έχει διαψευσθεί ό,τι ο τουρκικός Τύπος έγραψε σχετικά. Αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η Αγκυρα:

- Θέλει να διατηρήσει «καλή πίστη και εποικοδομητική στάση», αλλά δεν θα υποχωρήσει σε ό,τι θεωρεί δικαιώματα και συμφέροντά της.
- Δεν θα επιτρέψει μονομερείς ελληνικές ενέργειες και δημιουργία τετελεσμένων στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.
- Δεν θα αποδεχθεί αλλαγή του status quo στο Αιγαίο μέσω της στρατιωτικοποίησης των νησιών.

Ταυτοχρόνως, προστίθεται ότι η «νέα γραμμή ασφαλείας» μέσω του Ισραήλ, που επιχειρεί να δημιουργήσει η Ελλάδα, είναι “yanlis yol”, δηλαδή «λάθος δρόμος».

«Αχιλλέας» και casus belli

Η Ελλάδα από την πλευρά της υποστηρίζει διά των κυβερνητικών παραγόντων ότι διατηρεί το δικαίωμα να καθορίζει όπως θέλει την άμυνά της και τη συνεργασία της με το Ισραήλ, αγοράζοντας, προφανώς, οπλικά συστήματα, όπως είναι αυτά που συνθέτουν την «Ασπίδα του Αχιλλέα», η οποία έχει επέκταση προς την Κύπρο στη λογική των «δύο θόλων» και της κοινής αεράμυνας. Αυτή είναι πρόθεση. Επί του παρόντος, όμως, δεν ισχύει, κατά τρόπο περατωμένο, στην πράξη. Και υπάρχει αυτή η πρόθεση, λόγω της κατοχής της Κύπρου και του τουρκικού casus belli στο Αιγαίο, που ψηφίστηκε στις 8 Ιουνίου του 1995 από τη Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση, η οποία εξουσιοδότησε την κυβέρνηση τη χώρας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, ακόμη και στρατιωτικά, εάν η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα πέραν των 6 ναυτικών μιλίων στο Αιγαίο.

Τα 12 ν.μ. νοτίως της Κρήτης και το τουρκολιβυκό μνημόνιο

Κάτω από την εξωτερική και εσωτερική πίεση, ο Έλληνας Πρωθυπουργός μεταβαίνει σήμερα στο Καστελλόριζο και η Κυβέρνηση προσπαθεί να διασκεδάσει την αποτυχία των «ήπιων νερών» μιλώντας για απάντηση στην Τουρκία, εάν αυτό επιβάλλεται, επί του πεδίου. Δηλαδή δεν αποκλείει τον πόλεμο, υιοθετώντας τη ρητορική γλώσσα, την οποία ειρωνικά προέβαλλε ως απάντηση σε όσους αμφισβητούσαν την πολιτική της. Αφίνει δε να νοηθεί ότι θα προχωρήσει σε επέκταση των χωρικών υδάτων νοτίως της Κρήτης στα 12 ν.μ. Εκεί, όμως, δεν ισχύει επί του παρόντος - τουλάχιστον επίσημα - το casus belli. Αλίμονο, εάν η Ελλάδα φοβάται να προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια. Και αν θα πρέπει να θεωρείται νίκη το αυτονόητο. Όσο, άλλωστε, δεν το πράττει, επιβεβαιώνει ή όχι την αντίληψη περί πλήρους «φινλανδοποίησης»; Εξηγούμε, δε, γιατί θα πρέπει να το πράξει:

1. Η Ελλάδα εφαρμόζει 6 ν.μ. στο Αιγαίο και στην Κρήτη, ενώ έχει ήδη επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ν.μ. στο Ιόνιο. Γιατί στο Ιόνιο τα επέκτεινε και γιατί όχι και νοτίως της Κρήτης;
2. Η επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. από τις νότιες ακτές της Κρήτης δεν φτάνει μέχρι τη γραμμή του τουρκολιβυκού μνημονίου. Επομένως, τα 12 ν.μ. νοτίως της Κρήτης δεν «τέμνονται» από μόνα τους με τη γραμμή Τουρκίας-Λιβύης. Η διαφορά

με την Τουρκία και τη Λιβύη εμφανίζεται πέραν των 12 ν.μ., δηλαδή στην υφαλοκρηπίδα και στην ΑΟΖ.

Η Γαύδος

Κάποιοι, βεβαίως, θα μπορούσε να πει ότι οι Τούρκοι εγείρουν πρόβλημα στη Γαύδο, που εμπίπτει στη ζώνη της επέκτασης των 12 ν.μ. Επί τούτου επισημαίνονται τα εξής: Η Γαύδος είναι ελληνικό έδαφος. Η Τουρκία δεν προβάλλει επίσημα αξίωση κυριαρχίας επί της Γαύδου, αλλά ότι, ως νησί που είναι, δεν διαθέτει δικαιώματα σε υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ (Με βάση τον Διεθνή Υδρογραφικό Οργανισμό η Γαύδος -αυστηρά ομιλούντες- δεν εμπίπτει στο Αιγαίο αλλά στην Αν. Μεσόγειο). Συνεπώς, το κρίσιμο σημείο δεν είναι η περιοχή νοτίως της Κρήτης, αλλά στα ανατολικά της, δηλαδή οι πύλες του νοτίου Αιγαίου και δη στη γραμμή της Μεγαλονήσου με την Κάσο, την Κάρπαθο, και τη Ρόδο.

Οι νότιες πύλες του Αιγαίου και τα 12 ν.μ.

Στην παρούσα φάση, με τα 6 ν.μ., υπάρχουν θαλάσσιες περιοχές και δίοδοι που δεν είναι κάτω από την

Το αυτονόητο δικαίωμα επέκτασης των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. νοτίως της Κρήτης και οι πύλες του Αιγαίου

ελληνική κυριαρχία, αλλά συνιστούν διεθνή χωρικά ύδατα. Με την επέκταση στα 12 ν.μ. και με δεδομένο ότι δύο ελληνικές ακτιές νησιών απέχουν λιγότερο από 24 ν.μ., λογικό είναι ότι θα υπάρχει επικάλυψη. Υπό αυτές τις συνθήκες, το σύνολο των πυλών του νοτίου Αιγαίου και το πέρασμα στην Ανατολική Μεσόγειο θα βρίσκεται κάτω από την ελληνική κυριαρχία. Με την Κύπρο πιο κάτω και με προέκταση προς το Ισραήλ δημιουργείται στρατηγικός αποτρεπτικός άξονας. Για την Τουρκία μεταφράζεται ως πέταλο, που την εγκλωβίζει και της περιορίζει τις επιδιώξεις εντός και εκτός των ορίων της «Γαλάζιας Πατρίδας».

Η επέκταση στα 12 ν.μ. δεν σημαίνει απαγόρευση ναυσιπλοΐας, καθότι συνεχίζει να υφίσταται το δικαίωμα αβλαβούς διέλευσης και όπου προβλέπεται η εφαρμογή «transit passage». Άρα, η Ελλάδα δεν μπορεί κατά τρόπον αυθαίρετο να τερματίσει την αβλαβή διέλευση. Ταυτοχρόνως, όμως, διευρύνει τις νόμιμες εξουσίες της και τη δικαιοδοσία της ως ακολούθως:

- Δικαιοδοσία: Μπορεί, δηλαδή, να εφαρμόζει ελληνικούς νόμους για

ασφάλεια, τελωνεία, μετανάστευση, δημόσια τάξη και έλεγχο πλοίων.

- Πλήρη κυριαρχία επί του θαλάσσιου χώρου, του βυθού και του υπεδάφους, αλλά κι επί του υπερκείμενου εναέριου χώρου (από τα 10 πάει στα 12 ν.μ.).
- Έλεγχο αλιείας και εκμετάλλευσης φυσικών πόρων μέσα στη ζώνη των 12 ν.μ.
- Δυνατότητα ρύθμισης της ναυσιπλοΐας για ασφάλεια, προστασία περιβάλλοντος, θαλάσσιες οδούς και κυκλοφορία.
- Δυνατότητα λήψης μέτρων εναντίον πλοίων, που δεν τηρούν τους όρους της αβλαβούς διέλευσης.
- Δυνατότητα προστασίας στρατιωτικών εγκαταστάσεων, υποδομών και κρίσιμων θαλάσσιων περιοχών υπό καθεστώς εθνικής κυριαρχίας.

Αποτρεπτική απειλή και casus belli

Οι πύλες του νοτίου Αιγαίου είναι το πέρασμα από και προς την Ανατολική Μεσόγειο. Και η σύνδεση της Ελλάδας με την Κύπρο. Η αποκοπή αυτής της σύνδεσης απομονώνει πλήρως την Κύπρο από την Ελλάδα σε περιόδους κρίσης. Εκ των πραγμάτων, γίνεται αντιληπτή η σημασία της Κρήτης, αλλά και των λοιπών νήσων (Κάσος, Κάρπαθος, Ρόδος). Συνιστούν τμήμα και πύλες του εναέριου αμυντικού χώρου και του άξονα Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ στη λογική και πρακτική της αποτρεπτικής απειλής. Τονίζονται αυτά, διότι, ενώ υπάρχει ένταση στο Αιγαίο, αν -ο μη γένοιτο- μετατραπεί σε στρατιωτική κρίση, η Κύπρος παραμένει η «αχιλλέος πτέρνα» του Ελληνισμού. Μέχρι στιγμής δε, δεν υπάρχει παράγραφος σε συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ για τη στήριξή της επί τη βάση του άρθρου 42, παρ.7, εάν η Τουρκία επιτεθεί εκ νέου. Η δε Ελλάδα θα απαντήσει, λέει, επί του πεδίου στο Αιγαίο, χωρίς, όμως, να ξεκαθαρίζει αν - λόγω Αιγαίου ή άλλως πως - είναι γι' αυτήν, όπως και για τους εταίρους μας, casus belli η Κύπρος...

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑ 6 ΚΑΙ ΣΤΑ 12 ΝΑΥΤΙΚΑ ΜΙΛΙΑ

Ενδεικτική ποσοστιαία κατανομή χωρικών υδάτων και διεθνών υδάτων

Καθεστώς στο Αιγαίο	Σήμερα - 6 ν.μ.	Με επέκταση στα 12 ν.μ.
Ελληνικά χωρικά ύδατα	περίπου 40-43,5%	περίπου 70-71,5%
Τουρκικά χωρικά ύδατα	περίπου 7,5-9%	περίπου 8,8-κάτω από 10%
Διεθνή ύδατα / ανοικτή θάλασσα	περίπου 49-51%	περίπου 19-19,7%

Σημείωση: Τα ποσοστά είναι ενδεικτικά και διαφέρουν ελαφρά ανάλογα με τη μεθοδολογία υπολογισμού, τις γραμμές βάσης και τις παραδοχές οριοθέτησης. Η συχνά αναφερόμενη τουρκική αποτύπωση για το σενάριο των 12 ν.μ. είναι περίπου 71,5% ελληνικά χωρικά ύδατα, 8,8% τουρκικά και 19,7% διεθνή ύδατα.

Πηγή αναφοράς: Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας, επίσημη παρουσίαση για το εύρος των χωρικών υδάτων στο Αιγαίο και τις συνέπειες ενδεχόμενης επέκτασης στα 12 ναυτικά μίλια.

ΣΟΦΙΑ ΙΩΣΗΦ

Ο ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ, Η ΑΓΚΥΡΑ ΣΤΟ ΤΙΜΟΝΙ

Επιπόλαιες υποσχέσεις για λύση εξπρές

Οι «οκτώ ημέρες» του Νίκου Χριστοδουλίδη προσκρούουν στις τουρκικές αξιώσεις, στην απειλή πολέμου στο Αιγαίο και στην πραγματικότητα της κατοχής

Ετοιμος να «γράψει Ιστορία» στο Κυπριακό εμφανίζεται ο Νίκος Χριστοδουλίδης. Σε αυτήν την περίπτωση, ωστόσο, για να γραφτεί Ιστορία χρειάζονται δύο και ο δεύτερος παράγοντας δεν είναι ο Τουφάν Έρχιουρμαν αλλά η Τουρκία, η οποία δεν χάνει ευκαιρία να βάζει στο τραπέζι τη θέση της περί λύσης δύο κρατών. Αυτό το γνωρίζει καλά η Κυβέρνηση, γι' αυτό και βάζει τόσο εμφαντικά στο κάδρο τα ευρωτουρκικά ως δόλωμα προς την Άγκυρα, χωρίς ωστόσο να διαφαίνεται προσώρας η όποια αλλαγή στάσης, η οποία θα μπορούσε να ανοίξει τον δρόμο για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις. Εκείνο που μάλλον δεν ανέμενε ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης ήταν η ψυχρολουσία που δέχθηκε από τον κατοχικό ηγέτη, ο οποίος απάντησε ότι το να «γράψουν μαζί Ιστορία» κάθε άλλο παρά εύκολο είναι, ρίχνοντας την ευθύνη στην ελληνοκυπριακή πλευρά και παρουσιάζοντας τις προσπάθειες αναβάθμισης του ψευδοκράτους ως μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Το πιο δύσκολο κεφάλαιο γράφεται στην Άγκυρα

Στη συνέντευξή του στη «Yeni Dözen», ο Νίκος Χριστοδουλίδης επιχείρησε να μεταφέρει την εικόνα ότι, τουλάχιστον σε επίπεδο ηγετών, υπάρχει περιθώριο για ουσιαστική συνεννόηση στο Κυπριακό. Όπως είπε χαρακτηριστικά, «αν όλα ήταν στα χέρια και του κ. Έρχιουρμαν, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε μια λύση μέχρι την επόμενη βδομάδα. Πιστεύω ακράδαντα ότι ο κ. Έρχιουρμαν θέλει μια λύση». Την ίδια ώρα, όμως, έβαλε ο ίδιος τον βασικό αστερίσκο, παραδεχόμενος ότι η απόφαση δεν εξαρτάται μόνο από αυτούς τους δύο. Αυτός ο αστερίσκος βεβαίως έχει ονοματεπώνυμο και λέγεται Ταγίπ Ερντογάν. Την ώρα που οι διαδοχικές συναντήσεις των δυο ηγετών καλλιεργούν προσδοκίες για νέα κινητικότητα στο Κυπριακό, η στάση της Τουρκίας για λύση δύο κρατών παραμένει αμετάβλητη, περιορίζοντας τα περιθώρια η σημερινή κινητικότητα να μετεξελιχθεί σε ουσιαστική διαπραγμάτευση στη συμφωνημένη βάση λύσης. Κι ενώ η προετοιμασία για μια νέα πενταμερή συνάντηση έχει ήδη αρχίσει, η σύγκλησή της μέσα σε αυτό το σκηνικό παραμένει αβέβαιη, με δεδομένο ότι ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών έχει ξεκαθαρίσει πως η επόμενη διευρυμένη συνάντηση δεν μπορεί να γίνει αν δεν υπάρξουν οι προϋποθέσεις για ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Ψυχρολουσία από τον Έρχιουρμαν

Η πρώτη ψυχρολουσία, ωστόσο, που προέκυψε την αισιοδοξία του Νίκου Χριστοδουλίδη δεν ήρθε από την Τουρκία, αλλά από τον ίδιο τον Τουφάν Έρχιουρμαν. Ο κατοχικός ηγέτης απάντησε ότι, το να «γράψουν μαζί Ιστορία» στο Κυπριακό, κάθε άλλο παρά εύκολο είναι, επιρρίπτοντας μάλιστα τις ευθύνες στην ελληνοκυπριακή πλευρά. Αυτό που προκαλεί αίσθηση, ωστόσο, είναι οι λόγοι που παρέθεσε

για να αιτιολογήσει τις επιφυλάξεις του. Παρουσίασε ως πλήγματα στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης την ακύρωση εκδηλώσεων που διοργανώνονται στα κατεχόμενα στο πλαίσιο της προσπάθειας διεθνούς προβολής και αναβάθμισης του ψευδοκράτους. Μεταξύ αυτών, η διοργάνωση με τη συμμετοχή της Barcelona και σειρά φεστιβάλ στα κατεχόμενα, τα οποία ο Έρχιουρμαν επικαλέστηκε ως παραδείγματα ενεργειών που, κατά τον ίδιο, υπονομεύουν την εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο πλευρών. Επέκρινε, δε, τις συνεργασίες της Κυπριακής Δημοκρατίας με διάφορες χώρες, κυρίως με το Ισραήλ και την Ελλάδα, ισχυριζόμενος ότι θέτουν σε κίνδυνο τη μόνιμη ειρήνη και σταθερότητα στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή.

Η απάντηση Έρχιουρμαν φαίνεται να έπιασε εξ απορόπου τον Νίκο Χριστοδουλίδη, ο οποίος παραδέχθηκε ότι ανέμενε «ένα πιο θετικό μήνυμα» από τον κατοχικό ηγέτη. Επανέλαβε, δε, ότι «αν υπάρχει πραγματική πολιτική βούληση, μπορούμε να γράψουμε Ιστορία», αφήνοντας παράλληλα αιχμή ότι, σε διαφορετική περίπτωση, «θα λέγονται πολλά άλλα». Για τις ακυρώσεις εκδηλώσεων στα κατεχόμενα τόνισε ότι, όσο παραμένει η «παράνομη κατάσταση πραγμάτων» τέτοιες εξελίξεις θα συνεχίσουν να καταγράφονται, επαναφέροντας παράλληλα τη θέση ότι από τη διατήρηση του σημερινού status quo χαμένοι είναι τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι.

Οι «οκτώ ημέρες» και η πραγματικότητα

Η αναφορά του Νίκου Χριστοδουλίδη ότι ο ίδιος και ο Τουφάν Έρχιουρμαν

θα μπορούσαν, εάν όλα βρίσκονταν στα χέρια τους, να λύσουν το Κυπριακό μέσα σε μία εβδομάδα ξεπερνά τα όρια της αισιοδοξίας. Αγγίζει την πολιτική υπερβολή και καλλιεργεί στην κοινή γνώμη προσδοκίες που δεν αντέχουν

“ Ο Πρόεδρος μιλά για λύση σε οκτώ ημέρες με τον Έρχιουρμαν, ενώ η τελική απόφαση παραμένει στην Άγκυρα. Όσο η Τουρκία επιμένει στα δύο κράτη, διατηρεί στρατεύματα στην Κύπρο και απειλεί με πόλεμο στο Αιγαίο, το χρονοδιάγραμμα δεν αποτελεί σχέδιο-αποτελεί πολιτική υπερβολή

ούτε στην ιστορία του προβλήματος ούτε στα σημερινά δεδομένα. Το Κυπριακό δεν παραμένει άλυτο επειδή έλειψαν οκτώ ημέρες διαπραγματεύσεων ή επειδή οι δύο ηγέτες δεν κάθισαν αρκετές φορές στο ίδιο τραπέζι. Παραμένει άλυτο επειδή η Τουρκία εξακολουθεί να κρατεί τα κλειδιά των αποφάσεων και δεν δείχνει πρόθεση να εγκαταλείψει τις αξιώσεις της.

Την ώρα που από τη Λευκωσία εκπέμπονται πανηγυρικά μηνύματα περί επίλυσης και «συγγραφής Ιστορίας», η Άγκυρα ενισχύει τις στρατιωτικές

της δυνατότητες, αναβαθμίζει τις μονάδες ειδικών δυνάμεων και διατηρεί στο τραπέζι την απειλή πολέμου στο Αιγαίο. Στο Κυπριακό επιμένει αμετακίνητη στη θέση των δύο κρατών, έξω από τη συμφωνημένη βάση λύσης. Η απόσταση ανάμεσα στις δηλώσεις του Προέδρου και στην πραγματική πολιτική της Τουρκίας δεν μπορεί να καλυφθεί με αισιόδοξες διατυπώσεις, ούτε με αυθαίρετα χρονοδιαγράμματα.

Η πρόθεση του Τουφάν Έρχιουρμαν να συζητήσει μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία καλύτερου κλίματος. Δεν αρκεί, όμως, για να απομακρύνει τα τουρκικά στρατεύματα, να ανατρέψει τις θέσεις της Άγκυρας για τις εγγυήσεις και την ασφάλεια ή να αλλάξει τη μορφή λύσης που προωθεί ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Η πραγματική διαπραγμάτευση δεν θα κριθεί μόνο ανάμεσα στον Χριστοδουλίδη και τον Έρχιουρμαν, αλλά πρωτίτως από τις αποφάσεις που θα ληφθούν στην Άγκυρα.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ακριβώς λόγω του θεσμικού του ρόλου, οφείλει να ζυγίζει τις λέξεις και τις προσδοκίες που δημιουργεί. Οι πολίτες έχουν ακούσει επανειλημμένα για ιστορικές ευκαιρίες, παράθυρα λύσης και αποφασιστικές επανεκκινήσεις. Δεν χρειάζονται άλλη μία υπόσχεση με ημερομηνία λήξης. Χρειάζονται σοβαρότητα, καθαρή αποτίμηση των δεδομένων και αποδείξεις ότι η Τουρκία έχει αρχίσει να μετακινείται από τις θέσεις που κρατούν το Κυπριακό καθηλωμένο εδώ και δεκαετίες.

Οι επόμενες κινήσεις

Με αυτό το φόντο, λοιπόν, η διαδι-

κασία συνεχίζεται. Η συνάντηση της Τετάρτης μεταξύ Χριστοδουλίδη-Έρχιουρμαν διήρκεσε περίπου μία ώρα και επικεντρώθηκε κυρίως στην ουσία και τη μεθοδολογία, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να δηλώνει ότι σε ορισμένα ζητήματα υπάρχει πρόοδος και συναντίληψη, ενώ σε άλλα εξακολουθούν να καταγράφονται διαφορές. Η καταγραφή των συγκλίσεων βρίσκεται, όπως ανέφερε, στο τελικό στάδιο, με τη Λευκωσία να δηλώνει έτοιμη για επανέναρξη των συνομιλιών από το σημείο όπου διακόπηκαν στο Κραν Μοντανά. Στο τραπέζι βρίσκεται ακόμη και το ενδεχόμενο κοινής συνάντησης στη Νέα Υόρκη, είτε σε επίπεδο ηγετών είτε διαπραγματευτών και με τη συμμετοχή του Γενικού Γραμματέα ή της προσωπικής του απεσταλμένης.

Η επόμενη συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον κατοχικό ηγέτη έχει ήδη καθοριστεί για τις 17 Σεπτεμβρίου, στο πλαίσιο των τακτικών επαφών και της συνέχισης της συζήτησης. Ο Έρχιουρμαν, από πλευράς του, εξακολουθεί να βάζει στο επίκεντρο τη δημιουργία του «ευνοϊκού κλίματος» που ζήτησε ο Αντόνιο Γκουτέρες, συνδέοντάς το με νέα ΜΟΕ και με την αποφυγή ενεργειών που, κατά τον ίδιο, πλήττουν την εμπιστοσύνη.

Στο μεταξύ, η Μαρία Άννελα Ολγκίν δεν θα μεταβεί ούτε στην Κύπρο ούτε στη Νέα Υόρκη πριν από τη Γενική Συνέλευση, καθώς ακύρωσε τις επισκέψεις της για λόγους υγείας. Παραμένει, ωστόσο, σε επαφή με τις δύο πλευρές και συνομιλούσε τηλεφωνικά με τον Αντόνιο Γκουτέρες για την πορεία των επαφών και το έργο της.

Ο ΑΦΘΩΔΗΣ ΞΕΓΥΜΝΩΣΕ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΕΣ ΔΕΚΑΕΤΙΩΝ

€611 εκατομμύρια για να ξαναστηθεί η κτηνοτροφία

Οι προτάσεις της επιστημονικής επιτροπής υπό τον Σταύρο Μαλά για ριζική αναδιάρθρωση του κλάδου και η απαίτηση των αγροτικών οργανώσεων για άμεση εφαρμογή

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Σχέδιο ύψους €610,92 εκατ. για να ξαναστηθεί από τη βάση η κυπριακή κτηνοτροφία παρέδωσε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση του κτηνοτροφικού τομέα, υπό τον Σταύρο Μαλά. Το πρόγραμμα καλύπτει τη δωδεκαετία 2027-2038 και αλλάζει τον τρόπο λειτουργίας, χωροθέτησης και ελέγχου των κτηνοτροφικών μονάδων μετά την καταστροφή του αφθώδους πυρετού.

Νέες και μεγαλύτερες μονάδες, αποσυμφόρηση των κορεσμένων περιοχών, αυστηρότερα μέτρα βιοασφάλειας και ηλεκτρονική παρακολούθηση των μετακινήσεων συνθέτουν τον βασικό κορμό των εισηγήσεων. Τα €610,92 εκατ., ωστόσο, παραμένουν προτεινόμενος προϋπολογισμός. Η Κυβέρνηση δεν έχει ακόμη εγκρίνει τη χρηματοδότηση ούτε παρουσίασε χρονοδιάγραμμα εφαρμογής. Οι αγροτικές οργανώσεις στηρίζουν τη νέα κατεύθυνση και ζητούν άμεσες αποφάσεις.

Οι πληγές πίσω από τους αριθμούς

Περισσότερα από 84.000 ζώα θανατώθηκαν και 121 κτηνοτροφικές μονάδες επηρεάστηκαν από τον αφθώδη πυρετό. Οι απώλειες χτύπησαν την παραγωγή γάλακτος και το εισόδημα των παραγωγών, ενώ αποκάλυψαν αδυναμίες που συσσωρεύονταν επί δεκαετίες: άναρχη χωροθέτηση, μεγάλη συγκέντρωση ζώων, κοινές προσβάσεις, ανεπαρκείς περιφράξεις και ελλιπής έλεγχος των μετακινήσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της επιστημονικής επιτροπής, το 84% των μονάδων που προσβλήθηκαν βρισκόταν μέσα σε οργανωμένες κτηνοτροφικές περιοχές. Κρούσματα καταγράφηκαν σε επτά περιοχές, από τις οποίες οι πέντε παρουσίαζαν μεγάλη πυκνότητα μονάδων. Οι κοινές διαδρομές ανθρώπων, οχημάτων και ζώων επέτρεψαν στη νόσο να εξαπλωθεί σε χώρους που λειτουργούσαν ως ενιαίες επιδημιολογικές ζώνες.

Οι εισηγήσεις δεν περιορίζονται στην αντικατάσταση του ζωικού κεφαλαίου. Αλλάζουν το μοντέλο παραγωγής και ελέγχου, με στόχο να μειωθεί ο κίνδυνος νέας υγειονομικής κρίσης και να προστατευθούν η γαλακτοπαραγωγή, το καλλούμι ΠΟΠ και η εγχώρια παραγωγή κρέατος.

€372 εκατ. στην αιγοπροβατοτροφία

Το μεγαλύτερο κονδύλι, ύψους €372,2 εκατ., κατευθύνεται στην αιγοπροβατοτροφία. Από αυτό, €240 εκατ. προορίζονται για τη δημιουργία νέων μεγάλων μονάδων ή την εξαγορά υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων και €90 εκατ. για την αναβάθμισή τους.

Άλλα €24,4 εκατ. αφορούν προγράμματα γενετικής βελτίωσης, €8 εκατ. την ανάπτυξη της ντόπιας Αίγας Μαχαιρά και €9,8 εκατ. την αναπλήρωση και παραγωγική αντικατάσταση ζωικού κεφαλαίου. Βασικός στόχος παραμένει ο διπλασιασμός της παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος, χωρίς ανεξέλεγκτη αύξηση των κοπαδιών. Η επιτροπή εισηγείται υψηλότερη απόδοση ανά ζώο και εισαγωγή 10.000 ζώων υψηλής παραγωγικότητας κάθε χρόνο.

Η πρόνοια συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες παραγωγής χαλλουμιού ΠΟΠ. Η αύξηση του αιγοπρόβειου γάλακτος καλείται να καλύψει τις απαιτήσεις της κατοχύρωσης, χωρίς επιστροφή στην υπερσυγκέντρωση που συνέβαλε στην έκταση της υγειονομικής κρίσης.

Νέες μονάδες στην αγελαδοτροφία

Για την αγελαδοτροφία προβλέπονται €134 εκατ. Από αυτά, €50 εκατ. αφορούν τη δημιουργία 50 νέων μονάδων, άλλα €50 εκατ. την αναβάθμιση ή εξαγορά υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων και €30 εκατ. προγράμματα γενετικής βελτίωσης.

Ο σχεδιασμός θέτει ως στόχο την

παραγωγή τουλάχιστον 10.000 λίτρων γάλακτος ανά αγελάδα τον χρόνο. Με αυτόν τον τρόπο, η συνολική παραγωγή θα μπορεί να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα με μικρότερο και αποδοτικότερο ζωικό πληθυσμό.

Ποσό €41 εκατ. καλύπτει οριζόντιες δράσεις. Περιλαμβάνονται δέκα οργα-

“

Από τα €610,92 εκατ., τα €330 εκατ. προορίζονται για τη δημιουργία, εξαγορά ή αναβάθμιση αιγοπροβατοτροφικών μονάδων. Η χρηματοδότηση δεν έχει ακόμη εγκριθεί

νωμένες μονάδες πάχυνσης μοσχαρίων και άλλες δέκα για αμνοερίφια, περιφράξεις, ηλεκτρονικά συστήματα βιοασφάλειας και αποσυμφόρηση επιβαρυνμένων περιοχών.

Επιπλέον €63,7 εκατ. αφορούν την επιστημονική υποστήριξη του κλάδου: εργαστήρια γάλακτος και κρέατος, γενετική αξιολόγηση, τράπεζα σπέρματος και εμβρύων, ομάδες εξυπηνης κτηνοτροφίας και ηλεκτρονικό φάκελο για κάθε μονάδα.

Αποστάσεις ασφαλείας και έλεγχος με GPS

Οι εισηγήσεις βάζουν φρένο στην

περαιτέρω συγκέντρωση εκμεταλλεύσεων σε κορεσμένες περιοχές. Καθορίζουν ελάχιστη απόσταση 300 μέτρων ανάμεσα σε ανεξάρτητες μονάδες και διαχωρίζουν τις ζώνες ανά δραστηριότητα: γαλακτοπαραγωγή, κρεοπαραγωγή, αναπαραγωγή και καραντίνα.

Παράλληλα, προτείνεται υποχρεωτικό σύστημα GPS για τα οχήματα που μεταφέρουν ζωοτροφές, γάλα, ζώα ή απόβλητα. Σε περίπτωση νέου κρούσματος, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες θα μπορούν να εντοπίζουν τις διαδρομές και τις μονάδες που εκτέθηκαν στον κίνδυνο.

Μέχρι στιγμής έχουν εντοπιστεί 130 δυνητικές θέσεις για μεγάλες μονάδες σε υφιστάμενες κτηνοτροφικές ζώνες και άλλες 360 σε κρατική γη μέσα σε γεωργικές περιοχές. Για τη Λεμεσό και την Πάφο, όπου η διαθέσιμη κρατική γη παραμένει περιορισμένη, η επιτροπή εισηγείται στοχευμένες απαλλοτριώσεις ιδιωτικών τεμαχίων.

«Προχωρήστε άμεσα»

ΠΕΚ, ΕΚΑ, Παναγροτικός, Νέα Αγροτική και Ευρωπαϊκή υποδέχθηκαν θετικά το πρόγραμμα. Οι πέντε αγροτικές οργανώσεις θεωρούν ότι η κρίση του αφθώδους πυρετού υποχρεώνει την Πολιτεία να λάβει ριζικές αποφάσεις και να επενδύσει στην αιγοπροβατοτροφία και την αγελαδοτροφία.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνουν στη βιοασφάλεια, την ευημερία των ζώων, την περιβαλλοντική διαχείριση, τη γενετική βελτίωση και την επιστημονική στήριξη των παραγωγών. Συμφωνούν επίσης με

την ανάπτυξη οργανωμένων μονάδων κρεοπαραγωγής και πάχυνσης, όπου η Κύπρος παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις.

Η κοινή τους ανακοίνωση καταλήγει με συγκεκριμένο αίτημα: η Κυβέρνηση να μελετήσει την πρόταση και να προχωρήσει άμεσα στην εφαρμογή. Μετά τις θανατώσεις, τις απώλειες εισοδήματος και τη διαμάχη γύρω από τις αποζημιώσεις, οι οργανώσεις ζητούν χρηματοδότηση και έργα με σαφές χρονοδιάγραμμα.

Τα €611 εκατ. παραμένουν ζητούμενο

Το κόστος αποτελεί το πρώτο εμπόδιο. Η προτεινόμενη δαπάνη ξεπερνά κατά 565% τη δημόσια στήριξη των €91,5 εκατ. που δόθηκε στον κλάδο την περίοδο 2014-2025. Παράλληλα, το κράτος θα πρέπει να εξασφαλίσει κατά μέσο όρο περίπου €51 εκατ. τον χρόνο για ολόκληρη τη δωδεκαετία.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, ζητήθηκε μελέτη οικονομικού αντικτύπου, ώστε να καταγραφούν οι δημοσιονομικές απαιτήσεις και οι δυνατότητες άντλησης ευρωπαϊκών πόρων. Εκκρεμεί επίσης ο διαχωρισμός ανάμεσα στις κρατικές δαπάνες, την ευρωπαϊκή συγχρηματοδότηση και την οικονομική συμμετοχή των παραγωγών.

Η επιστημονική επιτροπή παρέδωσε τις προτάσεις της. Σειρά παίρνουν η κοστολόγηση, η εξασφάλιση των κονδυλίων και η απόφαση της Κυβέρνησης για τις δράσεις που θα προχωρήσουν πρώτες.

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΑ ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1974

Το μεγαλύτερο διπλωματικό κατόρθωμα των Βρετανών

Πώς άφησαν τον Κίσινγκερ να φανεί ο κακός των δικών τους διαπραγματεύσεων!

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Μέρος Θ'

1 6 Αυγούστου 1974 ο Alan Goodison στο Φόρεϊν Όφισ αποφάσισε: «Κύπρος: Μια Γεωγραφική Λύση». Να αποφεύγουν εισηγήσεις ότι, προτιμώντας τον γεωγραφικό διαχωρισμό, δουλεύουν για τη διχοτόμηση γιατί αυτή έχει κακό όνομα διεθνώς και έρχεται κόντρα με τη διευθέτηση του 1960, στον ΟΗΕ και στην Κοινοπολιτεία να χρησιμοποιούν τον όρο «δι-περιφερειακή ομοσπονδία». Πίστευαν ότι αυτή, όπως την ήθελε ο Ντενκιάς, όμως λίγο μικρότερη του 34% υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, ήταν η καλύτερη λύση.

«...Οι ελπίδες για δραστική διευθέτηση του Κυπριακού εξαρτώνται από το να έχουμε τον Κληρίδη παρά τον Μακάριο στο στάδιο III. Ο Υπουργός Εξωτερικών (Κάλαχαν) ήδη ενόχλησε τον Μακάριο με το να τον σπρώξει να δηλώσει τους όρους του προτού ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις στη Γενεύη. Αυτή η γραμμή ίσως να εξελιχθεί προς όφελος του Κληρίδη... Θα συνεχίσουμε να βοηθούμε τον Κληρίδη με το να δίδουμε ανεπιθύμητες ελληνικές επιρροές από την Κύπρο και να αποθαρρύνουμε αντίποινα εναντίον της τουρκοκυπριακής κοινότητας έξω από τη ζώνη της...», έγραψε ο πρώτος αξιωματούχος που διαχειριζόταν το Κυπριακό στο Φόρεϊν Όφισ.

17 Αυγούστου - Βρετανός πρέσβης στην Ουάσινγκτον προς Κίσινγκερ: «Η δι-περιφερειακή συνεπάγεται μετακίνηση πληθυσμών» (Η δι-περιφερειακή δεν ήταν άλλη από τη βρετανο-τουρκική δικαιοδική διζωνική ομοσπονδία).

23 Αυγούστου - Βρετανός Υπ. Αρμυστς στη Λευκωσία προς Ντενκιάς: «Αν ο Κληρίδης εξασφάλιζε την υποστήριξη της Ελλάδας... θα μπορούσε να πουλήσει τη διζωνική ομοσπονδία στους Ελληνοκυπρίους».

24 Αυγούστου 1974 - Ο Ρ. Ντενκιάς δηλώνει ότι η θέση του είναι μια δι-περιφερειακή ομόσπονδη δημοκρατία της Κύπρου.

27 Αυγούστου - Δύο σημαντικές συναντήσεις. Η μία στο Φόρεϊν Όφισ μεταξύ αξιωματούχων και του ειδικού συμβούλου του Τούρκου Πρωθυπουργού. Ο τελευταίος απέρριψε τη διεθνοποίηση του Κυπριακού, που ζητούσε η Ρωσία, και ζήτησε από το Ηνωμένο Βασίλειο να πιέσει τους Έλληνες για συνομιλίες γιατί οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούσαν. Ο Βρετανός Υφυπουργός Ennals συμφώνησε ότι δεν υπήρχε λόγος να καταπιάνονται με το παρελθόν. Αναζητούσαν λύση

Ο Δρ Χ. Κίσινγκερ και ο Τζέιμς Κάλαχαν.

που να έδιδε νέα αυτονομία στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, σε μια ομόσπονδη δομή. Μίλησαν για ανταλλαγή πληθυσμών. Ο Goodison είπε ότι, αναμφίβολα, μακροπρόθεσμα θα υπάρξει σταδιακή εθελοντική ανταλλαγή πληθυσμών. Ενδιέφερε άμεσα την Ελλάδα το γεγονός ότι όλοι εκείνοι που έφυγαν από την τουρκική περιοχή έπρεπε να επιστρέψουν για να διευθετήσουν τα περιουσιακά τους. Όμως, οι Τούρκοι είπαν πως τα θέματα αυτά θα βρουν τη λύση τους μετά τη λύση!

Η δεύτερη στην Ουάσινγκτον. Με εντολές Κάλαχαν, ο οποίος ήταν ανήσυχος για τη στάση Κίσινγκερ και ήθελε να κάνει σίγουρο ότι η Βρετανία μπορούσε να βασιστεί στην απόλυτη υποστήριξη του για τη λύση που είχαν αποφασίσει

(ΔΔΟ), ομάδα αξιωματούχων του πήγε στις ΗΠΑ και είχε συνάντηση μαζί του.

Παρόντες από βρετανικής πλευράς: Sir John Killick, Mr Sykes, Mr Alexander and Mr Cornish.

Από αμερικανικής πλευράς: Δρ Η.

**Καταρρίφθηκε προ
ετών, τεκμηριωμένα,
ιστορικά σιδεροκέφα-
λα, ο ισοπεδωτικός
ανυπόστατος ισχυρι-
σμός που προβαλλόταν
από ορισμένους, ότι η
“διζωνική” ήταν του
Κίσινγκερ!!!**

Kissinger, Mr Ingersoll, General Scowcroft, Mr Eagleburger, Mr Buffum, Mr Kubisch, Mr Crawford and Mr Stabler.

Διά στόματος Kissinger ακόμα μία σιδεροκέφαλη μαρτυρία ότι οι Βρετανοί είχαν τον έλεγχο, όχι οι Αμερικανοί. Οι Βρετανοί σκόπημα άφησαν να φανεί ο Κίσινγκερ ο κακός.

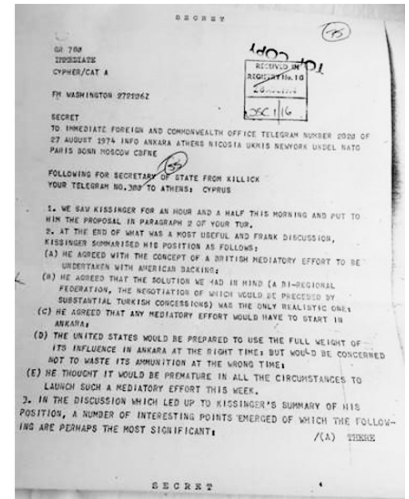
«...Ο Sir John Killick είπε ότι ο Callaghan σκόπημα διατηρούσε χαμηλούς τόνους, προς το παρόν, ενδώς διαρκούσαν οι διπλωματικές επαφές.

Including UNCTOP. This applied no less to the British guarantee role. All parties were disappointed with us in one way or another for not having used our military force on the island on their behalf. Dr Kissinger interjected that he did not think that the Turks were unhappy on this score!.

Στην πρώτη παράγραφο της 2ης σελίδας η παρέμβαση Κίσινγκερ, «he did not think that the Turks were unhappy on this score!».

Ο Δρ Kissinger επενέβη (διέκοψε) για να πει ότι το μεγαλύτερο διπλωματικό κατόρθωμα είχε ήδη επιτευχθεί με το να θεωρούν τον ίδιο ως τον κακό των διαπραγματεύσεων τους (Βρετανών). Αμυνόμενος της στάσης του κατά την κρίση, έκανε ξεκάθαρο ότι θεωρούσε την αμερικανική πολιτική (που διατήρησε) σωστή και πρόσθεσε ότι θα ήταν ακριβώς η ίδια έτσι και αν δεν είχαν την προεδρική μεταβατική περίοδο».

Sir John Killick: «Αναγκαίο στοιχείο για τη λύση η ανταλλαγή πληθυσμών, όλες οι πλευρές ήταν δυσαρεστημένες μαζί τους (Βρετανούς) για το ότι δεν χρησιμοποίησαν στρατιωτική δύναμη στο νησί στο πλευρό τους, σύντομα η

Το τηλεγράφημα - ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ του Βρετανού αξιωματούχου, S. J. Killick, 27/8/1974, από την Ουάσινγκτον προς Callaghan, ενημερώνοντας τον αυτημερόν ότι ο Κίσινγκερ δέχθηκε να υποστηρίξει ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ, ΤΗ ΔΙ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ (όπως την είχαν αρχικά ονομάσει, δηλαδή τη ΔΔΟ) ως τη μόνη ρεαλιστική λύση. “He agreed the solution we had in mind (a bi-regional federation...) was the only realistic one».

Τουρκία θα ξεκινούσε τον εποικισμό - χρειάζοντουσαν την αμερικανική υποστήριξη...».

Επενέβη όμως ο Kissinger και είπε ότι «δεν πίστευε πως οι Τούρκοι είχαν τέτοιο παράπονο!» (εφόσον εκείνοι ήταν που τον άφησαν να εισβάλει!).

Ο Κίσινγκερ συμφώνησε με τη γραμμή τους, όμως ήταν πολύ διστακτικός να αφήσει τις ΗΠΑ να πάρουν θέση... Αν η βρετανική πρωτοβουλία αποτύγχανε, θα έλεγαν ότι έφταιγε η Αμερική, που δεν πίεσε αρκετά σκληρά την Αγκυρα. Έτσι, οι ΗΠΑ θα χρεώνονταν την αποτυχία και όχι το Ηνωμένο Βασίλειο.

Και πίστευε ότι, δύο στις τρεις περιπτώσεις, η προτεινόμενη βρετανική πρωτοβουλία θα αποτύγχανε. Δεν ήθελε τις Ηνωμένες Πολιτείες να φορτωθούν την ευθύνη της αποτυχίας και δεν ήταν σίγουρος ότι οι Έλληνες θα δέχονταν τη λύση (των Βρετανών). Αν το Ηνωμένο Βασίλειο ήθελε ναβάλει μπροστά την πρωτοβουλία του μόνο του, θα τους έδινε τις ευλογίες του... Οι Βρετανοί τον ρώτησαν αν μπορούσαν να βασίζονταν στην πλήρη υποστήριξη του, αν έβαζαν μπροστά την πρωτοβουλία - πρότασή τους - για δι-περιφερειακή ομοσπονδία (διζωνική). Ο Κίσινγκερ υποσχέθηκε να ενημερώσει τον Αμερικανό Πρόεδρο και να τους δώσει απάντηση την επομένη. Τους την έδωσε, όπως υποσχέθηκε, την επομένη...

Η διζωνική, δικαιοδική ομοσπονδία ήταν και είναι η βρετανο-τουρκική λύση, που προώθησαν οι Βρετανοί με τους Τούρκους από 1956... Το Φόρεϊν Όφισ, δε, ξεκίνησε με υπουργική εντολή, σχέδια ανασύστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε δύο συνιστώσα κράτη από τις 3.1.1964, σε συνεννόηση με την Τουρκία...

Καταρρίφθηκε προ ετών, τεκμηριωμένα, ιστορικά σιδεροκέφαλα, ο ισοπεδωτικός ανυπόστατος ισχυρισμός, που προβαλλόταν από ορισμένους, ότι η “διζωνική” ήταν του Κίσινγκερ!!!

Ο Κίσινγκερ δικαιώθηκε - Ακόμα προσπαθούν οι Βρετανοί...

Σχετικά προηγούμενα δημοσιεύματα-

ΤΗ ΔΙΖΩΝΙΚΗ ΔΕΝ “ΕΙΣΗΓΑΓΕ” ΟΥΤΕ “ΕΠΕΒΑΛΕ” Ο ΚΙΣΙΝΓΚΕΡ ΑΛΛΑ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ ΚΑΙ Η ΑΓΚΥΡΑ. Ο ΚΙΣΙΝΓΚΕΡ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΕ ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΗ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ,

20.7.2017 <https://www.onisilos.gr/?p=9991>

Διζωνική: Η αρχιτεκτονική της καμιά σχέση με Κίσινγκερ (B), 17.8.2021 <https://simerini.sigmalive.com/article/2021/8/17/dizonike-e-arkhitektonike-tes-kamia-skhesme-kisingker-b/>

Αναλυτικότερα στο βιβλίο της γράφουσας, «Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019».

Πηγές - Βρετανικό Εθνικό Αρχείο. **Την ερχόμενη Κυριακή το προτελευταίο.*

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Α'

Τουρκοκύπριοι και Λινοπάμπακοι

Μια επίκαιρη ιστορική αναδρομή για την καταγωγή των Τουρκοκυπρίων

Ο νεοσουλτάνος Ερντογάν και οι εκάστοτε εγκάθετοί του δεν παύουν παντού και πάντοτε να επιμένουν στην παράλογη αξίωσή τους για λύση δύο κρατών στην Κύπρο, κάτι που οι Βρετανοί, οι οποίοι κρατούσαν το νησί μας από το 1878 μέχρι το 1960, δεν είχαν διανοηθεί να πράξουν. Η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων κατοίκων ζητούσαν με υπομνήματα και δημοψηφίσματα την Ένωση με τη Μητέρα Ελλάδα. Γνώριζαν οι Βρετανοί και οι Τουρκοκύπριοι ηγέτες, ανάμεσά τους τόσο ο Δρ Κουτσιοούκ όσο και ο Ραούφ Ντενκτάς, ότι είναι απόγονοι Ελλήνων και Λατίνων χριστιανών, που τους βασάνιζε ο απεχθής οθωμανικός ζυγός. Σήμερα υπολογίζονται περισσότεροι από τέσσερα εκατομμύρια οι κρυπτοχριστιανοί στην Τουρκία, ιδιαίτερα στην Κωνσταντινούπολη και τις περιοχές του Πόντου και της Καππαδοκίας. Ακόμα και σήμερα πολλοί από αυτούς τόσο στην Κύπρο όσο και στην Τουρκία μέσα τους δεν έπαψαν να αρνούνται ούτε την εθνική τους καταγωγή, ούτε τη θρησκεία τους. Ιστορικοί μελετητές αναφέρουν ότι, εκτός από τον Πόντο, και στην περιοχή της Ριζούντας, όπου υπήρχαν χιλιάδες Έλληνες, είχαν οργανωθεί σε ανταρτικά σώματα, που πολεμούσαν τους Τούρκους κατακτητές. Και, σύμφωνα με τους ίδιους μελετητές, καθώς και επιζήσαντες της Καταστροφής του 1922, ένας από τους παππούδες του σημερινού νεοσουλτάνου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ήταν καπετάνιος ανταρτών, που πολεμούσαν τους Τούρκους στην περιοχή της Ριζούντας. Ένα σκέλος της οικογένειας Ερντογάν εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη, άλλο στη Θήβα και ένα τρίτο, οι πιο εύποροι, παρέμειναν στη Ριζούντα.

Κύπριοι ιστορικοί ερευνητές, καθώς και ξένοι, αναφέρουν σε συγγράμματά τους ότι οι Τουρκοκύπριοι είναι απόγονοι διά της βίας εξισλαμισθέντων χριστιανών, οι οποίοι ελίσσονταν επί Τουρκοκρατίας, ανάλογα με τις εκάστοτε συγκυρίες και πολιτικές καταστάσεις. Ο Κυριάκος Χατζηιωάννου, γνωστός στους παλαιότερους εκπαιδευτικούς, ιστορικός ερευνητής και διπλωμάτης, στο βιβλίο του για τους Λινοπάμπακους αναφέρει ότι Τουρκοκύπριοι είναι ελληνικής καταγωγής. Σε επιμνημόσυνο λόγο για τους Τέσσερεις Ήρωες του Αχυρώνα, που τελέστηκε στο Λιοπέτρι λίγο μετά τον αγώνα της ΕΟΚΑ, είπε ανάμεσα στ' άλλα πως πρέπει οι σχέσεις μας με τους Τουρκοκυπρίους να είναι αδελφικές, γιατί είναι και αυτοί Έλληνες που αλλαξοπίστησαν μέσα στα σκοτεινά χρόνια της τουρκικής τυραννίας. Μετά το μνημόσυνο, παριστάμενοι επίσημοι και αγωνιστές τον πλησίασαν και του έκαναν παρατήρηση γι' αυτά που είπε για «τους αδελφούς» Τουρκοκυπρίους. Και σε έντονο ύφος τούς απάντησε ότι «είπα μια πικρή ιστορική αλήθεια, που πρέπει να την πιστέψουμε...». Παριστάμενος Λιοπετρίτης ανέφερε ότι είχε δίκαιο ο δόσκαλος Χατζηιωάννου. Και

ομολόγησε ότι ο παππούς του ήταν Λινοπάμπακος, είχε δύο ονόματα, ένα χριστιανικό κι ένα μουσουλμανικό, και όταν πήγαιναν οι Τούρκοι στο χωριό δεν τους επέτρεπε να ενωχλήσουν κανέναν χριστιανό κάτοικο.

Στο βιβλίο του ο Χατζηιωάννου καταθέτει και την ακόλουθη συγκλονιστική προσωπική του μαρτυρία, που βοά ότι οι Λινοπάμπακοι είναι πράγματι απόγονοι εξισλαμισθέντων Ελλήνων. «Κάποτε», γράφει, «σε εκοκαφές στο προαύλιο του Γυμνασίου Αμμοχώστου δούλεψε και μια νεαρή εργάτρια, που εκείνος που τον συνόδευε, τον ρώτησε, τι νομίζει ότι είναι η νεαρή. Κι αυτός του είπε: «Ελληνίδα».

«Εγώ», μου είπε η νεαρή, «τουρίζικα εν ιξέρω. Σύντισιέ μου Ελληνικά».

«Είσαι Τουρκάλα», της είπα.

«Ναι, είμαι», μου απαντά.

«Αφού είσαι Τουρκάλα, γιατί δεν ξέρεις Τούρκικα;».

«Γιατί εν μ' εμάθαν οι γονιοί μου».

«Οι γονιοί σου ξέρουν Τούρκικα».

«Οι, εν ιξέρουν».

«Μ' αφού είναι Τούρκοι, γιατί δεν ξέρουν τουρκικά;».

«Γιατί εν τους εμάθαν οι γονιοί τους»».

Είχε δίκαιο η κοπέλα, δεν ήξερε Τούρκικα, γιατί δεν ήξεραν οι γονιοί της, ούτε οι πρόγονοί της. Μα, μένει καμιά αμφιβολία πως αυτοί ήταν ελληνικής καταγωγής;

«Άκου Αϊσιέ», της είπα, γιατί Αϊσιέ την έλεγαν, «εσύ είσαι Ελληνίδα και να δεχθείς να σε βαφτίσουμε και να σε κάμουμε χριστιανή...». Αγρίεψε.

«Παρά να με βαφτίσετε τζαι να με κάμετε χριστιανή, καλλύτερα να με σκοτώσετε τζαι να με θάψετε στον' τον λούκκον, που σγάφτω», είπε».

Και παρατηρεί ο Δρ Χατζηιωάννου: «Βλέπετε, η νεαρή κοπέλα ένιωθε πως ήταν μουσουλμάνα και καθένas είναι ό,τι νιώθει πως είναι. Δεν εννοούσε με κανέναν τρόπο να γίνει χριστιανή, έστω και αν πίστεψε πως ήταν ελληνικής καταγωγής...».

Για να δικαιούνται να εκτελούν κι

Κυριάκος Χατζηιωάννου: «Οι Τουρκοκύπριοι είναι ελληνικής καταγωγής»

αυτά τα θρησκευτικά τους καθήκοντα έπρεπε να πληρώνουν φόρο κατά κεφαλήν, το λεγόμενο χαράτσι. Οι Τούρκοι είχαν όλα τα προνόμια κι οι άπιστοι όλες τις υποχρεώσεις. Κάτω απ' αυτό το βαρύ φορτίο εμφανίστηκε ο Λινοπαμπακισμός. Οι Λινοπάμπακοι δεν είναι αίρεση αποκλειστική της Κύπρου. Σ' άλλα μέρη της τουρκικής αυτοκρατορίας φέρουν την ονομασία κρυπτοχριστιανοί. Στην Κύπρο επικράτησε αυτή η σκωπτική ονομασία, «Λινοπάμπακοι», που σημαίνει πως ήταν σαν το πανί που έχει ίσια και ανάποδη. Η ίσια τους ήταν η λινή, χριστιανική, κι η ανάποδη

τους ήταν βαμβακερή, τουρκική. Οι Λινοπάμπακοι εξαιρούνταν από τον φόρο του χαράτσιου γιατί δήλωναν πως ήταν Τούρκοι. Τον φόρο αυτό τον εισπραττε η Αρχιεπισκοπή και τον κατέβαλλε στην τουρκική κυβέρνηση της Κύπρου. Γι' αυτό κρατούσε κατάστικτα των φορολογούμενων χριστιανών.

Ενδιαφέρουσες έρευνες για το θέμα αυτό των καιάστικων έκαμε ο λαμπρός επιστήμονας Θεόδωρος Παπαδόπουλος, που είχε διατελέσει Διευθυντής του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών. Κατά τις έρευνες εξακριβώθηκαν τα εξής: «Μεταξύ του 1825 και 1832, 16 χωριά που ήταν στα 1825 φορολογήσιμα, γιατί ήταν χριστιανικά, στα 1832 δεν φέρονται στον κατάλογο των φορολογησίμων, άρα οι κάτοικοι δήλωσαν πως ήταν Τούρκοι. Αλλά δεν φαίνεται πως οι κάτοικοί τους δέχθηκαν αμέσως τον μωαμεθανισμό, παρά το ότι βρίσκονταν ακόμα στο στάδιο του Λινοπαμπακισμού».

Άλλος ένας εκλεκτός επιστήμονας-ερευνητής, ο Μενέλαος Χριστοδούλου, σε έρευνά του αναφέρει ότι πολλοί κάτοικοι χωριών, κυρίως της Πάφου, «είναι Λινοβάμβακοι και εμφανίζονται ως Τούρκοι. Καταναλίσκουσι το χοίρειον κρέας αλλ' αρνούνται τούτο δημωσία...».

Στην ίδια μελέτη του ο Μ. Χριστοδούλου αναφέρει: «Μετά την διάκριση των Λινοβαμβάκων της Τηλλυρίας εις Έλληνες και Τούρκους, συνέβη να ευρεθώσι χριστιανοί τα τέκνα και μωαμεθανοί οι γονείς, και τούτο συνέβη και μεταξύ αδελφών και εξαδελφών και

άλλων συγγενών. Ούτω, διακριθέντες εξακολουθούσι και σήμερα να συναγελάζονται και να προσφωνώνται αλλά δεν αισθάνονται την ανάγκην οι μωαμεθανοί να γίνωσι χριστιανοί, λαμβάνοντες αφορμήν εκ των συγγενών των».

«Και στη Λεμεσό, στις αρχές του περασμένου αιώνα, ένας κλάδος μιας οικογένειας Λινοβαμβάκων επέστρεψε στον Χριστιανισμό κι έδωσε διαπρεπείς Έλληνες πολίτες, τους Ρούσους, ενώ άλλος κλάδος του Οσμάνη του Καλλικά έκλινε οριστικά στον μωαμεθανισμό και πολιτογραφήθηκαν Τούρκοι. Η πρώτη μάλιστα Ελληνίδα γιατρός της Λεμεσού Μαρία Ρούσου σπούδασε με έξοδα του Τούρκου θείου της...».

Ο Δρ Θεολογίας Φαίδωνας Παπαδόπουλος, σε εμπειριστικωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη ανάλυση του θέματος των Λινοπαμπακών, καταδεικνύει ότι οι πλείστοι εξ αυτών ήταν Έλληνες χριστιανοί, οι οποίοι, λόγω των αβάστακτων φορολογικών και άλλων πιέσεων επί οθωμανικής κατοχής, δήλωναν μουσουλμάνοι. Όταν όμως η Κύπρος πέρασε στη βρετανική αποικιοκρατία, ένα μεγάλο ποσοστό Λινοπαμπακών άρχισαν να επανεντάσσονται ομαδικά στην Ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία. Ο Δρ Παπαδόπουλος δεν παραλείπει να επισημάνει και το γεγονός ότι η διαμάχη στους κόλπους της Εκκλησίας για τον Αρχιεπισκοπικό Θρόνο και άλλοι παράγοντες, όπως η πολιτική του διαίρει και βασίλευε των Βρετανών, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη μη επανένταξη των Λινοπαμπακών στην Ορθόδοξη πίστη.

**Το Β' Μέρος την επόμενη Κυριακή*

Βία στο γήπεδο, νομοσχέδια στον πάγκο

Πού συμφωνούν και πού διαφωνούν Βουλή και Αστυνομία και γιατί οι ρυθμίσεις δεν έχουν ακόμη φτάσει στην Ολομέλεια

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η νέα ποδοσφαιρική σεζόν έχει ήδη κάνει σέντρα και μαζί της επέστρεψαν οι πρώτες εικόνες έντασης. Τα μικροεπεισόδια που σημειώθηκαν την περασμένη Κυριακή, στο ΑΠΟ-ΕΛ-ΑΕΛ, με αποκορύφωμα τον τραυματισμό 14χρονου φιλάθλου, άνοιξαν ξανά τη συζήτηση για την αντιμετώπιση της αθλητικής βίας. Την ίδια ώρα, δύο νομοθετικές πρωτοβουλίες που φιλοδοξούν να ενισχύσουν το υφιστάμενο πλαίσιο παραμένουν σε εκκρεμότητα, με τη μια να μην έχει ακόμη τεθεί ενώπιον της Βουλής.

Οι δύο νομοθετικές πρωτοβουλίες βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια. Το νομοσχέδιο που τροποποιεί τον περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους Νόμο εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών. Αντίθετα, το νομοσχέδιο για τη λειτουργία των συνδέσμων φιλάθλων δεν έχει ακόμη κατατεθεί στη Βουλή και, σύμφωνα με την ενημέρωση από την Αστυνομία, βρίσκεται για νομοτεχνικό έλεγχο στη Νομική Υπηρεσία.

Οι τοποθετήσεις των αρμοδίων καταγράφουν κοινή θέση ως προς την ανάγκη ενίσχυσης του νομοθετικού πλαισίου. Αναδεικνύουν ωστόσο και διαφορετικές προσεγγίσεις σε βασικές πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Γιατί καθυστερεί το πρώτο νομοσχέδιο

Η κ. Τσιρίδου, Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, διευκρινίζει στη «Σημερινή» ότι ενώπιον της Επιτροπής εκκρεμεί σήμερα ένα νομοσχέδιο. Κατατέθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2025, αντικαθιστώντας προηγούμενο κείμενο που είχε επιστραφεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για περαιτέρω διαβούλευση. Η Επιτροπή το εξέτασε σε τέσσερις συνεδρίες, στις 19 Μαρτίου, 28 Μαΐου, 18 Ιουνίου και 15 Οκτωβρίου 2025, χωρίς ωστόσο να μπορεί να το οδηγήσει στην ολομέλεια για ψήφιση.

Κατά τη συζήτηση καταγράφηκαν πρακτικές και νομικές δυσκολίες που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τα κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης στα κλειστά γήπεδα, την απουσία κατάλληλων υποδομών, τα αλκοτέστ και νάρκοτεστ, τον έλεγχο της κάρτας φιλάθλου και την αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων για τη μετακίνηση φιλάθλων ή τη διεξαγωγή αγώνων κекλεισμένων των θυρών.

Στην τελευταία συνεδρία, οι εμπλεκόμενοι φορείς ανέφεραν ότι αρκετές

από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν στην πράξη. Η Επιτροπή ζήτησε από το Υπουργείο να συνεχίσει τη διαβούλευση, να επιχειρήσει να γεφυρώσει τις διαφωνίες και να ενημερώσει τη Βουλή όταν θα ήταν έτοιμο. «Μέχρι σήμερα δεν έχουμε λάβει αυτήν την ενημέρωση», αναφέρει η κ. Τσιρίδου.

Η ίδια απορρίπτει την εικόνα ότι η Επιτροπή κρατά το νομοσχέδιο στα συρτάρια. Όπως τονίζει, δεν μπορεί να οδηγηθεί στην Ολομέλεια ένα κείμενο για το οποίο οι αρμόδιοι δηλώνουν ότι δεν διαθέτουν τις υποδομές ή τη δυνατότητα εφαρμογής. Η Επιτροπή, όπως ξεκαθαρίζει, είναι έτοιμη να επαναφέρει αμέσως το νομοσχέδιο μόλις το Υπουργείο ολοκληρώσει τη διαβούλευση και την ενημερώσει επισήμως.

Η διαφωνία για τους σωματικούς ελέγχους

Ένα από τα βασικά σημεία τριβής αφορά το ποιος θα έχει τον πρώτο λόγο στους σωματικούς ελέγχους κατά την είσοδο στα γήπεδα. Ο Μιχάλης Ηροδότου, Επικεφαλής του Γραφείου Αντιμετώπισης Αθλητικής Βίας στην Αστυνομία, εξηγεί στη «Σημερινή» ότι η υφιστάμενη νομοθεσία αναθέτει τον έλεγχο στον υπεύθυνο ασφαλείας και στους επιτηρητές, σε συνεργασία με την Αστυνομία. Η προτεινόμενη αλλαγή αντιστρέφει τους ρόλους και θέτει την Αστυνομία επικεφαλής των ελέγχων.

Η ρύθμιση δεν βρίσκει τη δύναμη απόλυτα σύμφωνη. Κατά τον κ. Ηροδότου, ενδεχομένως αποτελεί «πισωγύρισμα» σε σχέση με τη φι-

λοσοφία του θεσμού των επιτηρητών και δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες σε αστυνομικό προσωπικό. Θέτει, παράλληλα, το ερώτημα ποιος θα είναι στην πράξη ο ρόλος των επιτηρητών, εάν οι έλεγχοι επιστρέψουν στην κύρια ευθύνη της Αστυνομίας.

Η κ. Τσιρίδου επισημαίνει, από την πλευρά της, ότι από τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίας δεν προκύπτει άρνηση της Αστυνομίας να διενεργεί σωματικούς ελέγχους, στη βάση όμως

μπορεί να προκαλέσουν αντιπαράθεσης πριν ακόμη αρχίσει ένας αγώνας.

Θέτει και πρακτικά ερωτήματα για τη διαδικασία που θα ακολουθεί μετά από ένα θετικό αποτέλεσμα, ιδιαίτερα όταν το πρόσωπο που ελέγχεται έχει μεταβεί στο γήπεδο οδηγώντας. Θα τον στέλνουν οπίσθι του με το αυτοκίνητο υπό την επίβλεψη ναρκωτικών; Θα παραμένει στο γήπεδο υπό την ευθύνη των αστυνομικών; Και σε ποιο χώρο;

Ο υφιστάμενος νόμος, πάντως, επιτρέπει ήδη τον εντοπισμό προσώπων που παρουσιάζουν σημεία ή συμπτώματα επίθεσης αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών.

Ήδη οι επιφυλάξεις αυτές τέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής και αφορούσαν κυρίως την απουσία υποδομών και την ανάγκη ύπαρξης κατάλληλων διαμορφωμένων χώρων, ώστε οι έλεγχοι να γίνονται χωρίς έκθεση ή σπασμασμό των πολιτών.

Στο ίδιο πεδίο των πρακτικών δυσκολιών εντάσσεται και ο έλεγχος της κάρτας φιλάθλου. Σύμφωνα με τον κ. Ηροδότου, τα νέα σκάνερ παρουσίασαν καθυστερήσεις στις πρώτες δοκιμές. Η Αστυνομία θεωρεί ότι απαιτείται καλύτερη τεχνική υποδομή και ενοποίηση των διαδοχικών ελέγχων της κάρτας, του εισιτηρίου και του τουρνικέ.

Η Αστυνομία θα αποφασίζει για απαγόρευση μετακίνησης φιλάθλων

Παρά τις διαφωνίες, σειρά προνοιών βρίσκει σύμφωνα την Αστυνομία. Θετικά αντιμετωπίζεται η τροποποίηση που θα επιτρέπει στην Αστυνομία, με αιτιολογημένη έκθεσή της, να απαγορεύει την μετακίνηση οπαδών ή να την επιτρέπει υπό όρους, χωρίς να απαιτεί-

ται προηγουμένως η σύμφωνη γνώμη της ομοσπονδίας. Σύμφωνα είναι η Αστυνομία και με την πρόνοια που παρέχει στο Υπουργικό Συμβούλιο τη δυνατότητα να αποφασίζει τη διεξαγωγή αγώνα χωρίς οπαδούς, ύστερα από αιτιολογημένη σύσταση του Αρχηγού της Αστυνομίας.

Σύγκλιση υπάρχει, επίσης, στην επέκταση της υποχρέωσης εγκατάστασης κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης σε γήπεδα χωρητικότητας 500 θέσεων και άνω. Ο κ. Ηροδότου θεωρεί ότι το σημερινό όριο των 2.000 θέσεων αφήνει κενά, αφού ακόμη και μικρότερος αριθμός θεατών μπορεί να προκαλέσει σοβαρά επεισόδια εάν υπάρχει οργανωμένη πρόθεση.

Εγκληματικά στοιχεία στους συνδέσμους φιλάθλων

Διαφορετική είναι η εικόνα για τη δεύτερη νομοθετική πρωτοβουλία. Ο κ. Ηροδότου αναφέρει ότι έχει ετοιμαστεί κείμενο, το οποίο βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Σύμφωνα με την ενημέρωσή του, προβλέπει ότι κάθε σύνδεσμος φιλάθλων θα πρέπει να αναγνωρίζεται από την ομάδα του, να διαθέτει διοικητικό συμβούλιο και διαχειριστική επιτροπή, να ορίζει υπεύθυνο για τον χώρο στον οποίο στεγάζεται, να τηρεί κατάλογο μελών και στοιχεία για τα πρόσωπα που εισέρχονται και να είναι εγγεγραμμένος στα προβλεπόμενα μητρώα.

Η ανάγκη ρύθμισης συνδέεται, κατά τον επικεφαλής του Γραφείου Καταπολέμησης Αθλητικής Βίας, με την αλλαγή της εικόνας στους συνδέσμους κατά τα τελευταία χρόνια. Όπως αναφέρει, στο παρελθόν υπήρχε οπαδική αντιπαλότητα, αλλά και ένας άγραφος κώδικας επικοινωνίας, ακόμη και για τις διαδρομές οργανωμένων πορειών, ώστε να αποφεύγονται οι συναντήσεις αντίπαλων οπαδών.

Σήμερα, σύμφωνα με τον ίδιο, έχουν παρεισφρήσει σε ορισμένους συνδέσμους πρόσωπα και ομάδες που εκμεταλλεύονται την αγάπη των φιλάθλων για την ομάδα τους και δημιουργούν παρακλάδια τα οποία προβαίνουν σε παράνομες ενέργειες. Καταγράφονται, παράλληλα, συμπλοκές και οργανωμένες αντιπαράθεσης ακόμη και σε ημέρες χωρίς αθλητική διοργάνωση, συχνά έπειτα από προκλήσεις και συνεννοήσεις μέσω διαδικτύου.

Χωρίς συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα

Για κανένα από τα δύο νομοθετήματα δεν υπάρχει αυτήν τη στιγμή συγκεκριμένη ημερομηνία ψήφισης. Για το πρώτο, η Βουλή αναμένει από το Υπουργείο Δικαιοσύνης να ολοκληρώσει τη διαβούλευση και να επιστρέψει με εφαρμόσιμες ρυθμίσεις και ξεκάθαρες αρμοδιότητες. Για το δεύτερο, πρέπει πρώτα να ολοκληρωθεί ο νομοτεχνικός έλεγχος και να κατατεθεί το νομοσχέδιο στη Βουλή.

Μότο: «Δεν πρόκειται να ψηφίσουμε για επικοινωνιακούς λόγους ένα νομοσχέδιο που οι αρμόδιοι φορείς δηλώνουν ότι δεν μπορούν να εφαρμόσουν»

των όσων ανέφερε ο εκπρόσωπος του αστυνομικού συνδικαλιστικού φορέα.

«Αλκοτέστ και νάρκοτεστ ενδέχεται να προκαλέσουν αντιπαράθεσεις»

Πιο έντονες είναι οι επιφυλάξεις της Αστυνομίας για τη διενέργεια αλκοτέστ και νάρκοτεστ. Ο κ. Ηροδότου αμφισβητεί κατά πόσον το μέτρο θα συμβάλει στη μείωση των βίαιων συμπεριφορών στον βαθμό που αναμένεται. Εκτιμά ότι θα αυξήσει τα καθήκοντα και το κόστος αστυνόμευσης, ενώ οι οιοχευμένοι έλεγχοι σε μέλη οργανωμένων ομάδων οπαδών

ΟΤΑΝ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ

Stories, δωρεάν ταξίδια και... Εφορία

Προϊόντα, γεύματα, διαμονές και ταξίδια αντί αμοιβής μπαίνουν στο μικροσκόπιο των φορολογικών ελέγχων

Δύο αεροπορικά εισιτήρια, τρεις νύχτες σε ξενοδοχείο, δείπνα, σπα και μετακινήσεις. Ο λογαριασμός μπορεί να ξεπερνά τις €2.000, όμως ο influencer δεν πληρώνει τίποτα. Αντί χρημάτων, ανεβάζει ένα reel, μερικά stories, φωτογραφίες από το δωμάτιο και το απαραίτητο tag.

Για τους followers πρόκειται γι' ακόμη ένα ταξίδι που περνά από την οθόνη τους. Για το Τμήμα Φορολογίας, όμως, πίσω από την ίδια εικόνα μπορεί να υπάρχει μια πολύ διαφορετική ιστορία: ποιος πλήρωσε, τι συμφωνήθηκε και τι πήρε ο δημιουργός περιεχομένου ως αντάλλαγμα για την προβολή.

Η οικονομία που έχει στηθεί γύρω από Instagram, TikTok, YouTube και Facebook μπήκε πλέον πιο έντονα στο μικροσκόπιο των φορολογικών Αρχών. Οι έλεγχοι δεν σταματούν στα ποσά που καταλήγουν σε έναν τραπεζικό λογαριασμό. Στο κάδρο μπαίνουν και προϊόντα, ταξίδια, διαμονές ή υπηρεσίες που προσφέρονται στο πλαίσιο συνεργασιών με αντάλλαγμα posts, videos και stories.

Από το post στη φορολογική εικόνα

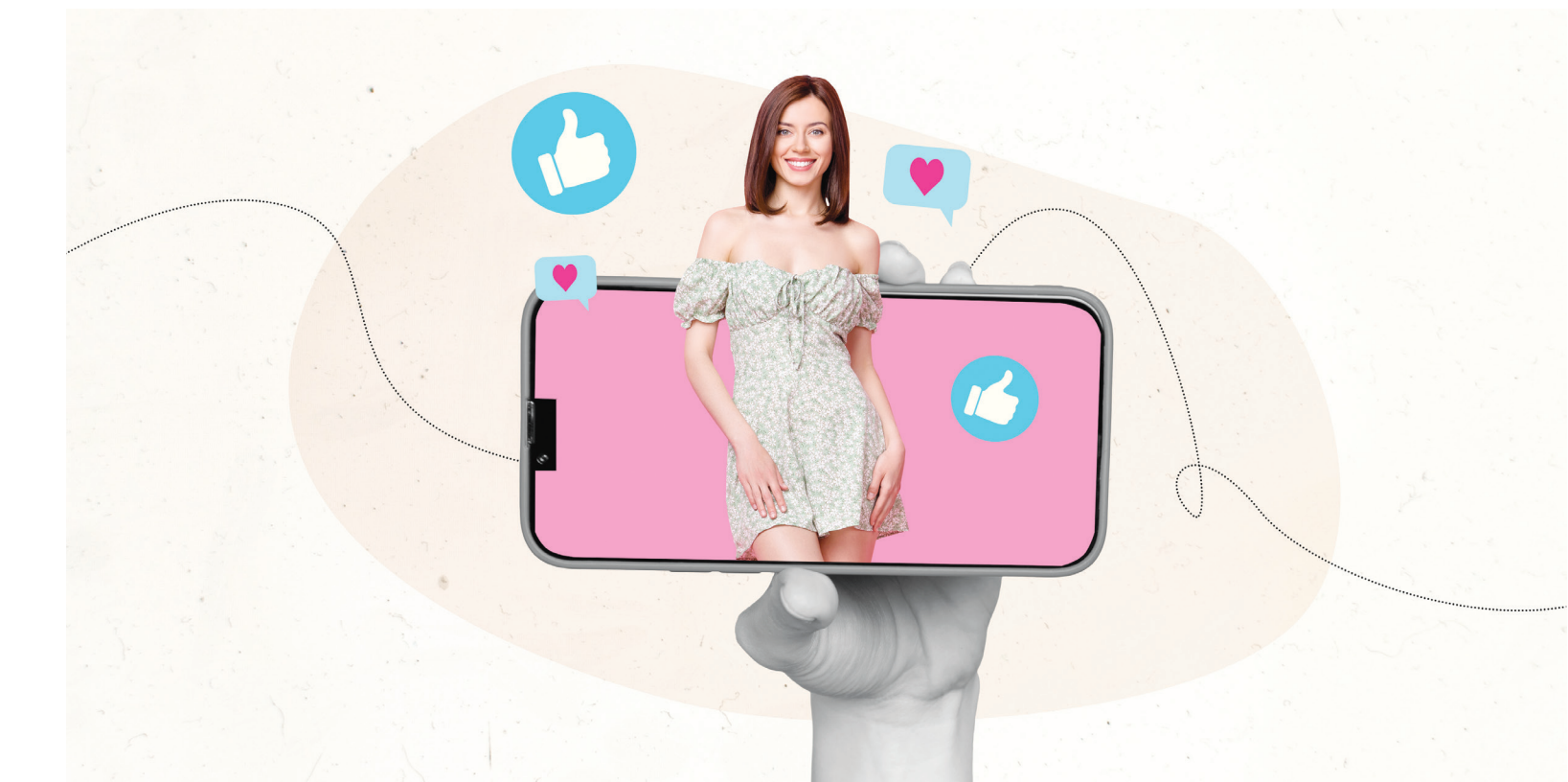
Τον Μάιο του 2026 οι έλεγχοι επεκτάθηκαν σε ψηφιακά πρόσωπα, ανθρώπους των ΜΜΕ και πρόσωπα με έντονη εμπορική παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Αυτό δεν σημαίνει ότι μια φωτογραφία με ακριβό αυτοκίνητο, ένα ταξίδι στις Μαλδίβες ή μια επώνυμη τσάντα αποτελούν απόδειξη φοροδιαφυγής. Μπορούν, όμως, να δώσουν στους ελεγκτές έναν επιπλέον λόγο να κοιτάξουν βαθύτερα, ιδιαίτερα όταν η εικόνα που προβάλλεται δημόσια απέχει πολύ από τα εισοδήματα ή τον κύκλο εργασιών που έχουν δηλωθεί.

Το υλικό που κάποιος ανεβάζει δημόσια μπορεί έτσι ν' αποτελέσει ένα κομμάτι ενός μεγαλύτερου παζλ. Οι φορολογικές Αρχές έχουν τη δυνατότητα να αντιπαραβάλλουν πληροφορίες από διαφορετικές πηγές με φορολογικές δηλώσεις και οικονομικά στοιχεία και, όπου προκύπτουν σοβαρές αποκλίσεις, να ζητούν εξηγήσεις και παραστατικά.

Οι έλεγχοι ανέδειξαν, πάντως, και μίαν άλλη πλευρά της εικόνας των social media. Το πολυτελές lifestyle που παρουσιάζεται online δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο άνθρωπος πίσω από τον λογαριασμό αγόρασε όσα δείχνει. Ένα δωμάτιο ξενοδοχείου, ένα ακριβό προϊόν ή ακόμη και ολόκληρο ταξίδι μπορεί να παραχωρήθηκαν στο πλαίσιο συνεργασίας.

Και τότε το ερώτημα δεν αφορά πλέον πόσο πλούσιος φαίνεται κάποιος, αλλά τι ακριβώς κρύβεται πίσω από

τη συνεργασία.

Όταν το δώρο συνοδεύεται από υποχρέωση

Ένα εστιατόριο προσφέρει γεύμα αξίας €100 και ζητά τρία stories. Μια εταιρεία δίνει κινητό €1.200 με αντάλλαγμα παρουσίαση του προϊόντος. Ένα ξενοδοχείο καλύπτει διήμερη διαμονή €800 και ζητά δύο αναρτήσεις. Μια ταξιδιωτική εταιρεία πληρώνει αεροπορικά και διαμονή αξίας €3.000, ώστε ο

Ένα πολυτελές ταξίδι στο Instagram δεν αποδεικνύει φοροδιαφυγή. Μπορεί όμως ν' αποτελέσει ένα ακόμη στοιχείο σε έναν ευρύτερο φορολογικό έλεγχο

δημιουργός να ετοιμάσει περιεχόμενο από τον προορισμό.

Τα ποσά είναι υποθετικά, οι συναλλαγές όμως αποτυπώνουν έναν πολύ συνηθισμένο τρόπο συνεργασίας στη σημερινή αγορά των social media.

Εδώ βρίσκεται και η βασική διαφορά που ενδιαφέρει τις φορολογικές Αρχές. Άλλο να στείλει μια εταιρεία ένα προϊόν χωρίς να ζητήσει οτιδήποτε πίσω και άλλο να προηγηθεί συμφωνία: «Σου προσφέρω αυτό και εσύ μου δίνεις προβολή».

Στη δεύτερη περίπτωση υπάρχει εμπορική σχέση, ακόμη κι αν δεν αλλάζουν χέρια μετρητά. Η ακριβής φορολογική μεταχείριση εξαρτάται από τα πραγματικά δεδομένα κάθε συνεργασίας, το είδος της δραστηριότητας και τις υποχρεώσεις του προσώπου ή της επιχείρησης που την πραγματοποιεί. Γι' αυτό δεν μπορεί να μπει ένα ενιαίο φορολογικό «ταμπελάκι» σε κάθε προϊόν με την ένδειξη #gifted.

Εκείνο που εξετάζεται είναι εάν πίσω από το προϊόν ή την υπηρεσία υπήρχε συμφωνημένο αντάλλαγμα. Ένα post, ένα reel ή συγκεκριμένος αριθμός stories έχουν εμπορική αξία για μια εταιρεία. Και όσο περισσότερο η δραστηριότητα ενός influencer παίρνει οργανωμένη επαγγελματική μορφή, τόσο δυσκολότερο γίνεται να αντιμετωπίζονται όλες αυτές οι συναλλαγές σαν απλά δώρα μεταξύ δύο πλευρών.

Οι 300 και τα €500.000

Η προσπάθεια εντοπισμού εισοδημάτων από το Διαδίκτυο δεν ξεκίνησε με το Instagram.

Σε προηγούμενη έρευνα, περίπου 300 φυσικά και νομικά πρόσωπα εντοπίστηκαν με εισοδήματα από OnlyFans και άλλες διαδικτυακές πλατφόρμες, τα οποία δεν είχαν δηλωθεί. Σε μία περίπτωση οι εισπράξεις πλησίαζαν τις €500.000.

Οι συγκεκριμένες υποθέσεις δεν αφορούσαν 300 influencers του Instagram. Αποτελούν όμως χαρακτηριστικό παράδειγμα της αλλαγής που έχει συντελεστεί στους φορολογικούς ελέγχους. Έσοδα από συνδρομές, ψηφιακές υπηρεσίες, πωλήσεις και δρα-

στηριότητα μέσω πλατφορμών μπορεί να μην περνούν από ένα παραδοσιακό κατάστημα ή γραφείο, εξακολουθούν όμως να αφήνουν ηλεκτρονικά ίχνη.

Στη διάθεση των φορολογικών Αρχών προστέθηκε τα τελευταία χρόνια και το ευρωπαϊκό πλαίσιο DAC7. Συγκεκριμένοι διαχειριστές ψηφιακών πλατφορμών υποχρεούνται να συλλέγουν και να διαβιβάζουν πληροφορίες για δηλωτέους πωλητές και δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών τους. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται προσωπικές υπηρεσίες, πωλήσεις αγαθών και μισθώσεις.

Το DAC7 δεν αποτελεί νέο φόρο, ούτε σημαίνει ότι κάθε συμφωνία που κλείνεται με ένα μήνυμα στο Instagram καταλήγει αυτόματα στο Τμήμα Φορολογίας. Δίνει όμως στις φορολογικές Αρχές μία ακόμη δεξαμενή πληροφοριών για δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στην ψηφιακή οικονομία.

Δύο διαφορετικοί έλεγχοι στα ίδια stories

Οι αναρτήσεις των influencers έχουν ήδη τραβήξει την προσοχή και μιας δεύτερης Αρχής, για διαφορετικό λόγο.

Η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή και ο Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης παρακολουθούν τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται οι εμπορικές συνεργασίες, ώστε ο καταναλωτής να γνωρίζει πότε αυτό που βλέπει αποτελεί διαφήμιση.

Μέσα στο 2025 εξετάστηκαν 3.631 αναρτήσεις από 32 influencers. Το ερώτημα εδώ δεν ήταν αν δηλώθηκε φορολογικά μια πληρωμή, αλλά αν ο follower μπορούσε ν' αντιληφθεί καθαρά ότι πίσω από το post υπήρχε

εμπορική σχέση.

Έτσι, το ίδιο story από ένα ξενοδοχείο μπορεί να προκαλεί δύο εντελώς διαφορετικά ερωτήματα. Για την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή: Δήλωσε ο influencer ότι πρόκειται για διαφήμιση; Για το Τμήμα Φορολογίας: Υπήρχε πίσω από την προβολή οικονομικό αντάλλαγμα που πρέπει να εξεταστεί φορολογικά;

Από το φορολογικό έτος 2026, μάλιστα, οι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου ηλικίας 25 έως 70 ετών έχουν υποχρέωση να υπο-

Περίπου 300 πρόσωπα και εταιρείες είχαν εντοπιστεί με αδήλωτα online έσοδα – Σε μία περίπτωση οι εισπράξεις πλησίαζαν τις €500.000

βάλλουν φορολογική δήλωση ανεξαρτήτως ύψους εισοδήματος, ενώ το αφορολόγητο όριο αυξήθηκε στις €22.000.

Η εποχή, λοιπόν, κατά την οποία η οικονομική δραστηριότητα στα social media μπορούσε να περνά σχεδόν απαρατήρητη έχει αλλάξει. Ένα story μπορεί να δείχνει απλώς ένα δείπνο, ένα δωμάτιο ή ένα ταξίδι. Πίσω του, όμως, μπορεί να υπάρχει συμφωνία, υπηρεσία και αντάλλαγμα.

Και αυτό ακριβώς ψάχνουν πλέον οι ελεγκτές πίσω από την οθόνη.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ο Γιώργος Μαζωνάκης έφυγε ξαφνικά από τη ζωή στα 54 του χρόνια, το απόγευμα της Τετάρτης, 9 Σεπτεμβρίου, αφήνοντας πίσω του μια ξεχωριστή διαδρομή στο ελληνικό τραγούδι. Μια φωνή αναγνωρίσιμη από την πρώτη νότα και μια παρουσία που έδινε σε κάθε εμφάνιση τη δική της ταυτότητα. Στο κοινό του αφήνει τραγούδια δεμένα με προσωπικές στιγμές, αναμνήσεις και συναισθήματα.

Αχρείαση θυέλλα για τη λιμουζίνα

Η αγορά νέας θωρακισμένης λιμουζίνας για τις ανάγκες της Προεδρίας της Δημοκρατίας είναι, κατά γενικήν ομολογία, πλήρως δικαιολογημένη. Αλλά καταφέραμε να ξεσπκώσουμε κι εδώ μια τρικυμία εν ποτηρώ, όπως συμβαίνει συχνά στη μικρομεγαλονησίδα μας. Η αρχή έγινε με τη διαρροή, μέσα από τη Βουλή προφανώς, της απόρρητης επιστολής προς την Επιτροπή Οικονομικών, με την οποία ζητείτο η έγκριση του σχετικού κονδυλίου, ύψους 595.000 ευρώ. Η διαρροή είχε προφανή σκοπό να πληγεί ο Πρόεδρος. Η συνέχεια, όμως, ήταν χειρότερη. Ο ίδιος ο Πρόεδρος συνέβαλε στο ξέσπασμα της θυέλλας, εμφανιζόμενος ενώπιον των δημοσιογράφων ότι δεν είχε ιδέα για το θέμα, παρά το ότι τη σχετική απόφαση είχε πάρει από τον Ιούλιο το Υπουργικό Συμβούλιο. Δήλωσε ο Πρόεδρος επί λέξει: «Ενημερώθηκα σήμερα το πρωί από τον Τύπο γι' αυτήν την πρόθεση να αγοραστεί. Δεν γνώριζα για κάτι τέτοιο».

Στη θυέλλα έδωσε μεγαλύτερες διαστάσεις, κυρίως το ΑΚΕΛ, αφού ο Πρόεδρος παρουσιάστηκε είτε να λέει ψέματα είτε να μην ξέρει τι αποφασίζει το Υπουργικό του. Και τότε βγήκε ο αναπληρωτής Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, Γιάννης Αντωνίου, για να... θωρακίσει τον Πρόεδρο από την γκάφα της θωρακισμένης. Ο κ. Αντωνίου μίλησε για λάθος διατύπωση στις προεδρικές δηλώσεις και εξήγησε ότι ο Πρόεδρος γνώριζε για την απόφαση για τη νέα λιμουζίνα, αλλά δεν γνώριζε τις τεχνικές

λεπτομέρειες και τις προδιαγραφές του οχήματος.

Η αλήθεια είναι ότι ο Πρόεδρος, με τη δήλωσή του στο συλ «εγώ εν τζαι...», περιέπλεξε ένα ζήτημα που θα μπορούσε να ήταν πολύ πιο απλό. Να έβγαине, δηλαδή, και να έλεγε στους πολίτες ότι «ναι, η Προεδρία χρειάζεται καινούργια θωρακισμένη λιμουζίνα, για λόγους ασφαλείας. Τελεία».

Και μόνο το επιχείρημα ότι με τη συγκεκριμένη λιμουζίνα θα μεταφέρονται και αρχηγοί κρατών που θα επισκέπτονται την Κύπρο, θα ήταν αρκετό για να εξουδετερώσει οποιοδήποτε αντιρρήσεις. Και, όντως, δεν υπήρξαν τελικά αντιρρήσεις και το σχετικό κονδύλι εγκρίθηκε με τις ψήφους ακόμη και του ΑΚΕΛ. Μόνο το «Άλμα» τάχθηκε εναντίον.

Εν κατακλείδι, θα επαναλάβουμε αυτό που έχουμε πει αρκετές φορές, ως φιλική συμβουλή προς τον Πρόεδρο, αλλά και τους άλλους πολιτικούς ηγέτες. Να μετρούν τα λόγια τους όταν βρίσκονται μπροστά στις... πιναυτρες τηλεοπτικές κάμερες. Μια άστοχη κουβέντα ή μια κουβέντα παραπάνω, μπορεί να πυροδοτήσει αχρείαστες αντιπαραθέσεις.

«Τα λόγια είναι σαν τον άνεμο. Τα επιτόλεια λόγια φέρνουν καταιγίδες», όπως απεφάνθη και ο Ουίλιαμ Σαίξπηρ, ο οποίος εσχάτως έχει εισχωρήσει και στην πολιτική μας ζωή (ο Αβέρωφ χρησιμοποίησε ήδη λόγια του σαιξπηρικού βασιλιά Αλη, για να απαντήσει στους επικριτές του)!
ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Τι είπαν Αννίτα και Αβέρωφ

Πολλά γράφθηκαν για τη συνάντηση Αννίτας-Αβέρωφ. Η στήλη αποκαλύπτει σήμερα με εγκυρότητα τι ακριβώς λέχθηκε μεταξύ των δύο:

ANNITA: Καλωσόρισε, Φούλλη μου. Τι να σε κεράσω;

ABERΩΦ: Να με κεράσεις... την υποψηφιότητα του κόμματος για τις Προεδρικές του 2028.

ANNITA: Μα Φούλλη μου, ξέρεις ότι το κέρασμα που θέλεις, μόνον οι πενήντα χιλιάδες Συναγερμικοί μπορούν να το κάμουν.

ABERΩΦ: Όι, μπορείς να το κάμεις τζι εσύ.

ANNITA: Μα είνταλος;

ABERΩΦ: Να αποσυρθείς που την κούρσαν των εκλογών, οπότε έχω σίγουρη την υποψηφιότητα.

ANNITA: Ε, μπορεί να έσεις οίουρη την υποψηφιότητα, αλλά έσεις οίουρη τζιαι την εκλογήν;

ABERΩΦ: Σίγουρα.

ANNITA: Φούλλη μου, σόρι που σου το αθθυμίζω έτσι ωμά, αλλά εδοκίμασπες το 2023 τζι εν τα εκατάφες να εκλεγείς.

ABERΩΦ: Τωρά εν διαφορετικά τα πράματα.

ANNITA: Δηλαδή, τι διαφορετικόν υπάρχει τωρά;

ABERΩΦ: Ο Φειδίας!

ANNITA: Φούλλη μου, μα είσαι σοβάρος; Μπορεί ο Φειδίας να εκλέξει τον επόμενον Πρόεδρον της Δημοκρατίας;

ABERΩΦ: Καλάν, εσέναν ποιος σε εξέλεξεν Πρόεδρον της Βουλής; Ένεν ο Φειδίας; Γιατί να μεν εκλέξει τζιαι τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας; Έσει έναν ποσοστόν πέντε κόμμαν τέσσερα τοις

εκατόν. Που αν είμαι εγώ υποψήφιος, εν να μου το δώσει πρόθυμα.

ANNITA: Μα το θέμαν εν άλλον. Πες ότι εν να σου δώσει το ποσοστόν του ο Φειδίας. Εν να σου το δώσουν τζιαι σύλλοι οι Συναγερμικοί;

ABERΩΦ: Ασφαλώς εν να μου το δώσουν. Πιστεύω ότι εμετανιώσαν που εν με εψηφίσαν το 2023. Τζιαι θα έρτουν κοντά μου το 2028. Τζιαι επιπρόσθετα, εν να πάρω ψήφους τζιαι που το «Βολτ» τζιαι που το «Άλμαν».

ANNITA: Ούου. Με τον νουν σου κάμνεις μπαίράμιν. Τούτοι εν τον υποψήφιον του ΑΚΕΛ που εν να ψηφίσουν.

ABERΩΦ: Αννίτα μου, πρέπει να δεις την πραγματικότητα. Εσύ εν να δυσκολευτείς να περάσεις στον δεύτερον γύρον.

ANNITA: Καλάν, εσύ πώς είσαι βέβαιος ότι εν να περάσεις στον δεύτερον γύρον;

ABERΩΦ: Αφού σου εξήγησα ότι εγώ είμαι πολυσυλλεκτικός.

ANNITA: Μα οι ψήφοι εν τζι εν... κολοκάσιν, ή παπουτοδόσκα, ή σύκα παπίλλαροι, που πάεις τζιαι συνάεις που τα περβόλια. Οι δημοσκοπήσεις που εκάμαμεν στο κόμμα, δείχνουν ότι προηγούμαι εγώ με διαφοράν!

ABERΩΦ (ειρωνικά): Αν μαϊρέψω τζι εγώ δημοσκοπήσεις, φκαίννω τζιαι Πρόεδρος της Αμερικής!

ANNITA (ψυχρά): Νομίζω πως ό,τι είχαμεν να πούμεν, είπαμέν το. Αν αλλάξεις ιδέαν τζιαι αποφασίσεις να αποσυρθείς που την κούρσαν, έλα να μου το πεις.

ABERΩΦ: Τζι εσύ το ίδιο.

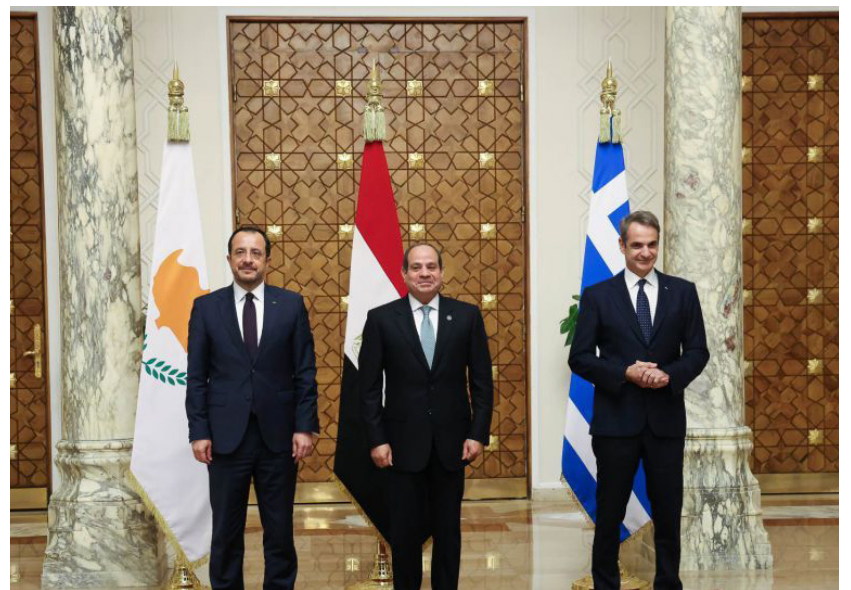
ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ (που παρίσταται στη συνάντηση, μονολογώντας): Έτσι που πάμεν, εν να ξαναφκάλουμεν Πρόεδρον τον Χριστοδουλίδην!

ΜΠΟΞΕΡ

«Τρεις και ο... Τούρκος»

Εκεί στο Ελ Αλαμίν της Αιγύπτου, όπου πητήθηκε ο στρατός των ναζί, υπό τον Ρόμελ, σε μιαν από τις πιο καθοριστικές μάχες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πητήθηκε πριν από μερικές ημέρες και η νεο-οθωμανική πολιτική του σύγχρονου Χίτλερ, του Χιτλερντογάν! Στο Ελ Αλαμίν πραγματοποιήθηκε η νέα τριμερής συνάντηση κορυφής Αιγύπτου-Ελλάδας-Κύπρου, με πρόσκληση του Προέδρου Σίσι, ο οποίος ήθελε να στείλει το ανάλογο μήνυμα προς τον Τούρκο Πρόεδρο. Ότι, δηλαδή, η τριμερής Αιγύπτου-Ελλάδας-Κύπρου ενισχύεται ακόμη πιο πολύ και δεν θα διαλυθεί για χάρη του Συμφώνου της Μέκκας (Τουρκία, Πακιστάν, Σαουδική Αραβία), στο οποίο ο Ερντογάν φιλοδοξεί να προσκολληθεί και την Αίγυπτο.

Ο Αιγύπτιος Πρόεδρος έχει κάνει κάποια ανοίγματα προς την Αγκυρα, αλλά είναι ξεκάθαρο ότι δεν εμπιστεύεται τον ισλαμοφασίστα, ο οποίος μέχρι πρόσφατα τον θεωρούσε μη νόμιμο Πρόεδρο και «δικτάτορα». Ο Σίσι δεν θα προδώσει την τριμερή με την Ελλάδα και την Κύπρο για το χαίρι του αδελφού των «Αδελφών Μουσουλμάνων» της Αιγύπτου και το αποδεικνύει με κάθε τρόπο. Ακόμη και με την αποστολή στρατιωτικού αγήματος, το οποίο θα συμμετάσχει, για πρώτη φορά, στη στρατιωτική παρέλαση της 1ης Οκτωβρίου για την επέτειο της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

«Σίσι... ποινόραμμα», που λέει και ο λαός, προχωρούν, λοιπόν, οι σχέσεις μας με τη γειτονική μας χώρα. Η νέα τριμερής του Ελ Αλαμίν αναβαθμίζει τη συνεργασία των τριών χωρών και τον ρόλο τους ως ενός τριγώνου (ή... πυραμίδας, αν προτιμάτε) σταθερότητας, ειρήνης και ασφάλειας στην περιοχή.

Εξάλλου, η πραγματοποίηση επίσκεψης στην Κύπρο και από τον Πρόεδρο του Ισραήλ, Ισαάκ Χέριζογκ, νωρίτερα αυτήν την εβδομάδα, είχε ως στόχο την περαιτέρω εμβάθυνση της συνεργασίας των δύο χωρών, αλλά και την ενίσχυση του τριμερούς σχήματος Κύπρος-Ελλάδα-Ισραήλ σε μια κρίσιμη περίοδο

για τις εξελίξεις στην περιοχή.

Είναι αναμενόμενο η Τουρκία να αντιδρά έντονα στις τριμερείς συνεργασίες της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελλάδας με άλλες χώρες της περιοχής, αφού εκείνη μένει έξω από το παιχνίδι. Όμως η Τουρκία έχει περιέλθει σε αυτήν τη θέση εξαιτίας της επεκτατικής πολιτικής της έναντι των γειτόνων της. Έχουμε, δηλαδή, μια κατάσταση απομόνωσης της Τουρκίας, με τριμερείς συνεργασίες απέναντί της, η οποία μπορεί να αποτυπωθεί με τη φράση... «τρεις και ο κύκλος». Ή, ακριβέστερα, «τρεις και ο... Τούρκος»!
ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

«And the Oscar goes to... Kyproulla»!

Ένας Ελληνοκύπριος σκηνοθέτης και μία Ελληνοκύπρια σκηνοθέτιδα του κινηματογράφου, στον δρόμο για τα επόμενα βραβεία Όσκαρ! Πρόκειται για τον Γιάννη Οικονομίδη και τη Μυροσίνη Αριστείδου. Ο πρώτος θα εκπροσωπήσει την Ελλάδα και η δεύτερη την Κύπρο.

Ο Γιάννης Οικονομίδης, με καταγωγή από τη Λεμεσό, ζει και εργάζεται στην Ελλάδα και θεωρείται από τους κορυφαίους δημιουργούς του σύγχρονου ελληνικού σινεμά. Η ταινία του, «Σπασμένη φλέβα», έχει επιλεγεί ως η επίσημη ελληνική πρόταση για το βραβείο Διεθνούς Ταινίας Μεγάλου Μήκους στην 99η διοργάνωση της Αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογράφου, που θα πραγματοποιηθεί τον Μάρτιο του 2027.

Το ίδιο βραβείο θα διεκδικήσει, ως η πρώτη επίσημη επιλογή της Κύπρου για τα Όσκαρ, η ταινία «Hold Onto Me» («Κράτα Με») της Μυροσίνης Αριστείδου. Η Μυροσίνη, και αυτή από τη Λεμεσό, τιμήθηκε με το Βραβείο Κοινού στο διαγωνιστικό τμήμα World Cinema Dramatic, στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Sundance 2026, με την ταινία με την οποία θα διεκδικήσει και το Όσκαρ.

Οι περισσότεροι συμπατριώτες μας μπορεί να μην το γνωρίζουν, αλλά είναι πολύ μεγάλος (για το μέγεθος της Κύπρου) ο αριθμός των Κυπρίων που διαπρέπουν (ή διέπρεψαν στο παρελθόν) στον διεθνή κινηματογράφο. Να δώσουμε μια συνοπτική εικόνα.

Ξεκινάμε, βεβαίως, από τον κορυφαίο σκηνοθέτη μας, τον Μιχάλη Κακογιάννη, του οποίου η ταινία «Αλέξης Ζορμπάς» κέρδισε τρία Όσκαρ (από τα επτά για

τα οποία ήταν υποψήφια)! Παρά λίγο να κέρδιζε και τέταρτο Όσκαρ, εκείνο του δεύτερου ανδρικού ρόλου, με τον εξαιρετικό συμπατριώτη μας ηθοποιό Σωτήρη Μουστάκα, που έλαμψε στο ελληνικό κινηματογραφικό στερέωμα.

Στη νεότερη γενιά ξεχωρίζουν αρκετές βραβευμένες Κύπριες σκηνοθέτιδες, των οποίων οι ταινίες γνώρισαν διεθνή επιτυχία, όπως η Τώνια Μισιαλή, η Στελάνια Κληρή (γεννημένη στη Νότιο Αφρική), η Αλίκη Δανέζη-Κνούτσεν κ.ά.

Στους κυπριακής καταγωγής ηθοποιούς με διεθνή σταδιοδρομία ξεχωρίζει η Μαρίνα Σίρις, γεννημένη στο Λονδίνο από Ελληνοκύπριους γονείς, η οποία ερμήνευσε σημαντικό ρόλο στην περίφημη διασημική τηλεοπτική σειρά «Star Trek».

Στο Λονδίνο από Ελληνοκύπριους γονείς γεννήθηκε και ο ηθοποιός Σάμιον Κασσιανίδης, ο οποίος εμφανίστηκε σε

πολλές κινηματογραφικές ταινίες και τηλεοπτικές σειρές, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει η επιτυχημένη σειρά επιστημονικής φαντασίας «Mandalorian».

Συμπρωταγωνίστρια με διάσημους ηθοποιούς σε γνωστές ταινίες ήταν και η Δάφνη Αλεξάντερ, κόρη του αείμνηστου δικηγόρου και πολιτικού, Κύπρου Χρυσόστομίδη.

Τέλος, πρέπει να αναφέρουμε ότι ένας από τους πιο περιζήτητους διευθυντές φωτογραφίας στο Χόλιγουντ είναι ο Κύπριος Χάρης Ζαμπάρλουκος.

Υπάρχουν, ασφαλώς, και άλλοι Κύπριοι με πορεία στον διεθνή κινηματογράφο, αλλά λόγω περιορισμένου χώρου κάναμε μια επιλεκτική αναφορά. Η οποία, όμως, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση ότι η μικρή μας Κυπρούλα έδωσε και δίνει δυναμικά το «παρών» της στο παγκόσμιο σινεμά!

ΜΠΟΞΕΡ

«Σπάζουν κι αρπάζουν». Αρπάξτε τους!

Καινοφανή φαινόμενα βίας και παρανομίας, πιθανώς ξενόφερτα, καταγράφονται το τελευταίο διάστημα στην Κύπρο.

Μετά την Πάφο, όπου είχαμε το λεγόμενο «smash and grab» («σπάσε κι αρπάξε») στις 22 Αυγούστου, όταν άγνωστοι κουκουλοφόροι επιδόθηκαν σε ένα πρωτοφανές μπαράζ διαρρήξεων μέσα σε μόλις δύο ώρες, σπάζοντας προθήκες και εισβάλλοντας σε δέκα καταστήματα, είχαμε ανάλογο φαινόμενο και σε χωριά της επαρχίας Λευκωσίας, το Πέρα Χωριό Νήσου και την Αγία Βαρβάρα. Οι παράνομοι έδρασαν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, όπως στην Πάφο. Έσπασαν προθήκες και λήστεψαν πέντε φαρμακεία, ένα περίπτερο, ένα μίνι μάρκετ, μία φρουταρία, ένα πρατήριο βενζίνης, ένα εσπαστόριο και μία καφετερία.

Η μέθοδος «smash and grab» έχει εμφανιστεί και σε άλλες χώρες και φαίνεται ότι κάποιοι το μετέφεραν και εδώ.

Το άλλο εγκληματικό φαινόμενο εισαγωγής είναι το αποκαλούμενο «Violence-as-a-Service» («Βία κατά παραγγελιάν»). Ήρθε στο φως με τη σύλληψη πέντε Σουηδών στην Κύπρο, οι οποίοι φέρονται να σχεδίαζαν δολοφονίες άλλων αλλοδαπών, επί αιμοιβή. Η υπόθεση διερευνήθηκε στο πλαίσιο της επιχείρησης «OTF Grimm» της Europol, η οποία τελεί υπό σουηδική καθοδήγηση και επικεντρώνεται σε εγκλήματα βίας που ανατίθενται και σχεδιάζονται μέσα από ψηφιακές πλατφόρμες. Οι συλλήψεις ήταν αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών Αρχών της Σουηδίας, της Δανίας και

της Κύπρου, καθώς και της Europol. Μα πόσους να προλάβει κι αυτή η έρμη η Αστυνομία μας, αλλοδαπούς και ημεδαπούς;

Κάθε βράδυ μαζεύει κάμποσους παράνομους και κάθε πρωί μάς ανακοινώνει το αποτέλεσμα του βραδινού «σαφάρι», που είναι πάντα άφθονο.

Έχει να ανησυχεί και για το καινοφανές φαινόμενο της αύξησης των επιθέσεων και ληστειών εις βάρος ντελιβεράδων.

Έχει να γραπώνει τους διακινητές ναρκωτικών.

Έχει να καταδιώκει στους δρόμους ανυπάκουους οδηγούς που αρνούνται να σταματήσουν για έλεγχο.

Έχει να τρέχει πίσω από ατίθασους μοτοοικλειστές, που μετατρέπουν τους δρόμους σε πίστες ταχύτητας.

Έχει να διερευνά καθημερινούς κακόβουλους εμπρησμούς οχημάτων και υποστατικών.

Τώρα που ξανάρχισε η μάππα, έχει να τα βάζει και με τους αμετανόητους χουλίγκαν, που ξανάκαναν την εμφάνισή τους στα γήπεδα και έξω από αυτά.

Και το κερασάκι στην τούρτα: Αστυνομικοί έχουν να συλλαμβάνουν... άλλους αστυνομικούς για διάφορες παρανομίες! Όπως το πρόσφατο περιστατικό στη Λεμεσό, όπου συνελήφθη αστυνομικός για κλοπή ηλεκτρικού σκουτερ!

Κύριε Λοιζίδη μου, νομίζω πως ήρθε η ώρα να απαιτήσετε να αποκτήσουμε ακόμη δύο Αστυνομίες. Δηλαδή... Αστυνομία, Αστυνομία, Αστυνομία-τρείς!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI

Κυπριακό Χαρτονόμισμα (5)

Τα πρώτα χαρτονομίσματα που κυκλοφόρησαν στην Κύπρο ήταν επί Αγγλοκρατίας και συγκεκριμένα το 1914, επί

βασιλείας του Γεωργίου Ε', λόγω των αυξημένων αναγκών που προέκυψαν εξαιτίας του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Οι πρώτες αξίες ήταν αυτές της λίρας και του πεντολίου και τυπώνονταν από το Κυβερνητικό Τυπογραφείο. Εκτυπώθηκαν 18.000 χαρτονομίσματα της μίας λίρας και 3.400 των πέντε λιρών, δηλαδή συνολικά αξία £35.000. Λόγω της κακής ποιότητας των χαρτονομισμάτων αυτών διορίστηκε ο αγγλικός οίκος Thomas De La Rue να τυπώσει νέα χαρτονομίσματα των πέντε και δέκα σελινιών αντίστοιχα, καθώς επίσης και νέα χαρτονομίσματα της μίας λίρας και πέντε λιρών. Τα προηγούμενα χαρτονομίσματα που είχαν τυπωθεί στην Κύπρο ανακλήθηκαν και καταστράφηκαν. Τα χαρτονομίσματα του αγγλικού οίκου χρησιμοποιήθηκαν από το 1914 μέχρι το 1930. Το 1917 κυκλοφόρησε και χαρτονόμισμα των δέκα λιρών του Γεωργίου Ε' σε 10.000 χαρτονομίσματα. Πρέπει να τονιστεί ότι το 1917 τυπώθηκε και χαρτονόμισμα των εκατό λιρών, αλλά φαίνεται ότι αυτό ουδέποτε κυκλοφόρησε. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε πρόσφατη δημοπρασία στο Λονδίνο την Μάιο του 2026, πωλήθηκε το χαρτονόμισμα των 10 σελινιών του Γεωργίου Ε' με αύξοντα αριθμό B/1 03051, ημερομηνίας 01/08/1933, για το «αστρονομικό» ποσό των £49.000, που αποτελεί το μεγαλύτερο ποσό που έχει πληρωθεί ποτέ σε δημοπρασία για αγορά κυπριακού χαρτονομίσματος. Φυσικά η υπερβολική τιμή οφείλεται στο γεγονός ότι είναι το μοναδικό χαρτονόμισμα με βαθμό (grade) PMG «Ακυκλοφόρητο 64» (Top Pop). Διασώζονται σήμερα βαθμολογημένα (graded) συνολικά 8 τέτοια χαρτονομίσματα, αλλά τα υπόλοιπα 7 με πολύ χαμηλότερο βαθμό, με υψηλότερο εκείνο του 25.

Με τον θάνατο του Γεωργίου Ε' το 1937 κυκλοφόρησαν νέα χαρτονομίσματα με το πορτρέτο του Γεωργίου ΣΤ'. Με την έναρξη του Δευτέρου Παγκοσμίου

Πολέμου κυκλοφόρησαν μικρές αξίες χαρτονομισμάτων, αυτές του ενός, δύο και πέντε σελινιών, το 1939. Λόγω του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου παρατηρήθηκε έλλειψη κυπριακών χαρτονομισμάτων. Για να αναπληρωθεί το κενό, το 1942 £250.000 χαρτονομίσματα της μίας και πέντε λιρών της Παλαιστινιακής Αρχής κυκλοφόρησαν στην Κύπρο, κυρίως μεταξύ των στρατοπέδων και του στρατού και όχι στο ευρύ κοινό.

Τον Γεώργιο ΣΤ' διαδέχθηκε το 1952 η κόρη του Ελισάβετ Β'. Έτσι στις 1/6/1955 κυκλοφόρησαν νέα χαρτονομίσματα με διαφορετικές υποδιαιρέσεις και μετάβαση από τις πιόσες στα μιλς, με αξίες πλέον διακόσια πενήντα μιλς, πεντακόσια μιλς, μίας λίρας και πέντε λιρών. Η έκδοση του 1955 αποτελείτο από 1.500.000 χαρτονομίσματα των διακοσίων πενήντα μιλς, 1.100.000 των πεντακοσίων μιλς, 3.000.000 της λίρας και 1.200.000 του πεντολίου. Εκτός από το νέο πορτρέτο της Βασίλισσας, υπήρχαν απαραίτητα και οι δύο λέοντες στο πίσω μέρος των χαρτονομισμάτων, σύμβολο της αποικιοκρατικής Κύπρου.

Στις 16 Αυγούστου 1960 η Κύπρος έγινε ανεξάρτητο κυρίαρχο κράτος και νέα χαρτονομίσματα με τέσσερις αξίες διακοσίων πενήντα, πεντακοσίων, μίας και πέντε λιρών κυκλοφόρησαν με ημερομηνία 1/12/1961 στις 15 Αυγούστου 1962 από την Κυπριακή Δημοκρατία. Την 1/12/1964 κυκλοφόρησαν τα ίδια χαρτονομίσματα των διακοσίων πενήντα και πεντακοσίων μιλς, αλλά η εκδίδουσα Αρχή δεν ήταν πλέον η Κυπριακή Δημοκρατία, αλλά η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, με την υπογραφή του Διοικητή της Τράπεζας. Η ολοκλήρωση της αλλαγής όλων των χαρτονομισμάτων συμπληρώθηκε το 1966, όταν κυκλοφόρησαν και τα νέα χαρτονομίσματα της μίας λίρας και πέντε λιρών, με εκδίδουσα Αρχή πλέον την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Με την κατάργηση το 2008 των κυπριακών χαρτονομισμάτων και αντικατάστασή τους από το ευρώ κάποια από αυτά αποτελούν σήμερα συλλεκτικές σπανιότητες.

Για περισσότερες πληροφορίες αποκτήστε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Α/σία.

ΚΥΠΡΙΟΣ ΤΕΝΟΡΟΣ ΕΤΩΝ 18

Ο αοιδός από τη Λευκωσία που κατέκτησε το Musikverein της Βιέννης

Με διεθνείς διακρίσεις, sold out συναυλίες και σημαντικές συνεργασίες, μιλά στη «Σημερινή» για την πορεία του, τις απογοητεύσεις, τη στήριξη της μητέρας του και τα όνειρά του για το μέλλον

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Στα 18 του χρόνια ο Ιωάννης Λιβανός έχει ήδη διανύσει μια πορεία, που για πολλούς θα έμοιαζε ασυνήθιστα γεμάτη. Από τα πρώτα του βήματα στη μουσική σε ηλικία οκτώ ετών, μέχρι διεθνείς διακρίσεις, εμφανίσεις σε σημαντικές σκηνές και προσωπικές sold out συναυλίες, έμαθε από νωρίς ότι πίσω από κάθε επιτυχία υπάρχουν ώρες δουλειάς, πειθαρχία, αμφισβήτηση και προσωπικές θυσίες.

Πίσω όμως από τη σκηνή και τα χειροκροτήματα βρίσκεται ένας νέος άνθρωπος, που προσπαθεί να ισορροπήσει ανάμεσα στη μουσική, στις σπουδές, στην προσωπική του ζωή και στις υψηλές απαιτήσεις που συνοδεύουν μια πορεία η οποία ξεκίνησε πολύ νωρίς. Στη διαδρομή αυτή γνώρισε

“

«Οι προσδοκίες υπάρχουν, αλλά προσπαθώ να τις μετατρέπω σε κίνητρο και όχι σε βάρος»

ανθρώπους που τον στήριξαν, αλλά και συμπεριφορές που τον απογοήτευσαν, έμαθε να ξεχωρίζει την ουσιαστική κριτική από την απαξίωση και να αφήνει, όπως λέει, τη δουλειά και τη φωνή του να δίνουν τις απαντήσεις.

Καθοριστική παρουσία σε όλην αυτήν την πορεία παραμένει η μητέρα του, ο άνθρωπος που πίστεψε πρώτος σ' εκείνον και στάθηκε δίπλα του στις πιο απαιτητικές στιγμές. Παράλληλα, οι συνεργασίες και οι επαφές του με καταξιωμένους καλλιτέχνες, ανάμεσά τους και η Άννα Βίση, του έδωσαν,

όπως ο ίδιος σημειώνει, μαθήματα που ξεπερνούν τη μουσική και αφορούν κυρίως το ήθος, την ταπεινότητα και τον τρόπο με τον οποίο ένας καλλιτέχνης επιλέγει να πορεύεται.

Σε συνέντευξή του στη «Σημερινή» μιλά για τις δυσκολίες μιας καλλιτεχνικής διαδρομής που ξεκίνησε από παιδική ηλικία, για τις στιγμές αμφισβήτησης, για τη στήριξη της οικογένειας, για τις ελλείψεις που, κατά την άποψή του, αντιμετωπίζουν οι νέοι καλλιτέχνες στην Κύπρο, αλλά και για το μεγαλύτερο του όνειρο: να μπορέσει να κάνει αυτό που αγαπά για όλη του τη ζωή, χωρίς να χάσει ποτέ τον λόγο για τον οποίο ξεκίνησε.

Πότε αντιληφθήκατε για πρώτη φορά ότι η φωνή σας δεν αποτελούσε απλώς ένα χάρισμα, αλλά μπορούσε να εξελιχθεί σε μια σοβαρή καλλιτεχνική πορεία;

Ξεκίνησα να τραγουδώ από οκτώ χρονών και από την αρχή είχα κλασική μουσική εκπαίδευση. Πάντα πίστευα ότι, πέρα από τη σωστή τεχνική, το πιο σημαντικό είναι το πώς θα πεις ένα τραγούδι και τι θα κάνεις τον άλλον να νιώσει μέσα από αυτό. Η πρώτη φορά που άρχισα πραγματικά να σκέφτομαι ότι αυτό μπορούσε να εξελιχθεί σε κάτι σοβαρό ήταν περίπου στα 12 μου χρόνια, όταν άρχισαν ξαφνικά να έρχονται τηλεφωνήματα από ανθρώπους που με ζητούσαν για εκδηλώσεις, φιλανθρωπικές βραδιές και ιδιωτικές διοργανώσεις. Ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα ότι αυτό που έκανα δεν είχε αξία μόνο για μένα, αλλά ότι υπήρχε κόσμος που το ξεχώριζε και ήθελε να με ακούσει. Η αγάπη που έχω πάρει και συνεχίζω να παίρνω από τον κόσμο, ιδιαίτερα μέσα από τις συναυλίες μου, ήταν τελικά αυτή που με έκανε να καταλάβω ότι ήθελα να ακολουθήσω το τραγούδι σοβαρά.

Πίσω από τις διακρίσεις και τις δημόσιες εμφανίσεις, πόση καθημερινή δουλειά, πειθαρχία και προσωπική θυσία απαιτείται

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/4441/2026.

Πωλητής: GOLD SWED REAL ESTATE CO LTD, Στασικράτους 22, διαμ. 104,1065 Τρυπιώτης, Λευκωσία.

Αγοραστής: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, Φιλικής Εταιρείας 3, διαμ. 201, 8047 Άγιος Θεόδωρος, Πάφος.

Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 5/722, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 39/08W1/5/530/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 26.162 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Νότια Λ/σία – Ιδάλιον, Νήσου, Τοποθεσία: «ΒΑ-ΣΙΛΙΚΑ», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 23/4161, Ποσό Πώλησης: €145.000,00.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/4442/2026.

Πωλητής: GOLD SWED REAL ESTATE CO LTD, Στασικράτους 22, διαμ. 104,1065 Τρυπιώτης, Λευκωσία.

Αγοραστής: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, Φιλικής Εταιρείας 3, διαμ. 201, 8047 Άγιος Θεόδωρος, Πάφος.

Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 5/722, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 39/08W1/5/530/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 26.162 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Νότια Λ/σία – Ιδάλιον, Νήσου, Τοποθεσία: «ΒΑ-ΣΙΛΙΚΑ», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 22/4161, Ποσό Πώλησης: €145.000,00.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/4444/2026.

Πωλητής: GOLD SWED REAL ESTATE CO LTD, Στασικράτους 22, διαμ. 104,1065 Τρυπιώτης, Λευκωσία.

Αγοραστής: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, Φιλικής Εταιρείας 3, διαμ. 201, 8047 Άγιος Θεόδωρος, Πάφος.

Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 5/722, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 39/08W1/5/530/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 26.162 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Νότια Λ/σία – Ιδάλιον, Νήσου, Τοποθεσία: «ΒΑ-ΣΙΛΙΚΑ», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 22/4161, Ποσό Πώλησης: €145.000,00.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

για να φτάσει ένας νέος άνθρωπος σε αυτό το επίπεδο;

Πάρα πολλή. Αυτό που φαίνεται προς τα έξω είναι συνήθως το τελικό αποτέλεσμα μιας πολύ μεγαλύτερης διαδικασίας που προηγείται. Πίσω από μια εμφάνιση, μια συναυλία ή μια διάκριση υπάρχουν ατελείωτες ώρες προετοιμασίας, φωνητικές ασκήσεις, αναπνοές, μελέτη, πρόβες. Η φωνή είναι ένα πολύ ευαίσθητο αλλά ταυτόχρονα και πολύ δυνατό όργανο και χρειάζεται ιδιαίτερη φροντίδα και πειθαρχία. Φυσικά υπάρχουν στιγμές που πρέπει να επιλέξεις μια πρόβα ή μια εμφάνιση αντί για μια έξοδο ή κάτι πιο ανέμελο. Οπότε ναι, χρειάζονται θυσιές, αλλά όταν αγαπάς τόσο πολύ αυτό που κάνεις, τις περισσότερες φορές νιώθεις ότι αξίζουν.

Η διαφορετικότητα ενός παιδιού με ιδιαίτερες καλλιτεχνικές αναζητήσεις γίνεται πάντοτε εύκολα αποδεκτή; Βρεθήκατε ποτέ αντιμέτωπος με ειρωνεία, αμφισβήτηση ή απομόνωση;

Βεβαίως, και νομίζω ότι όταν ξεκινάς τόσο μικρός μαθαίνεις πολύ νωρίς να διαχειρίζεσαι την αμφισβήτηση. Υπήρξαν περιπτώσεις που, παρά το γεγονός ότι είχα ήδη τραγουδήσει στο Royal Albert Hall, στο Musikverein της Βιέννης, στο παλάτι της Βουδαπέστης, είχα κερδίσει πρώτα βραβεία σε διεθνείς διαγωνισμούς και είχα πραγματοποιήσει τέσσερεις sold out προσωπικές συναυλίες, κάποιοι άνθρωποι επέλεξαν να βλέπουν πρώτα την ηλικία μου και μετά τη δουλειά μου. Θυμάμαι χαρακτηριστικά σε μια μεγάλη συναυλία έναν ηχολήπτη να μου λέει ότι, επειδή ήμουν μικρός, δεν είχε σκεφτεί καν να μου φέρει κανονικό μικρόφωνο και ότι μπορούσα να πάρω ένα χαλασμένο από πίσω. Δεν αντέδρασα. Πήρα το μικρόφωνο, ανέβηκα στη σκηνή και έκανα τη δουλειά μου όσο καλύτερα μπορούσα. Η ουσιαστική κριτική με ενδιαφέρει και την χρειάζομαι. Η ειρωνεία όμως και η μικροπρέπεια λένε συνήθως περισσότερα για εκείνον που τις εκφράζει παρά για εκείνον που τις δέχεται. Προπρώ, λοιπόν, ν' αφήνω τη φωνή μου και τη δουλειά μου να μιλά.

Υπήρξε κάποια στιγμή αποτυχίας ή έντονης απογοήτευσης που σας έκανε να σκεφτείτε ακόμη και να εγκαταλείψετε την προσπάθειά σας; Τι σας βοήθησε να συνεχίσετε;

Δεν υπήρξε στιγμή που να με έκανε να θέλω να εγκαταλείψω τη μουσική. Υπήρξαν όμως στιγμές που με έκαναν να δω πολύ διαφορετικά ορισμένους ανθρώπους και ορισμένα περιβάλλοντα. Αυτό συνέβη και μετά τη μεγάλη μου συναυλία «Για ένα Όνειρο Ζούμε» το 2025, μια πολύ απαιτητική παραγωγή, στην οποία ερμήνευσα 43 τραγούδια και για την οποία είχα δουλέψει πάρα πολύ. Για τόσα χρόνια μιλούσα με αγάπη για το ωδέιο μου, γιατί ήταν πραγματικά μέρος της πορείας μου. Όταν όμως έφτασε μια τόσο σημαντική στιγμή για μένα, περίμενα από τους ανθρώπους που θεωρούσα δασκάλους μου να σταθούν δίπλα μου. Αυτό δεν συνέβη και στη συνέχεια βγήκαν στην επιφάνεια συμπεριφορές και σχόλια που, για μένα, δεν είχαν καμία σχέση με το πώς αντιλαμβάνομαι τον ρόλο ενός δασκάλου. Πιστεύω ότι ο πραγματικός εκπαιδευτικός δεν φοβάται την πρόοδο του μαθητή του, την χαίρεται. Δεν προσπαθεί να τον κάνει μικρότερο για να αισθανθεί ο ίδιος μεγαλύτερος. Η καλύτερη απάντηση είναι να συνεχίσεις να προχωρείς. Και κάπως έτσι ήρθε στη ζωή μου και ο Ιωάννης Νιάβλας, ένας

άνθρωπος με τεράστια εμπειρία και πορεία, που πίστεψε πραγματικά σε μένα και στις δυνατότητές μου. Η πορεία μου θα δώσει τις απαντήσεις που χρειάζεται. Εγώ προτιμώ να συνεχίσω να δουλεύω.

Όταν η αναγνώριση έρχεται από τόσο νωρίς, μπορεί να δημιουργήσει βάρος και υψηλές προσδοκίες. Νιώσατε ποτέ ότι έπρεπε διαρκώς να αποδεικνύετε την αξία σας;

Ναι και όχι. Ναι, γιατί όταν ξεκινάς τόσο μικρός υπάρχει πολλές φορές η αίσθηση ότι πρέπει να αποδείξεις λίγο περισσότερο ότι δεν βρίσκεσαι κάπου απλώς επειδή είσαι «το παιδί που τραγουδά», αλλά επειδή έχεις δουλέψει και αξίζεις τη θέση σου. Η μεγαλύτερη πίεση έρχεται συνήθως από μένα τον ίδιο. Είμαι αρκετά απαιτητικός με τον εαυτό μου. Παράλληλα όμως είμαι 18 χρονών και ξέρω ότι τώρα ουσιαστικά ξεκινάω. Έχω πολλά να μάθω, πολλά να δοκιμάσω και πολλά λάθη ακόμη να κάνω. Οι προσδοκίες υπάρχουν, αλλά προσπαθώ να τις μετατρέπω σε κίνητρο και όχι σε βάρος.

Ποιος ήταν ο ρόλος της οικογένειάς σας σε αυτήν τη διαδρομή και ποιες δυσκολίες χρειάστηκε να αντιμετωπίσετε μαζί για να σπρηχθεί έμπρακτα το όνειρό σας;

Η μητέρα μου ήταν ο πρώτος άνθρωπος που πίστεψε σε μένα. Είδε κάτι σε μένα πριν το δω εγώ ο ίδιος και από

τότε δεν σταμάτησε ποτέ να βρίσκεται δίπλα μου. Με μεγάλωσε ουσιαστικά μόνη της και για μένα είναι πραγματικά ένας ήρωας, επειδή γνωρίζω πολύ καλά τι χρειάστηκε να αντέξει, τι χρειάστηκε να θυσιάσει και πόσες φορές έβαλε τον εαυτό της δεύτερο για να μπορέσω εγώ να προχωρήσω. Όταν η πορεία μου άρχισε να γίνεται πιο σοβαρή, έγινε ουσιαστικά και η μάντιζερ μου. Έχουμε περάσει μαζί περιόδους πολύ δύσκολες, οικονομικά, πρακτικά και οικογενειακά. Πιστεύω ότι ένας νέος άνθρωπος δεν χρειάζεται να έχει όλον τον κόσμο να πιστεύει σ' εκείνον. Χρειάζεται έστω έναν άνθρωπο που, όταν ο ίδιος ξεχνά ποιος είναι, θα του το θυμίζει. Για μένα αυτός ο άνθρωπος ήταν και παραμένει η μητέρα μου.

Πώς συνδυάζεται η απαιτητική μουσική εκπαίδευση με τη μόρφωση, την προσωπική ζωή και την ανάγκη ενός νέου ανθρώπου να ζήσει φυσιολογικά την καθημερινότητά του;

Δύσκολα, αλλά γίνεται. Μέχρι σήμερα, ευτυχώς, έχω καταφέρει να κρατώ πολύ υψηλές επιδόσεις και στο σχολείο, με βαθμολογίες Α, κάτι για το οποίο είμαι περήφανος γιατί απαιτεί αρκετή οργάνωση. Προσπαθώ όμως να μην ξεχνώ ότι είμαι και 18 χρονών. Θέλω να βλέπω τους φίλους μου, να ταξιδεύω, να βγαίνω, να γελάω και να ζω την ηλικία μου. Δεν πιστεύω ότι

σοβαρότητα σημαίνει να στερείσαι κάθε φυσιολογική εμπειρία. Η μουσική δεν υπάρχει αποκομμένη από τη ζωή. Οπότε προσπαθώ να μη διαλέγω ανάμεσα στη μόρφωση, στη μουσική και στη ζωή μου, αλλά να βρίσκω έναν τρόπο να χωρούν και τα τρία.

Η συνεργασία σας με καταξιωμένους καλλιτέχνες και μαέστρους, αλλά και η ιδιαίτερη σχέση σας με την Άννα Βίσση, με ποιον τρόπο επηρέασαν την καλλιτεχνική και προσωπική σας εξέλιξη;

Θεωρώ ότι ένα από τα σημαντικότερα πράγματα που μπορεί να κάνει ένας νέος καλλιτέχνης είναι να βρίσκεται δίπλα σε ανθρώπους που έχουν πραγματική εμπειρία. Και μετά υπάρχει φυσικά η Άννα Βίσση. Η Άννα είναι ένας πολύ ξεχωριστός άνθρωπος για μένα. Ήταν και παραμένει ένα τεράστιο καλλιτεχνικό πρότυπο, αλλά όσο περισσότερο την γνώρισα τόσο περισσότερο κατάλαβα ότι αυτό που με εντυπωσιάζει σ' εκείνη δεν είναι μόνο η τεράστια πορεία της, αλλά το πόσο ανθρώπινη έχει παραμείνει μέσα σε όλα αυτά. Έχει καθίσει πολλές φορές να με ακούσει να τραγουδώ, μου έχει δώσει το μικρόφωνό της, μου έχει μιλήσει για τη φωνή μου, για τη δουλειά και για το πώς να προχωρώ σε αυτόν τον χώρο. Το μεγαλύτερο μάθημα όμως που έχω πάρει από την Άννα δεν είναι καν μουσικό. Είναι ότι μπορείς να έχεις

καταφέρει πράγματα που ελάχιστοι άνθρωποι έχουν καταφέρει και παρ' όλα αυτά να παραμένεις ευγενικός, γενναιόδωρος και ταπεινός.

Πιστεύετε ότι η Κύπρος προσφέρει τις αναγκαίες ευκαιρίες και υποδομές σε νέους ανθρώπους που θέλουν ν' ασχοληθούν σοβαρά με την κλασική μουσική ή η εξέλιξή τους προϋποθέτει αναγκαστικά πορεία στο εξωτερικό;

Δυστυχώς όχι, τουλάχιστον όχι στον βαθμό που θα έπρεπε. Θεωρώ ότι στην Κύπρο υπάρχει απίστευτο ταλέντο. Έχουμε εξαιρετικές φωνές, μουσικούς, ηθοποιούς και δημιουργούς, νέους ανθρώπους που πραγματικά μπορούν να φτιάσουν πολύ ψηλά. Θεωρώ ότι η Κύπρος χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη επένδυση στον πολιτισμό. Χρειαζόμαστε, για παράδειγμα, ένα πραγματικό Μέγαρο Μουσικής, που να μπορεί να φιλοξενεί μεγάλες συμφωνικές, οπερατικές και διεθνείς παραγωγές, περισσότερες υποτροφίες για νέους καλλιτέχνες και οικονομική στήριξη για νέες παραγωγές. Και κυρίως πρέπει να μάθουμε να στηρίζουμε τους καλλιτέχνες πριν πετύχουν κάπου αλλού και όχι να τους ανακαλύπτουμε αφού πρώτα τους αναγνωρίσει κάποιος άλλος. Θα ήθελα κάποτε ένας νέος Κύπριος καλλιτέχνης να φεύγει στο εξωτερικό επειδή το επιλέγει και όχι επειδή αισθάνεται ότι δεν έχει άλλη επιλογή.

Ποιο είναι σήμερα το μεγαλύτερο όνειρό σας, αλλά και ποιος ο βαθύτερος φόβος σας για το μέλλον, σε μια καλλιτεχνική διαδρομή που παραμένει απαιτητική και αβέβαιη;

Το μεγαλύτερο όνειρό μου είναι πολύ απλά να μπορώ να κάνω αυτό που αγαπώ για όλη μου τη ζωή. Θέλω να τραγουδήσω σε μεγάλες σκηνές, σε πολλές χώρες, να συνεργαστώ με σπουδαίους ανθρώπους, να δημιουργήσω τη δική μου μουσική και να εξελιχθώ όσο περισσότερο μπορώ. Δεν φοβάμαι να πω ότι έχω φιλοδοξίες, αλλά δεν θέλω ποτέ ο στόχος μου να είναι απλώς να γίνω γνωστός. Αυτό που θέλω είναι να έχω διάρκεια, να χτίσω μια ουσιαστική πορεία και κάποια στιγμή να μπορώ να κοιτάξω πίσω και να ξέρω ότι αξιοποίησα πραγματικά τις δυνατότητές μου. Περισσότερο φοβάμαι μήπως κάποια στιγμή χάσω τη χαρά που μου δίνει σήμερα όλο αυτό. Και πάνω απ' όλα θέλω, ό,τι κι αν συμβεί στο μέλλον, να παραμείνω ο ίδιος άνθρωπος. Η μητέρα μου μου έλεγε πάντα: «Όσο πιο ψηλά φτάνεις, τόσο πιο ταπεινός να γίνεσαι». Για μένα λοιπόν η πραγματική επιτυχία θα είναι να φτάσω όσο πιο μακριά μπορώ, χωρίς να ξεχάσω από πού ξεκίνησα, ποιοι άνθρωποι στάθηκαν δίπλα μου και, κυρίως, γιατί ξεκίνησα. Και ξεκίνησα για έναν πολύ απλό λόγο: γιατί αγαπούσα να τραγουδώ.

«Πιστεύω ότι ένας νέος άνθρωπος δεν χρειάζεται να έχει όλον τον κόσμο να πιστεύει σ' εκείνον»

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.
Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/4446/2026.
Πωλητής: GOLD SWED REAL ESTATE CO LTD, Στασικράτους 22, διαμ. 104,1065 Τριπιάτης, Λευκωσία.
Αγοραστής: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, Φιλικής Εταιρείας 3, διαμ. 201, 8047 Άγιος Θεόδωρος, Πάφος.
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 5/722, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 39/08W1/5/530/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 26.162 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Νότια Λ/σία – Ιδάλιον, Νήσου, Τοποθεσία: «ΒΑ-ΣΙΛΙΚΑ», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 23/4161, Ποσό Πώλησης: €145.000,00.
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.
Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/4447/2026.
Πωλητής: GOLD SWED REAL ESTATE CO LTD, Στασικράτους 22, διαμ. 104,1065 Τριπιάτης, Λευκωσία.
Αγοραστής: ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, Φιλικής Εταιρείας 3, διαμ. 201, 8047 Άγιος Θεόδωρος, Πάφος.
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 5/722, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 39/08W1/5/530/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 26.162 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Νότια Λ/σία – Ιδάλιον, Νήσου, Τοποθεσία: «ΒΑ-ΣΙΛΙΚΑ», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 23/4161, Ποσό Πώλησης: €145.000,00.
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

Σταθεροποίηση της αγοράς ακινήτων και νέες νομικές παράμετροι

Εισέρχεται σε στάδιο σχετικής ωρίμανσης

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ*

Τα στοιχεία του Δείκτη Τιμών Ακινήτων RICS-KPMG για το πρώτο τρίμηνο του 2026 δείχνουν ότι, μετά από μια παρατεταμένη περίοδο έντονης ανόδου, η αγορά εισέρχεται σε στάδιο σχετικής ωρίμανσης. Οι μεταβολές στις επιμέρους κατηγορίες παραμένουν συγκρατημένες, με τα διαμερίσματα να εμφανίζουν τη μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, ιδιαίτερα σε Πάφο και Αμμόχωστο, με ετήσια αύξηση 4,09%. Αντίθετα, τα εμπορικά ακίνητα υστερούν, ενώ τα τουριστικά διατηρούν θετική, αλλά ηπιότερη, πορεία.

Η σταθεροποίηση αυτή συμπίπτει με σημαντικές αλλαγές στο ρυθμιστικό και φορολογικό πλαίσιο των συναλλαγών ακινήτων στην Κύπρο.

Η κατάργηση των τελών χαρτοσήμου επί μεταβιβάσεων ακινήτων από 1η Ιανουαρίου 2026 μεταβάλλει τόσο το συνολικό κόστος όσο και τη διαδικαστική δομή κατάρτισης των σχετικών συμβάσεων. Παράλληλα, οι αυστηρότερες προϋποθέσεις υπαγωγής στον μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 5% για την κύρια κατοικία επιβάλλουν έλεγχο επιλεξιμότητας κάθε συναλλαγής και

προσαρμογή των συμβάσεων πώλησης στο νέο νομοθετικό πλαίσιο, προς αποφυγήν μεταγενέστερης αμφισβήτησης της φορολογικής της μεταχείρισης.

Πέραν των φορολογικών μεταβολών, βρίσκεται σε εξέλιξη η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, με στόχο τη διεύρυνση των εποπτικών υποχρεώσεων των επαγγελματιών που εμπλέκονται σε συναλλαγές ακινήτων. Σε συνέχεια των συστάσεων της Επιτροπής

MONEYVAL, η αναθεώρηση αναμένεται να ενισχύσει τις υποχρεώσεις του κλάδου ως προς την εξακρίβωση του

Τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου δείχνουν ότι η αγορά διατηρεί τη σταθερότητά της, παρά τις επικείμενες ρυθμιστικές αλλαγές

πραγματικού δικαιούχου, την τεκμηρίωση της προέλευσης των κεφαλαίων και την άσκηση επαρκούς δέουσας επιμέλειας πριν από την κατάρτιση της συναλλαγής.

Τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου δείχνουν ότι η αγορά διατηρεί τη σταθερότητά της, παρά τις επικείμενες ρυθμιστικές αλλαγές. Η ουσία βρίσκεται, ωστόσο, στην προσφορά και όχι στη ζήτηση.

Το πρώτο τρίμηνο του 2026 εκδόθηκαν 2.276 άδειες οικοδομής,

έναντι 1.580 πέρυσι, αύξηση 44,1%, ενώ οι εγκεκριμένες οικοστικές μονάδες αυξήθηκαν 58,4%, στις 5.403. Στο τετράμηνο Ιανουαρίου-Απριλίου, οι άδειες αυξήθηκαν 35%, η αξία 46,1%, το εμβαδόν 45,5% και οι μονάδες 65%. Οι άδειες δρόμων αυξήθηκαν 307,1% και οι διαίρεσης οικοπέδων 67,8%, δείχνοντας νέες αναπτύξεις για τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο, η αύξηση των αδειοδοτήσεων δεν αναμένεται να ενισχύσει άμεσα την προσφορά ή να μειώσει τις τιμές το 2026-2027.

Για τον αγοραστή, η εικόνα παραμένει βραχυπρόθεσμα πιεστική, ιδίως στην αγορά διαμερισμάτων σε Λεμεσό, Πάφο και Λάρνακα. Για τον επενδυτή, όμως, το κρίσιμο ερώτημα τίθεται ως «σε ποια τιμή δικαιολογείται η απόκτηση του διαθέσιμου προϊόντος, όταν περισσότερες από 5.000 μονάδες προκύπτουν ήδη από ένα μόνον τρίμηνο αδειοδοτήσεων».

Για τους κατασκευαστές γης, το κόστος συνιστά ουσιαστικό παράγοντα: ο Δείκτης Τιμών Κατασκευαστικών Υλικών τον Ιούνιο 2026 κατέγραψε ετήσια αύξηση 3,12%, ενώ τα μεταλλικά προϊόντα αυξήθηκαν στο +5,02%.

Η αγορά, τελικά, κινείται από τον ρυθμό με τον οποίο το ένα μετατρέπεται σε κατοικίσιο τετραγωνικό. Τα φεινά στοιχεία δείχνουν ότι ο μηχανισμός επιτάχυνε αισθητά και ως εκ τούτου το ερώτημα που μένει είναι αν η αδειοδοτική διαδικασία και η έκδοση τίτλων δύνανται να ακολουθήσουν.

*Senior Legal Advisor,

KPMG Law, Theodorides, Georgiou, Iacovou & CO LLC

Διεκδικεί ευρωπαϊκή διάκριση η Παλιά Δημοτική Αγορά Λευκωσίας

Το CYENS Hub Nicosia προκρίθηκε στους 25 φιναλίστ των REGIOSTARS Awards 2026 ανάμεσα σε 274 υποψηφιότητες απ' όλη την Ευρώπη

Η Παλιά Δημοτική Αγορά Λευκωσίας βρίσκεται ανάμεσα στους 25 φιναλίστ των REGIOSTARS Awards 2026, με το CYENS Hub Nicosia να διεκδικεί σημαντική ευρωπαϊκή διάκριση, καθώς και το Βραβείο Επιλογής του Κοινού (Public Choice Award).

Ο Δήμος Λευκωσίας καλεί τους πολίτες να στηρίξουν με την ψήφο τους την κυπριακή υποψηφιότητα, σε μια πανευρωπαϊκή διαδικασία που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 14 Οκτωβρίου 2026.

Τα REGIOSTARS Awards αποτελούν τον επίσημο θεσμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσα από τον οποίο αναδεικνύονται και επιβραβεύονται έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ξεχωρίζουν για την καινοτομία, την ποιότητα και τον θετικό τους αντίκτυπο στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και στους πολίτες.

Μέσα από τον θεσμό προβάλλονται καλές πρακτικές περιφερειακής και αστικής ανάπτυξης, οι οποίες μπορούν

να αποτελέσουν παράδειγμα για ολόκληρη την Ευρώπη. Στα REGIOSTARS Awards 2026 θα απονεμηθούν πέντε βραβεία από την κριτική επιτροπή, ένα για κάθε κατηγορία του διαγωνισμού, καθώς και το Βραβείο Επιλογής του Κοινού, το οποίο θα αναδειχθεί μέσω πανευρωπαϊκής ψηφοφορίας.

Οι 25 φιναλίστ θα παρουσιάσουν τα έργα τους ενώπιον της κριτικής επιτροπής και του κοινού στις 13 Οκτωβρίου 2026, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας των Περιφερειών και των Πόλεων στις Βρυξέλλες. Οι νικητές θα ανακοινωθούν στις 14 Οκτωβρίου.

Στην τελική 25άδα ανάμεσα σε 274 υποψηφιότητες

Το έργο μετατροπής της Παλιάς Δημοτικής Αγοράς Λευκωσίας σε Κέντρο Έρευνας και Καινοτομίας, όπου σήμερα στεγάζεται η μόνιμη έδρα του Κέντρου Αριστείας CYENS, προκρίθηκε στην τελική 25άδα ανάμεσα σε 274 υποψηφιότητες από ολόκληρη την Ευρώπη.

Η κυπριακή υποψηφιότητα διαγωνίζεται στην κατηγορία «Μια Ανταγωνιστική και Έξυπνη Ευρώπη».

Η πρόκριση αποτελεί αναγνώριση μιας σημαντικής αστικής παρέμβασης, μέσα από την οποία ένα ιστορικό κτήριο στην καρδιά της εντός των τειχών Λευκωσίας απέκτησε νέα χρήση και νέα αποστολή, μετατρέπόμενο σε σύγχρονο κόμβο έρευνας, τεχνολογίας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

Επένδυση €7,8 εκατομμυρίων

Με επένδυση ύψους €7,8 εκατομμυρίων, η Παλιά Δημοτική Αγορά αποκαταστάθηκε με σεβασμό στον ιστορικό και αρχιτεκτονικό της χαρακτήρα και μετατράπηκε σε ένα σύγχρονο οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας.

Το έργο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027», με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Κυπριακή Δημοκρατία και τον Δήμο Λευκωσίας.

Σήμερα, το κτήριο στεγάζει τη μόνιμη έδρα του Κέντρου Αριστείας CYENS και διαθέτει ερευνητικά εργαστήρια, χώρους συνεργασίας, σιούντιο πολυμέσων και εξειδικευμένες υποδομές, οι οποίες υποστηρίζουν την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και τη δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων.

Το CYENS αποτελεί συνεργασία του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, του University College London (UCL) και του Ινστιτούτου Max Planck.

Οι δραστηριότητές του εκτείνονται σε τομείς αιχμής, μεταξύ των οποίων η τεχνητή νοημοσύνη, η πολιτιστική τεχνολογία και η εμπειρία χρήστη.

Μέρος της ευρύτερης ανάπτυξης της Λευκωσίας

Παράλληλα, το έργο εντάσσεται στη Στρατηγική Ολοκληρωμένη Χωρικής Ανάπτυξης της αστικής περιοχής Λευκωσίας και βρίσκεται στον πυρήνα της

πρωτοβουλίας του Δήμου Λευκωσίας «Συνολική Δημιουργικών Επιχειρήσεων».

Μέσα από την παρέμβαση επιδιώκεται η ενίσχυση της προσπάθειας για ανάδειξη της πρωτεύουσας σε κέντρο δημιουργικότητας, γνώσης, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

Η ψηφοφορία για το Public Choice Award βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 14 Οκτωβρίου 2026.

Ο Δήμος Λευκωσίας καλεί τους δημότες, αλλά και όλους τους πολίτες της Κύπρου, να στηρίξουν την υποψηφιότητα του CYENS Hub Nicosia, ψηφίζοντας ηλεκτρονικά μέσω της επίσημης πλατφόρμας των REGIOSTARS.

Όπως επισημαίνεται, η διάκριση της Παλιάς Δημοτικής Αγοράς συνδέεται με την προσπάθεια της Λευκωσίας για αναζωογόνηση του ιστορικού της κέντρου, επένδυση στην έρευνα, τη γνώση και την καινοτομία και σύνδεση της ιστορικής ταυτότητας της πόλης με το μέλλον.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΥΞΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

Η ΕΚΤ ανάμεσα στο πετρέλαιο και τη στασιμότητα

Αύξησε τα τρία βασικά επιτόκια κατά 25 μονάδες βάσης, για δεύτερη φορά μέσα στο 2026

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΣΕΜΙΔΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έκανε αυτό που όλοι ανέμεναν. Με το πετρέλαιο να έχει ξεπεράσει ξανά το φράγμα των 100 δολαρίων το βαρέλι, μετά τη νέα κλιμάκωση της σύγκρουσης ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ιράν, το Διοικητικό Συμβούλιο αύξησε τα τρία βασικά επιτόκια κατά 25 μονάδες βάσης, για δεύτερη φορά μέσα στο 2026, μετά την αντίστοιχη κίνηση του Ιουνίου. Από τις 16 Σεπτεμβρίου το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων διαμορφώνεται στο 2,50%, το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης στο 2,65% και το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης στο 2,90%.

Η λογική της Φρανκφούρτης είναι, από τη δική της σκοπιά, αναπόφευκτη. Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη ανέβηκε από 2,8% τον Ιούνιο σε 2,9% τον Ιούλιο και σε 3,3% τον Αύγουστο, με την ενέργεια να κινείται με ρυθμούς άνω του 14%. Όταν οι τιμές απομακρύνονται τόσο από τον στόχο του 2%, μια κεντρική τράπεζα που μένει αδρανής ρισκάρει κάτι πολύ ακριβότερο από μια ήπια επιβράδυνση, δηλαδή να χάσει τον έλεγχο των προσδοκιών. Αν νοικοκυριά και επιχειρήσεις πειστούν ότι η ακρίβεια ήρθε για να μείνει, θα την ενσωματώσουν σε μισθούς και τιμοκαταλόγους, και ο πληθωρισμός από εισαγόμενος θα γίνει εγχώριος.

Οι νέες προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ δείχνουν γενικό πληθωρισμό 3,0% φέτος, 2,5% το 2027 και 2,1% το 2028. Το πιο ανησυχητικό στοιχείο δεν είναι ο φετινός αριθμός, αλλά η ανοδική αναθεώρηση του πυρήνα του πληθωρισμού, χωρίς ενέργεια και τρόφιμα, στο 2,6% για το 2027 και στο 2,3% για το 2028. Αυτό σημαίνει ότι η ενεργειακή αναταραχή έχει αρχίσει να διαχέεται στο υπόλοιπο καλάθι. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη προβλέπεται μόλις 0,9% φέτος και 1,4% το 2027, νούμερα που, παρά την ελαφρά ανοδική αναθεώρηση, περιγράφουν μια οικονομία που σέρνεται. Η ίδια η ΕΚΤ παραδέχεται ότι οι κίνδυνοι είναι ανοδικοί για τις τιμές και καθοδικοί για τη δραστηριότητα.

Στασιμοληθωρισμός

Εδώ βρίσκεται η ουσία του προβλήματος. Η ευρωπαϊκή οικονομία πλησιάζει επικίνδυνα σε ένα περιβάλλον στασιμοληθωρισμού, όπου συνυπάρχουν υψηλές τιμές και αναιμική ανάπτυξη. Είναι το δυσκολότερο σενάριο για όσους ασκούν πολιτική, γιατί κάθε εργαλείο κόβει από δύο πλευρές. Η

αύξηση των επιτοκίων δεν μπορεί να φέρει φθηνότερο πετρέλαιο, ούτε να αποκαταστήσει την ομαλή ροή ενέργειας από τον Περσικό Κόλπο. Μπορεί μόνο να περιορίσει τη ζήτηση, ώστε το ενεργειακό σοκ να μη μετατραπεί σε σπινάλι μισθών και τιμών. Το τίμημα είναι: ακριβότερος δανεισμός, λιγότερες επενδύσεις και πιο συγκρατημένη κατανάλωση, ακριβώς τη στιγμή που η οικονομία χρειάζεται ώθηση. Γι' αυτό η ΕΚΤ αρνήθηκε να δεσμευτεί για την επόμενη κίνηση και δήλωσε ότι θα αποφασίζει από συνεδρίαση σε συνεδρίαση, κρατώντας σε ετοιμότητα το εργαλείο ΤΠΙ για την περίπτωση που ξεφύγουν οι αποδόσεις των ομολόγων των πιο χρεωμένων κρατών.

Οι αγορές είχαν ήδη προεξοφλήσει την κίνηση. Το Euribor δωδεκαμήνου, που τον Ιανουάριο εκκινείτο γύρω στο 2,25%, έφτασε στα τέλη Αυγούστου κοντά στο 3%, δηλαδή περίπου 75 μονάδες βάσης υψηλότερα. Για τον δανειολήπτη αυτό είναι το νούμερο που μετρά, γιατί σε αυτό «κουμπώνουν» οι δόσεις.

Η Κύπρος μπαίνει σε αυτήν τη φάση με ένα παράδοξο. Από τη μια, η οικονομία συνεχίζει να τρέχει με ρυθμούς πολλαπλασίους του ευρωπαϊκού μέσου όρου, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 3,3% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο, έναντι περίπου 1% στην Ευρωζώνη, με την καταναλωτική δαπάνη να αυξάνεται με ρυθμό άνω του 5%. Από την άλλη, ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε με ταχύτητα που λίγοι ανέμεναν. Σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση της Eurostat, ο εναρμονισμένος δείκτης έφτασε το 5,2% τον Αύγουστο, από

μηδενικά επίπεδα έναν χρόνο πριν, κατατάσσοντας την Κύπρο δεύτερη στην Ευρωζώνη μετά τη Λιθουανία. Ο εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, με τη δική του σιάθμιση, έδειξε 3,5%, με τα πετρελαιοειδή αυξημένα κατά 20,3% σε ετήσια βάση.

Αυτό δημιουργεί μια ιδιόμορφη κατάσταση. Μια ενιαία νομισματική πολιτική για είκοσι και πλέον οικονομίες σημαίνει ότι το ίδιο επιτόκιο είναι ταυτόχρονα αυστηρό για τις μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης, που μόλις αναπτύσσονται, και χαλαρό για μια μικρή οικονομία που υπερθερμαίνεται.

Οι επόμενοι μήνες θα κριθούν λιγότερο στη Φρανκφούρτη και περισσότερο στον Περσικό Κόλπο. Αν η ενεργειακή κρίση αποκλιμακωθεί, η ΕΚΤ θα μπορέσει να σταματήσει εδώ και η Κύπρος να συνεχίσει την αναπτυξιακή της πορεία με περιορισμένες απώλειες

Με επιτόκιο καταθέσεων 2,50% και εναρμονισμένο πληθωρισμό πάνω από 5%, το πραγματικό επιτόκιο στην Κύπρο παραμένει βαθιά αρνητικό. Με άλλα λόγια, η ΕΚΤ δεν φρενάρει την κυπριακή οικονομία, απλώς της ακριβαίνει το χρήμα, ενώ η εγχώρια ζήτηση

εξακολουθεί να τροφοδοτεί τις τιμές. Το βάρος της σταθεροποίησης πέφτει έτσι κυρίως στη δημοσιονομική πολιτική.

Η απόφαση θα γίνει γρήγορα αισθητή στους δανειολήπτες με κυμαινόμενο επιτόκιο, των οποίων οι δόσεις είναι συνδεδεμένες είτε με το επιτόκιο της ΕΚΤ είτε με το Euribor. Για μια οικογένεια που ήδη πληρώνει ακριβότερα καύσιμα, ρεύμα και τρόφιμα, κάθε αύξηση της δόσης μετρά. Τα χαμηλά και μεσοάια εισοδήματα, οι νέοι που μόλις απέκτησαν σπίτι και οι οικογένειες με παιδιά είναι όσοι νιώθουν πρώτοι την πίεση. Καθώς περικλίνουν δαπάνες, το πλήγμα απλώνεται στο λιανεμπόριο και την εστίαση, σε έναν φαύλο κύκλο χαμηλότερης ζήτησης.

Επιχειρήσεις

Για τις επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες που αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά της κυπριακής οικονομίας, η εξίσωση γίνεται δυσκολότερη. Το κόστος χρηματοδότησης ανεβαίνει την ίδια ώρα που ανεβαίνει το ενεργειακό και το μεταφορικό κόστος. Πολλές θα αναβάλουν επενδύσεις, θα παγώσουν προσλήψεις ή θα μετακυλίσουν μέρος του κόστους στις τιμές, κάτι που με τη σειρά του συντηρεί τον πληθωρισμό. Σια ακίνητα, με τις κατασκευές να καταγράφουν τη μεγαλύτερη αύξηση το δεύτερο τρίμηνο, το ακριβότερο χρήμα αναμένεται να κρυσώσει την εγχώρια ζήτηση για κατοικία, αν και οι αγοραστές από το εξωτερικό που χρησιμοποιούν ίδια κεφάλαια θα επηρεαστούν λιγότερο.

Οι τράπεζες, αντίθετα, θα δουν τα καθαρά έσοδα από τόκους να ενισχύονται, όπως συνέβη και στον προηγούμενο

κύκλο αυξήσεων. Εδώ υπάρχει ένα ζήτημα δικαιοσύνης που δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο. Αν οι αυξήσεις περνούν αυτόματα στις δόσεις αλλά μετακυλίσονται με το σταγονόμετρο στις καταθέσεις, οι αποταμιευτές χάνουν διπλά, από τον πληθωρισμό και από τις χαμηλές αποδόσεις.

Τι μπορεί να γίνει; Η Κυβέρνηση διαθέτει δημοσιονομικό χώρο χάρη στα πλεονάσματα των τελευταίων ετών. Όμως τα οριζόντια μέτρα έχουν όρια, γιατί όταν η οικονομία τρέχει ήδη γρήγορα, η γενικευμένη στήριξη της ζήτησης ρίχνει λάδι στη φωτιά του πληθωρισμού. Η πιο αποτελεσματική απάντηση είναι η στοχευμένη ενίσχυση των ευάλωτων νοικοκυριών και των δανειοληπτών που δυσκολεύονται, μαζί με παρεμβάσεις που μειώνουν δομικά το ενεργειακό κόστος, όπως η αποθήκευση ενέργειας. Για τα νοικοκυριά, είναι η ώρα να επανεξετάσουν τους όρους των δανείων τους και να συζητήσουν με την τράπεζά τους επιλογές σταθερού επιτοκίου ή αναδιάρθρωσης πριν εμφανιστούν καθυστερήσεις.

Οι επόμενοι μήνες θα κριθούν λιγότερο στη Φρανκφούρτη και περισσότερο στον Περσικό Κόλπο. Αν η ενεργειακή κρίση αποκλιμακωθεί, η ΕΚΤ θα μπορέσει να σταματήσει εδώ και η Κύπρος να συνεχίσει την αναπτυξιακή της πορεία με περιορισμένες απώλειες. Αν όμως οι τιμές παραμείνουν ψηλά, νέες αυξήσεις δεν αποκλείονται, και τότε το κυπριακό παράδοξο της ισχυρής ανάπτυξης με συρρικνούμενη αγοραστική δύναμη θα δοκιμαστεί σοβαρά. Η ανθεκτικότητα που έδειξε η οικονομία τα τελευταία χρόνια είναι πραγματική, αλλά δεν είναι ανεξάντλητη.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ

Πάει... περίπατο η δωρεάν εκπαίδευση

Το κόστος των ιδιαίτερων μαθημάτων πιέζει ολοένα και περισσότερο τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς, ενώ η παραπαιδεία εξελίσσεται σε μian αγορά εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, με σαφείς κοινωνικές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Εναν δεύτερο, παράλληλο εκπαιδευτικό προϋπολογισμό καλούνται να διαχειριστούν πολλές οικογένειες στην Κύπρο, καθώς το κόστος των ιδιαίτερων μαθημάτων και των φροντιστηρίων προστίθεται στα υπόλοιπα έξοδα που συνοδεύουν τη φοίτηση ενός παιδιού. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, η μηνιαία επιβάρυνση για δύο παιδιά μπορεί να φθάσει ακόμη και τα €700-€1.200.

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο οικονομολόγος Γιάννης Τελώνης εξηγεί ότι το πρώτο «καμπανάκι» χτυπά όταν τα ιδιαίτερα απορροφούν περίπου το 10%-12% του καθαρού οικογενειακού εισοδήματος. Πέραν του 15%, η δαπάνη μπορεί πλέον να θεωρηθεί δυσβάσταχτη, ιδιαίτερα για νοικοκυριά που καλούνται παράλληλα να εξυπηρετούν ενοίκιο ή στεγαστικό δάνειο.

Το μέγεθος του φαινομένου αποτυπώνεται και σε επίπεδο οικονομίας. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που επικαλείται ο ίδιος, η ιδιωτική φροντιστηριακή διδασκαλία στην Κύπρο κινείται στην τάξη των €140 εκατ. ετησίως, γεγονός που φέρνει στο προσκήνιο όχι μόνο το κόστος για την οικογένεια, αλλά και το ζήτημα των ανισοτήτων στην πρόσβαση σε πρόσθετη εκπαιδευτική στήριξη.

Στο 10% αρχίζει η πίεση

Δεν υπάρχει κάποιο επίσημο «ανώτατο όριο» για το ποσοστό του οικογενειακού εισοδήματος που μπορεί να δαπανάται σε ιδιαίτερα. Ο κ. Τελώνης, ωστόσο, θέτει ένα πρακτικό πλαίσιο αναφοράς.

Μέχρι το 5% του καθαρού οικογενειακού εισοδήματος, η δαπάνη θεωρείται συνήθως διαχειρίσιμη. Μεταξύ 5% και 10% γίνεται αισθητή, αλλά μπορεί ακόμη να παραμένει σχετικά βιώσιμη. Από το 10% έως το 15% η επιβάρυνση χαρακτηρίζεται πλέον βαριά, ενώ στο 15%-20% γίνεται δυσβάσταχτη για τις

περισσότερες οικογένειες.

Πάνω από το 20%, όπως εκτιμά, δύσκολα μπορεί να διατηρηθεί χωρίς περικοπές σε άλλες ανάγκες ή χωρίς προσφυγή σε δανεισμό.

Για μια οικογένεια με καθαρό μηνιαίο εισόδημα €2.000, για παράδειγμα, το 10% αντιστοιχεί σε €200 και το 15% σε €300. Σε εισόδημα €3.000, τα ποσά ανεβαίνουν στα €300 και €450 αντίστοιχα, ενώ για καθαρό οικογενειακό εισόδημα €4.000 διαμορφώνονται στα €400 και €600.

Έως €1.200 τον μήνα για δύο παιδιά

Η πίεση γίνεται ακόμη μεγαλύτερη όταν στην οικογένεια υπάρχουν δύο παιδιά με αυξημένες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Με μια ενδεικτική χρέωση €20-€35 την ώρα, δύο μαθήματα την εβδομάδα μπορούν να κοστίζουν περίπου

“

«Πάνω από 15%, η δαπάνη μπορεί πλέον να θεωρηθεί δυσβάσταχτη - ιδίως για οικογένεια που πληρώνει ενοίκιο ή στεγαστικό δάνειο»

€175-€300 τον μήνα ανά παιδί και ανά μάθημα.

Για δύο παιδιά με αντίστοιχο πρόγραμμα, η δαπάνη μπορεί να φθάσει

τα €350-€600. Αν, όμως, το καθένα χρειάζεται δύο διαφορετικά μαθήματα, ο συνολικός λογαριασμός μπορεί να ανέλθει στα €700-€1.200 τον μήνα.

Τα ποσά αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν συγκριθούν με τα εισοδήματα των νοικοκυριών. Ο κ. Τελώνης σημειώνει ότι η μέση ακαθάριστη μηνιαία αμοιβή στην Κύπρο ήταν περίπου €2.605 το 2025, τονίζοντας, παράλληλα, ότι ο μέσος όρος δεν αντικατοπτρίζει κατ' ανάγκην την πραγματικότητα μεγάλου αριθμού οικογενειών.

Την ίδια περίοδο, περίπου το 17,1% του πληθυσμού βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Υπό αυτά τα δεδομένα, ακόμη και μια πρόσθετη δαπάνη €300-€500 τον μήνα μπορεί να ασκήσει σημαντική πίεση στον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Πότε γίνεται δυσβάσταχτη η δαπάνη

Το ποσοστό του εισοδήματος, πάντως, δεν λέει από μόνο του ολόκληρη την ιστορία. Καθοριστικό είναι το ποσό που απομένει στην οικογένεια αφού καλυφθούν οι βασικές ανάγκες.

Όπως εξηγεί ο οικονομολόγος, το κόστος των ιδιαίτερων γίνεται ουσιαστικά δυσβάσταχτο όταν οδηγεί σε αδυναμία αποταμίευσης, χρήση πιστωτικών καρτών ή δανεισμού, καθυστερήσεις στην πληρωμή λογαριασμών ή περικοπές σε βασικές ανάγκες, όπως τρόφιμα και υγεία.

Υπό αυτήν την έννοια, το 10% του καθαρού οικογενειακού εισοδήματος μπορεί να θεωρηθεί ένα πρώτο προειδοποιητικό όριο, ενώ στο 15% η επιβάρυνση αρχίζει πλέον να γίνεται

pwc

PwC Foundation

Χτίζουμε σήμερα
το αύριο που αξίζουμε.

ιδιαίτερα δύσκολη για ένα νοικοκυριό.

Ένας δεύτερος εκπαιδευτικός προϋπολογισμός

Το κόστος των ιδιαίτερων έχει, πλέον, κατά τον κ. Τελώνη, αποκτήσει τα χαρακτηριστικά ενός δεύτερου εκπαιδευτικού προϋπολογισμού.

Η δημόσια εκπαίδευση δεν έχει δίδακτρα, όμως οι οικογένειες συνεχίζουν να επιβαρύνονται με έξοδα για σχολικά είδη, ένδυση, μετακινήσεις, εξοπλισμό και δραστηριότητες. Όταν σε αυτά προστεθεί ένα σταθερό απογευματινό πρόγραμμα ιδιαίτερων ή φροντιστηρίων, δημιουργείται μια δεύτερη και διακριτή δαπάνη.

Σε ένα απλό αριθμητικό παράδειγμα, €250 τον μήνα για δέκα μήνες σημαίνουν €2.500 τον χρόνο. Στα €400 τον μήνα, η ετήσια επιβάρυνση φθάνει τις €4.000 και στα €600, τις €6.000.

Ο ίδιος ξεκαθαρίζει ότι πρόκειται για ενδεικτικά σενάρια και όχι για μέσο όρο της κυπριακής αγοράς, καθώς δεν υπάρχει πρόσφατη ανυπηρετική έρευνα που να επιτρέπει ένα τέτοιο συμπέρασμα.

Πότε γίνεται συγκρίσιμο το ιδιωτικό σχολείο

Σε οικογένειες που ήδη δαπανούν μεγάλα ποσά για συμπληρωματική διδασκαλία, τίθεται ακόμη και το ερώτημα κατά πόσον η ιδιωτική φοίτηση μπορεί ν' αποτελέσει οικονομικά συγκρίσιμη επιλογή.

Η σύγκριση, ωστόσο, δεν είναι απλή. Προϋποθέτει ότι η φοίτηση σε ιδιωτικό σχολείο θα περιορίσει ουσιαστικά την ανάγκη για πρόσθετα μαθήματα.

Για σκοπούς σύγκρισης, ο κ. Τελώνης αναφέρεται σε ιδιωτικό σχολείο της Λευκωσίας που διαφημίζει δίδακτρα €9.550 για τη σχολική χρονιά 2026-27, διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για ένα συγκεκριμένο παράδειγμα και όχι για μέσο όρο της αγοράς.

Σε υποθετικό σενάριο, παιδί που φοιτά σε δημόσιο σχολείο και χρειάζεται €6.000 ετησίως για ιδιαίτερα, συν ακόμη €1.200 για λοιπά έξοδα και μετακινήσεις, δημιουργεί συνολική δαπάνη €7.200.

Αντίστοιχα, ένα σενάριο ιδιωτικής φοίτησης μπορεί να ανέλθει περίπου στα €12.400, εφόσον συνυπολογιστούν τα δίδακτρα, τυχόν επιπρόσθετα μαθήματα και άλλα έξοδα.

Η απόσταση παραμένει σημαντική. Ωστόσο, για οικογένειες που ήδη διαθέτουν €9.000-€10.000 ετησίως ανά παιδί για πρόσθετη διδασκαλία, ο κ. Τελώνης θεωρεί ότι η σύγκριση αξίζει σοβαρή εξέταση.

Μια αγορά €140 εκατομμυρίων

Η εικόνα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη διάσταση όταν εξεταστεί συνολικά η οικονομία της παραπαιδείας.

Με βάση τα στοιχεία που παραθέτει ο Γιάννης Τελώνης, τα κυπριακά νοικοκυριά δαπάνησαν περίπου €140,4 εκατ. για ιδιωτική διδασκαλία το 2023, έναντι €96,2 εκατ. το 2022.

Από το συνολικό ποσό, €60,7 εκατ. αφορούσαν μαθητές Λυκείου, €40 εκατ. μαθητές Γυμνασίου, €35,4 εκατ. το Δημοτικό και €3,1 εκατ. την τεχνική εκπαίδευση.

Η αγορά της ιδιωτικής φροντιστηριακής διδασκαλίας κινείται, επομένως, στην τάξη των €140 εκατ. ετησίως, με βάση το τελευταίο διαθέσιμο πλήρες έτος. Το ποσό αντιστοιχεί περίπου στο 22% των συνολικών ιδιωτικών δαπανών των νοικοκυριών για εκπαίδευση, οι

οποίες ανήλθαν περίπου στα €628 εκατ. το 2023.

Η μακροχρόνια εικόνα είναι επίσης χαρακτηριστική. Η δαπάνη για κατ'ιδίαν διδασκαλία ανερχόταν περίπου στα €77,4 εκατ. το 2002 και έφθασε στα €140,4 εκατ. το 2023, καταγράφοντας ονομαστική αύξηση περίπου 81%.

Η άγνωστη πλευρά των «μαύρων»

Πολύ δυσκολότερο είναι να προσδιοριστεί πόση από αυτήν τη δραστηριότητα κινείται εκτός της επίσημης οικονομίας.

Ο κ. Τελώνης ξεκαθαρίζει ότι δεν υπάρχει αξιόπιστη επίσημη στατιστική που να επιτρέπει να χαρακτηριστεί ένα συγκεκριμένο ποσοστό των €140 εκατ. ως αδήλωτο εισόδημα.

Υπάρχουν εκτιμήσεις που τοποθετούν τη συνολική σκιά της οικονομίας της Κύπρου περίπου στο 20%-30% του ΑΕΠ. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι το ίδιο ποσοστό μπορεί να εφαρμοστεί αυτομάτως στην παραπαιδεία.

Στον χώρο της ιδιωτικής διδασκαλίας

«Όταν ένα παιδί χρειάζεται συστηματικά ιδιαίτερα σε πολλά μαθήματα, τότε ένα ιδιωτικό σχολείο μπορεί να γίνει συγκρίσιμη εναλλακτική»

as, αδήλωτη δραστηριότητα μπορεί να αφορά, μεταξύ άλλων, μαθήματα από αυτοεργοδοτούμενους χωρίς έκδοση απόδειξης ή άλλες περιπτώσεις ιδιωτικής διδασκαλίας εκτός του επίσημου εργασιακού πλαισίου.

Η εκπαιδευτική ανισότητα

Το οικονομικό κόστος συνδέεται αναπόφευκτα και με το ζήτημα των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Κατά τον κ. Τελώνη, η δυνατότητα μιας οικογένειας να πληρώνει για πρόσθετη διδασκαλία δημιουργεί εκ των πραγμάτων διαφορετικές ευκαιρίες για τα παιδιά, χωρίς αυτό να αποτελεί αποκλειστικά κυπριακό φαινόμενο.

Η εικόνα, βέβαια, έχει βελτιωθεί σε σχέση με παλαιότερες δεκαετίες, όταν

μεγάλα τμήματα του πληθυσμού είχαν περιορισμένη πρόσβαση στην ανώτερη εκπαίδευση. Η ίδρυση δημόσιων πανεπιστημίων και η κρατική στήριξη άνοιξαν σημαντικά την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στην Κύπρο, ωστόσο, υπάρχει ακόμη ένας ιδιαίτερος παράγοντας: η διαχρονική διάθεση πολλών γονέων να επενδύσουν «με κάθε θυσία» στην εκπαίδευση των παιδιών τους. Σύμφωνα με τον κ. Τελώνη, αυτή η αντίληψη συνδέεται και με το υψηλό ποσοστό Κυπρίων που συνεχίζουν σε τριτοβάθμιες σπουδές.

Οι αλλαγές που δύσκολα έρχονται

Ως προς την αντιμετώπιση της παραπαιδείας, ο Γιάννης Τελώνης εμφανίζεται επιφυλακτικός για το κατά πόσον μπορούν να υπάρξουν άμεσα ριζικές αλλαγές.

Όπως σημειώνει, οι παρεμβάσεις που απαιτούνται είναι μεγάλης έκτασης και βάρους, ενώ θεωρεί δύσκολη την πλήρη εξάλειψη της παραπαιδείας όσο υπάρχει η οικονομική δυνατότητα ενός γονέα να προσφέρει περισσότερη εκπαιδευτική στήριξη στο παιδί του.

Υπάρχουν, ωστόσο, περιθώρια για διαφορετική αξιοποίηση του δημόσιου σχολείου. Μεταξύ άλλων, εισηγείται καλύτερη αξιοποίηση των σχολικών εγκαταστάσεων και του εκπαιδευτικού προσωπικού, με ενισχυτική διδασκαλία για αδύναμους μαθητές και παιδιά που χρειάζονται πρόσθετη γλωσσική στήριξη.

Θέτει επίσης προς συζήτηση αλλαγές στον τρόπο πρόσβασης στα πανεπιστήμια, με μεγαλύτερη βαρύτητα στον γενικό βαθμό απολυτηρίου και διαφορετικό μοντέλο αξιολόγησης από τα ίδια τα πανεπιστήμια, επικαλούμενος παραδείγματα άλλων χωρών.

Η τεχνητή νοημοσύνη το τοπίο

Στην εξίσωση μπαίνει πλέον και η τεχνητή νοημοσύνη, η οποία, όπως εκτιμά ο κ. Τελώνης, αναμένεται να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην εκπαίδευση τα επόμενα χρόνια.

Οι νέες τεχνολογίες μεταβάλλουν ήδη τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αποκτούν γνώση και πρόσθετη υποστήριξη, γεγονός που, κατά τον ίδιο, θα υποχρεώσει και την εκπαιδευτική κοινότητα να επανεξετάσει τον τρόπο με τον οποίο ασκεί τον ρόλο της.

Η συζήτηση για τα ιδιαίτερα, συνεπώς, δεν εξαντλείται στο κόστος τους. Ακουμπά πλέον τον τρόπο λειτουργίας του δημόσιου σχολείου, τις εκπαιδευτικές ανισότητες και, κυρίως, το κατά πόσον το ίδιο το σύστημα μπορεί να ανταποκριθεί σε μια πραγματικότητα όπου η πρόσθετη εκπαιδευτική στήριξη έχει μετατραπεί σε σταθερό και συχνά βαρύ λογαριασμό για χιλιάδες οικογένειες.

Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022, ΜΕΡΟΣ VII ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999 ΕΩΣ 2019 Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, 33, 35, 36, 38, 39 και 40 για καθορισμό και πληρωμή των ετήσιων τελών αποχέτευσης λυμάτων για το 2026

Ο Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης Πάφου, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από το Μέρος VII του περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμου του 2022 και τους Κανονισμούς 32, 33, 35, 36, 38, 39 και 40 των περί Αποχέτευσεων Πάφου Κανονισμών του 1999 έως 2019, αποφάσισε και καθόρισε για το έτος 2026 τα ακόλουθα σε σχέση με την επιβολή και είσπραξη των τελών:

1. (α) Για ξενοδοχεία, διαμερίσματα και άλλα καταλύματα που χρησιμοποιούνται για τουριστικούς σκοπούς, άλλες τουριστικές αναπτύξεις και βιομηχανίες (συμπεριλαμβανομένων λιμανιών, αεροδρομίων, υδροπάρκων, μαρίνων), τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου και στην Πρώτη Φάση κατασκευής του Συστήματος Αποχέτευσης Λυμάτων και Όμβριων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων 0,08 σεντ για κάθε ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου σε τιμές 1/1/2021.

(β) Για κατοικίες και άλλα ακίνητα ή υποστατικά, τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου και στην Πρώτη Φάση κατασκευής του Συστήματος Αποχέτευσης Λυμάτων και Όμβριων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων 0,02 σεντ για κάθε ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου σε τιμές 1/1/2021.

2. (α) Για ξενοδοχεία, διαμερίσματα και άλλα καταλύματα που χρησιμοποιούνται για τουριστικούς σκοπούς, άλλες τουριστικές αναπτύξεις και βιομηχανίες (συμπεριλαμβανομένων λιμανιών, αεροδρομίων, υδροπάρκων, μαρίνων), τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου και στα δημοτικά όρια Πάφου, Γεροσκήπου και Κολώνης και τα κοινοτικά όρια Αχέλειας, Έμπας, Λέμπας, Κισσόνεργας, Χλώρακας και Κονιών, αλλά έξω από την περιοχή της Πρώτης Φάσης κατασκευής του Συστήματος Αποχέτευσης Λυμάτων και Όμβριων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων 0,12 σεντ για κάθε ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος όπου αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου σε τιμές 1/1/2021.

(β) Για κατοικίες και άλλα ακίνητα ή υποστατικά τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου και στα δημοτικά όρια Πάφου, Γεροσκήπου και Κολώνης και τα κοινοτικά όρια Αχέλειας, Έμπας, Λέμπας, Κισσόνεργας, Χλώρακας και Κονιών, αλλά έξω από την περιοχή της Πρώτης Φάσης κατασκευής του Συστήματος Αποχέτευσης Λυμάτων και Όμβριων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης λυμάτων 0,045 σεντ για κάθε ευρώ πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος όπου αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου σε τιμές 1/1/2021.

3. Τα καθορισμένα ετήσια τέλη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω πρέπει να πληρωθούν μέχρι τις 20 Νοεμβρίου 2026, στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης του Ε.Ο.Α.Π., είτε μέσω της ιστοσελίδας του Ε.Ο.Α.Π. (www.eoap.org.cy) είτε μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας **JCC Payment Systems Ltd.**

Μετά την ημερομηνία αυτή επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση (Άρθρο 90(1) του Νόμου).

Η παρούσα γνωστοποίηση θεωρείται και ως ατομική ειδοποίηση προς τα επηρεαζόμενα πρόσωπα.

4. Για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινού αποστέλλονται ταχυδρομικώς καταστάσεις λογαριασμού. Όσοι δεν πάρουν κατάσταση λογαριασμού, παρακαλούνται όπως προσκομίσουν στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης για τον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Πάφου, τους τίτλους ιδιοκτησίας για διευθέτηση της πληρωμής των οφειλόμενων ποσών.

Έγινε στις 29 Μαΐου 2026

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ,
Πρόεδρος Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου

Ο «προειδοποιητικός σεισμός» του AfD δονεί την Ευρώπη

Η Σαξονία-Άνχαλτ διαθέτει σχετικά χαμηλό ποσοστό αλλοδαπών υπηκόων

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Η νίκη της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD) στις εκλογές της Σαξονίας-Άνχαλτ αποτελεί ιστορική επιτυχία και, χωρίς αμφιβολία, σημείο καμπής για τη γερμανική δημοκρατία. Από το 1945, κανένα κόμμα που χαρακτηρίζεται ως ακροδεξιό δεν είχε καταγράψει αντίστοιχη νίκη σε εκλογές κρατιδίου. Σε ένα κρατίδιο που συμπεκνώνει πολλές από τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές αντιθέσεις της ανατολικής Γερμανίας, η άνοδος της γερμανικής ακροδεξιάς καταγράφει τη βαθύτερη μετατόπιση από την ψήφο διαμαρτυρίας στην αμφισβήτηση της ίδιας της πολιτικής κυριαρχίας των παραδοσιακών κομμάτων. Η σημασία του αποτελέσματος, επομένως, δεν περιορίζεται στη Σαξονία-Άνχαλτ. Το ερώτημα που θέτει, αφορά πλέον ολόκληρη τη Γερμανία και, κατ'επέκταση, την Ευρώπη. Μπορεί ένα κόμμα να ενισχύεται εκλογικά χωρίς να μειώνει τις πιο ριζοσπαστικές θέσεις του και, τελικά, να μετατρέψει τη δυσανεμία σε πραγματική διεκδίκηση της εξουσίας;

Ένα κρατίδιο - μικρογραφία της Ευρώπης

Μια πιο ψυχραιμη μερίδα αναλυτών επισημαίνουν ότι, πέρα από την πολιτική φόρτιση που συνοδεύει το εκλογικό αποτέλεσμα, η επόμενη ημέρα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με προσοχή. Η μεγαλύτερη σημασία της νίκης του AfD ενδεχομένως να βρίσκεται όχι τόσο στο αν το κόμμα θα καταφέρει τελικά να σχηματίσει κυβέρνηση, όσο στον τρόπο με τον οποίο κατάφερε να κινητοποιήσει ψηφοφόρους και να μετατρέψει την εκλογική του απήχηση σε μια πιο θετική πολιτική δυναμική.

Σε κάθε περίπτωση, η Σαξονία-Άνχαλτ είναι ένα από τα λιγότερο πολυπληθή κρατίδια της Γερμανίας και, ως εκ τούτου, η νίκη του AfD θα πρέπει να αξιολογηθεί και με βάση τη δημογραφική της κλίμακα. Αν δεν πρόκειται για έναν πολιτικό «σεισμό», μπορεί τουλάχιστον να ερμηνευθεί ως προειδοποιητικός σεισμός ενός ενδεχόμενα μεγαλύτερου πολιτικού μετασχηματισμού, εφόσον συνεχιστεί η φθορά της απήχησης των παραδοσιακών κομμάτων.

Όμως, παρά το μικρό δημογραφικό της μέγεθος, η Σαξονία-Άνχαλτ αποτελεί ένα χρήσιμο «εργαστήριο»

για την κατανόηση του πολιτικού μετασχηματισμού που βρίσκεται σε εξέλιξη όχι μόνο στη Γερμανία, αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη. Η πληθυσμιακή συρρίκνωση έχει αφήσει πολλές μικρότερες κοινότητες να γερνούν και να δυσκολεύονται να διατηρήσουν τις τοπικές τους υπηρεσίες. Ο πληθυσμός του κρατιδίου μειώθηκε σημαντικά μετά την επανένωση της Γερμανίας και σήμερα ανέρχεται περίπου σε 2,12 εκατομμύρια κατοίκους. Το επακόλουθο κλείσιμο δημόσιων υπηρεσιών έχει ενισχύσει την πεποίθηση ότι η περιοχή παραμελείται από τα παραδοσιακά κόμματα.

Στα προβλήματα αυτά προστίθεται η βιομηχανική αναδιάρθρωση. Η χημική βιομηχανία βρίσκεται στον πυρήνα της κοινωνικοοικονομικής ταυτότητας της περιοχής, όμως το υψηλό ενεργειακό κόστος και η ασθενής ζήτηση έχουν εντείνει τις πιέσεις στον κλάδο. Ο φαρμακευτικός κολοσσός Bayer είναι ένας από τους τελευταίους μεγάλους εργοδότες σε μια περιοχή όπου το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 8,2% τον Αύγουστο του 2026, έναντι 6,5% σε εθνικό επίπεδο.

Οι πωχεύσεις δεν θα πρέπει να συγχέονται με το κλείσιμο εργοστασίων, ωστόσο τα σχετικά στοιχεία είναι ενδεικτικά της οικονομικής πίεσης. Οι αιτήσεις εταιρικής αφερεγγυότητας αυξήθηκαν στη Σαξονία-Άνχαλτ κατά 23,9% το 2025, ποσοστό υπερδιπλάσιο από την εθνική αύξηση, η οποία ανήλθε στο 10,3%.

Την ίδια ώρα, τα στοιχεία για τη μετανάστευση παρουσιάζουν ένα ενδιαφέρον παράδοξο. Η Σαξονία-Άνχαλτ διαθέτει σχετικά χαμηλό ποσοστό

αλλοδαπών υπηκόων, περίπου 7,9% του πληθυσμού ήταν μετανάστες στα τέλη του 2025, έναντι περίπου 14,9% σε εθνικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, η μετανάστευση βρίσκεται σταθερά στην κορυφή των ανησυχιών των ψηφοφόρων εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία. Πρόκειται για ένα παράδοξο που έχει καταγραφεί επανειλημμένα στις έρευνες για την ανατολική Γερμανία.

Πάνω σε αυτές τις κοινωνικές και οικονομικές ανησυχίες έχει οικοδομηθεί το AfD την πολιτική του αφήγηση στη Σαξονία-Άνχαλτ. Το κόμμα συνδέει ζητήματα όπως η υποχώρηση των δημόσιων υπηρεσιών, η ασφάλεια και η βιομηχανική παρακμή με τη μετανάστευση, παρουσιάζοντάς την ως έναν από τους παράγοντες που συμβάλλουν στα προβλήματα της περιοχής.

Οι πολιτικές και κοινωνικές διαιρέσεις εντάθηκαν περαιτέρω κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19. Ενδεικτική ήταν μια εκστρατεία στα

ξη αυτή ανέδειξε ένα σύνθετο μείγμα αντιλήψεων που εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό στοιχείο της πολιτικής αφήγησης του AfD, που δεν είναι άλλη από τη δυσπιστία απέναντι στον Δυτικό καπιταλισμό, σε συνδυασμό με μια πιο θετική στάση απέναντι στη Ρωσία.

Ενδεικτικό της διάστασης αυτής είναι ότι τα τρία τέταρτα των ψηφοφόρων που κλίνουν προς το AfD πιστεύουν ότι η ενωμένη Γερμανία τους στερήσει όσα δικαιούνταν, έναντι δύο πέμπτων του πληθυσμού της πρώην Ανατολικής Γερμανίας (GDR).

Η αίσθηση αυτή έχει και οικονομικό υπόβαθρο. Αξιολόγηση του Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών της Χάλε σημειώνει ότι, μετά τη δεκαετία του 1990, «η αρχική δυναμική σύγκλισης σταμάτησε. Έκτοτε, η οικονομία της Ανατολικής Γερμανίας έχει ως επί το πλείστον αναπτυχθεί ακόμη πιο αργά από εκείνη της Δυτικής Γερμανίας». Το Ινστιτούτο αποδίδει την κατάσταση στη «χαμηλή παραγωγικότητα των ανατολικογερμανικών επιχειρήσεων», αλλά και στη μακροχρόνια διαρροή εγκεφάλων και στο χαμηλό ποσοστό ίδρυσης νέων επιχειρήσεων.

Η δεύτερη ανάγνωση

Ωστόσο, τα παραπάνω δεν αρκούν από μόνα τους για να εξηγήσουν το εκλογικό αποτέλεσμα. Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν το AfD εξακολουθεί να αντλεί δύναμη κυρίως από την ψήφο διαμαρτυρίας ή αν έχει αρχίσει να μετατρέπεται σε κόμμα που διεκδικεί ενεργά την εξουσία.

Η εξέλιξη αυτή έχει ήδη παρατηρηθεί στη Γαλλία, όπου πολιτικοί επιστήμονες, αναλύοντας την άνοδο του Εθνικού

Συναγερμού (RN), κάνουν λόγο για μετάβαση από την παθητική ψήφο διαμαρτυρίας («vote de protestation») στην ενεργή ψήφο στήριξης («vote d'adhésion»).

Η περίπτωση της Σαξονίας-Άνχαλτ δείχνει ότι μια αντίστοιχη μετατόπιση έχει σημειωθεί και εκεί. Τον Ιούλιο, το 36% των ψηφοφόρων δήλωναν ότι εμπιστεύονται περισσότερο το AfD για την επίλυση των προβλημάτων του κρατιδίου, έναντι μόλις 9% πριν από τις εκλογές του 2021. Παράλληλα, το 44% δήλωναν ότι προτιμούν μια κυβέρνηση υπό την ηγεσία του AfD.

Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι το κίνητρο ενός σημαντικού τμήματος του εκλογικού σώματος ενδέχεται να έχει μετατοπιστεί από την απλή τιμωρία του CDU στην ενεργή επιλογή του AfD ως δύναμης που θα μπορούσε να αναλάβει την εξουσία.

Σε αυτήν τη μετατόπιση φαίνεται να συνέβαλε και η αλλαγή της προεκλογικής στρατηγικής του κόμματος. Ειδικό σημειώνουν ότι ο υποψήφιος του AfD, Ούλριχ Ζίγκμουντ, υιοθέτησε ένα πιο αισιόδοξο και προσωποποιημένο ύφος, συνδυάζοντας μεγάλες δημόσιες εκδηλώσεις με έντονη παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Το σύνθημα «Alles ist möglich» («Όλα είναι δυνατά»), που παρουσιάστηκε τον Ιούνιο, αντικατέστησε το παλαιότερο, περισσότερο αρνητικό μήνυμα «enough is enough» («ως εδώ»). Η στρατηγική αυτή φαίνεται να απέδωσε καρπούς. Σύμφωνα με προκαταρκτική ανάλυση των μετακινήσεων της εκλογικής βάσης, εκτιμάται ότι το AfD κέρδισε 157.000 πρώην μη ψηφοφόρους και 83.000 πρώην ψηφοφόρους του CDU.

Η ψηφιακή προεκλογική εκστρατεία, ασφαλώς, δεν μπορεί από μόνη της να εξηγήσει την εκλογική επιτυχία του AfD. Ωστόσο, ανέδειξε μια ευρύτερη αδυναμία των παραδοσιακών κομμάτων,

τα οποία έδειξαν πολύ μικρότερη ευρηματικότητα στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν ψηφοφόρους που είχαν αποστασιοποιηθεί από την πολιτική.

Αυτό δημιουργεί ένα ευρύτερο πρόβλημα για τα παραδοσιακά κόμματα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η εμπειρία της Γαλλίας με το RN καταδεικνύει τα όρια της προσπάθειας αντιμετώπισης της σκληρής δεξιάς αποκλειστικά μέσω του πολιτικού σπινιτισμού. Στη Γερμανία, αντίστοιχα, η «Brandmauer» («τείχος προστασίας») γύρω από τα κόμματα της σκληρής δεξιάς δεν φαίνεται πλέον να περιορίζει την εκλογική απήχηση του AfD.

Η τακτική των συντηρητικών κομμάτων

Το στοιχείο αυτό οδηγεί σε ένα ακόμη σημαντικότερο ερώτημα. Μήπως τα παραδοσιακά κόμματα αντιμετωπίζουν πλέον μια διαφορετική πραγματικότητα από εκείνην που είχαν προβλέψει;

Οι πολιτικές επιδόσεις του AfD έχουν κλονίσει μια ευρέως διαδεδομένη αντίληψη στους κόλπους του ευρωπαϊκού πολιτικού κατεστημένου, σύμφωνα με την οποία η ακροδεξιά ήταν κατά κάποιον τρόπο καταδικασμένη να μειριάζει τις θέσεις της καθώς θα πλησίαζε την εξουσία.

Αυτή ήταν, σε γενικές γραμμές, η πορεία που ακολούθησαν η Τζορτζία Μελόνι στην Ιταλία και η Μαρίν Λεπέν στη Γαλλία. Η στροφή της Ιταλίδας Πρωθυπουργού προς το πολιτικό κατεστημένο, ιδιαίτερα σε ό, τι αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, έδωσε μάλλον ένα όνομα στο φαινόμενο: «Μελονιζοποίηση» (Melonization).

Η Λεπέν, από την πλευρά της, πέρασε χρόνια προσπαθώντας να «αποδαιμονοποιήσει» το κόμμα της, εγκαταλείποντας τις εκκλήσεις για αποχώρηση από την ΕΕ και αποστασιοποιώντας το κόμμα από τη Ρωσία μετά την εισβολή της Μόσχας στην Ουκρανία.

Το ΑfD, αντίθετα, κινήθηκε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ενίσχυσε τη ρητορική του κατά της μετανάστευσης και του Ισλάμ, διατήρησε τη φιλορωσική του στάση και, παρά τον συγκεκριμένο πολιτικό προσανατολισμό, συνέχισε να ενισχύεται εκλογικά.

Η διάσταση μεταξύ των δύο πλευρών δεν είναι καινούργια. Ο γαλλικός Εθνικός Συναγερμός (RN) διέκοψε τις σχέσεις του με το AfD ενόψει των ευρωεκλογών του 2024, λόγω δηλώσεων κορυφαίων υποψηφίων των γερμανικών κόμματος που υποβάθμιζαν τη σημασία της ένταξης στη ναζιστική παραστρατιωτική

“
Μετάβαση από την
παθητική ψήφο δια-
μαρτυρίας («vote de
protestation») στην
ενεργή ψήφο στήριξης
(«vote d'adhésion»)

οργάνωση SS. Μετά την ψηφοφορία στη Σαξονία-Ανχαλτ, ο Ζαν-Φιλίπ Τανγκί, βουλευτής του Εθνικού Συναγερμού, δήλωσε στη γαλλική τηλεόραση ότι ήταν «σοκαρισμένος» από το γεγονός ότι τόσο πολλοί «ψήφισαν ανθρώπους που υποβαθμίζουν το ναζιστικό παρελθόν της Γερμανίας».

Παρά τις αντιδράσεις αυτές, το ΑιΕΔ έχει σημειώσει μεγάλη εκλογική άνοδο, εν μέρει επειδή έδωσε μεγαλύτερο βάρος σε ορισμένες από τις πιο ριζοσπαστικές προσωπικότητές του. Το κόμμα υποστηρίζει αυτό που αποκαλεί «remigration» («επαναμετανάστευση»), δηλαδή την ενθάρρυνση ανθρώπων με μεταναστευτική καταγωγή να επιστρέψουν στις χώρες προέλευσης της εθνικής τους καταγωγής. Το πρόγραμμα του κόμματος στη Σαξονία-Άνχαλτ προέβλεπε «οικονομικά και μη οικονομικά κίνητρα», με στόχο να ωθήσει καταγεγραμμένους μετανάστες να εγκαταλείψουν τη χώρα.

Το κατά πόσον αυτή η στρατηγι-

κή ριζοσπαστικοποίησης μπορεί να αποτελέσει επιτυχημένη συνταγή και πέρα από τα παραδοσιακά προπύργια του AfD στην ανατολική Γερμανία παραμένει, ωστόσο, ανοιχτό ερώτημα.

Από τη μία πλευρά, η στρατηγική αυτή κινητοποιεί το πιο ριζοσπαστικό τμήμα του εκλογικού σώματος. Από την άλλη, μπορεί να απομακρύνει μετριопαθείς ψηφοφόρους. Έτσι, ενδέχεται να αποφέρει σημαντικές νίκες σε τοπικό επίπεδο, χωρίς κατ' ανάγκην να μεταφράζεται σε αντίστοιχη επιτυχία σε εθνικό επίπεδο, όπου οι υποψηφιοί χρειάζεται να απευθυνθούν σε ένα πολύ ευρύτερο τμήμα του εκλογικού σώματος.

Υπάρχει, τέλος, και ο θεσμικός περιορισμός. Τα παραδοσιακά γερμανικά κόμματα έχουν δεσμευτεί ότι δεν θα συνεργαστούν ούτε θα σχηματίσουν κυβερνητικό συνασπισμό με το AfD. Αυτό το αποκαλούμενο «τείχος προστασίας» (firewall/Brandmauer) δυσκολεύει ήδη το κόμμα να σχηματίσει κυβέρνηση στη Σαξονία-Άνχαλτ, όπου υπολείπεται τρεις έδρες της απόλυτης πλειοψηφίας. Σε εθνικό επίπεδο, όπου το AfD συγκεντρώνει 28% στις δημοσκοπήσεις, η προοπτική σχηματισμού κυβέρνησης παραμένει ακόμη πιο μακρινή.

Υπάρχει, όμως, και η παράμετρος της ίδιας της διακυβέρνησης, η οποία θα μπορούσε να αποδειχθεί καθοριστική. Όταν λαϊκίστικά κόμματα αναλαμβάνουν πραγματικά την εξουσία, οι πολιτικές τους πλατφόρμες έρχονται συχνά αντιμέτωπες με την οικονομική και θεσμική πραγματικότητα. Η σύγκρουση αυτή μπορεί να τα εκθέσει στις ίδιες κατηγορίες που επί χρόνια εξαπέλυαν εναντίον των κεντρικών κομμάτων, ότι δηλαδή αδυνατούν να βελιώσουν ουσιαστικά τη ζωή των πολιτών και ότι, τελικά, θα πρέπει να κάνουν χώρο σε εκείνους που μπορούν να το πετύχουν.

Και ίσως ακριβώς εδώ βρίσκεται η μεγαλύτερη πολιτική δοκιμασία για το Αι.Ε. Η εκλογική άνοδος αποδεικνύει ότι μπορεί να μετατρέψει τη δυσσέρεσκεια σε ψήφο. Η πραγματική πρόκληση, όμως, είναι αν μπορεί να μετατρέψει αυτήν την ψήφο σε διακυβέρνηση χωρίς να αποενώσει το ευρύτερο εκλογικό σώμα που χρειάζεται για να φτάσει στην εξουσία.

Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022, ΜΕΡΟΣ VII
ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2007
Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, και/ή 33, και/ή 35 και/ή 37 για καθορι-
σμό και πληρωμή των ετήσιων τελών αποχέτευσης για το έτος 2026

Ο Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης Πάφου, ο οποίος με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας ανέλαβε όλες τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποκετεύσεων Πόλης Χρυσόχους, και ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από τους Κανονισμούς 32, κα/ή 33, κα/ή 35 κα/ή 37 (α) των περί Αποκετεύσεων Πόλης Χρυσόχους Κανονισμών του 2007, που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ. 4247 ημερομηνίας 21/12/2007, με την Κ.Δ.Π. 562/2007, αποφάσισε και καθόρισε αναφορικά με το έτος 2026 τα ακόλουθα σε σχέση με την επιβολή και είσπραξη των τελών:

1. Για όλα τα ακίνητα, περιλαμβανομένων οποιωνδήποτε υποστατικών ή χώρων ή τεμαχίων γης τα οποία βρίσκονται στις περιοχές που καθορίζονται στο Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με Αρ. 4009 ημερομηνίας 1/07/2005, με την Κ.Δ.Π. 305/2005, ή/και στα σχέδια τα οποία βρίσκονται αναρτημένα ή/και κατατεθειμένα στα γραφεία του Δήμου Πόλης Χρυσόχου, ή του Συμβουλίου Αποκεντρώσεων Πόλης Χρυσόχου, ή τα οποία (ακίνητα) βρίσκονται μέσα στην περιοχή η οποία εξυμνηρείται, ή θα εξυμνηρηθεί ή μπορεί να εξυμνηρηθεί από το σύστημα αποκεντρώσεως λυμάτων το οποίο θα κατασκευαστεί κατά τη διάρκεια της Α΄ Φάσης ή/και της Β΄ Φάσης του Συστήματος Αποκεντρώσεως Λυμάτων Πόλης Χρυσόχου, θα καταβάλλεται τέλος αποκεντρώσεως λυμάτων το οποίο καθορίζεται στα 0,07 σεντ για κάθε ευρώ πάνω στην αξία γενικής εκτίμησης του ακινήτου, αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος όπως αυτό είναι καταχωρημένη ή εγγεγραμμένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πλάφου, μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2021.

2. Τα καθορισμένα ετήσια τέλη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω πρέπει να πληρωθούν μέχρι τις 20 Νοεμβρίου 2026, στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης του Ε.Ο.Α.Π., είτε μέσω της ιστοσελίδας του Ε.Ο.Α.Π. (www.eoap.org.cy) είτε μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας **JCC Payment Systems Ltd.** Μετά την ημερομηνία αυτή επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση (Άρθρο 90(1) του Νόμου).

3. Για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινού αποστέλλονται ταχυδρομικώς καταστάσεις λογαριασμού. Όσοι δεν πάρουν κατάσταση λογαριασμού, παρακαλούνται όπως προσκομίσουν στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης για τον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Πάφου, τους τίτλους ιδιοκτησίας για διευθέτηση της πληρωμής των οφειλόμενων ποσών.

Έγινε στις 29 Μαΐου 2026

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ
Πρόεδρος Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου

Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022, ΜΕΡΟΣ VII
ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999 ΕΩΣ 2019

Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 για καθορισμό και πληρωμή των ετήσιων τελών αποχέτευσης ομβρίων υδάτων για το 2026

Ο Επαρχιακός Οργανισμός Αυτοδιοίκησης Πάφου, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από το Μέρος VII του περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμου του 2022 και τους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 των περί Αποχετεύσεων Επαρχο Κανονισμών του 1999 έως 2019, αποφάσισε και καθόρισε για το έτος 2026 τα ακόλουθα σε σχέση με την επιβολή και είσπραξη των τελών:

20. **(α)** Για ακίνητα ή υποστατικά, τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου και στην περιοχή της Πρώτης Φάσης κατασκευής του Συστήματος Αποχέτευσης Λυμάτων και Ομβρίων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης ομβρίων υδάτων το οποίο θα καθορίζεται σε 0,008 σεντ για κάθε ευρώ στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτέο το τέλος, όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση στα αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Έγγραφο και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2021.

(β) Για ακίνητα ή υποστατικά, τα οποία βρίσκονται μέσα στην περιοχή του Επαρχειακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποκετεύσεων Πάφου αλλά έξω από την περιοχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 (α) της Πρώτης Φάσης κατασκευής του Συστήματος Αποχετεύσεων Λυμάτων και Ομβρίων Υδάτων Πάφου, θα καταβάλλεται τέλος αποχέτευσης ομβρίων υδάτων το οποίο θα καθορίζεται σε 0,01 σεντ για κάθε ευρώ στην εκτιμωμένη αξία του ακινήτου αναφορικά με την οποία είναι πληρωτό το τέλος, όπως αυτή είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχειακού Κτηματολογικού Γραφείου Πάφου μετά τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας με βάση τις διατάξεις του Περί Ακινήτων Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, σε τιμές 1/1/2021.

2. Τα καθορισμένα ετήσια τέλη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω πρέπει να πληρωθούν μέχρι τις 20 Νοεμβρίου 2026, στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης του Ε.Ο.Α.Π., είτε μέσω της ιστοσελίδας του Ε.Ο.Α.Π. (www.eoap.org.cy) είτε μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας **JCC Payment Systems Ltd**. Μετά την ημερομηνία αυτή επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση (Άρθρο 90(1) του Νόμου).

3. Για σκοπούς εξυπηρέτησης του κοινού αποστέλλονται ταχυδρομικώς καταστάσεις λογαριασμού. Όσοι δεν πάρουν κατάσταση λογαριασμού, παρακαλούνται όπως προσκομίσουν στα κατά τόπους σημεία εξυπηρέτησης για τον Επαρχιακό Οργανισμό Αυτοδιοίκησης Πάφου, τους τίτλους ιδιοκτησίας για διευθέτηση της πληρωμής των οφειλόμενων ποσών.

Έγινε στις 29 Μαΐου 2026

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ
Πρόεδρος Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης Πάφου

Ο ψυχολογικός μηχανισμός διολίσθησης σε πυρηνικό πόλεμο

ΑΠΟΨΗ “
ΚΩΣΤΑΣ
ΓΡΙΒΑΣ

Η περίφημη φράση της Βιρτζίνια Γουλφ, ότι «γύρω στον Δεκέμβριο του 1910 η ανθρώπινη φύση άλλαξε», διαβάζεται συνήθως ως μια τολμηρή διακήρυξη της πολιτισμικής νεωτερικότητας. Ο π. Νικόλαος Λουδοβίκος, όμως, στο βιβλίο του “Αναλογικές Ταυτότητες: Η δημιουργία του Χριστιανικού εαυτού”, της προσοδίδει πολύ βαθύτερο περιεχόμενο.

Υποστηρίζει ότι η ανθρώπινη φύση πράγματι άλλαξε, όχι ξαφνικά ούτε βιολογικά, αλλά ως προς τον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος κατανοεί και συγκροτεί τον εαυτό του. Η μεταβολή αυτή έχει βαθιές ιστορικές ρίζες, φθάνοντας κατά τον 20ό αιώνα στην κορύφωση μιας “οντολογίας του αυτοαναφορικού υποκειμένου”. Το υποκείμενο αυτό δεν αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως ύπαρξη που γεννιέται και αναπτύσσεται μέσα σε σχέσεις, αλλά τον αντιμετωπίζει ως μια αυτοτελή βούληση, ικανή να κατασκευάζει ελεύθερα την ταυτότητα, τη φύση και τελικά την πραγματικότητα. Δεν επιθυμεί απλώς να μεταβάλει τις συνθήκες της ζωής του, αλλά διεκδικεί το δικαίωμα να αμφισβητήσει κάθε όριο της ανθρώπινης φύσης, ακόμη και την ίδια την υλικότητα του σώματος.

Κατά τον Λουδοβίκο, ο ναρκισσισμός αυτός κορυφώνεται με την «εξαύλωση της ανθρώπινης φύσης σε μια καθαρή φαντασίωση δύναμης», σε μια φανταστική πνευματική παντοδυναμία και παγκυριαρχία. Όπως αναφέρει στο βιβλίο του, η ταινία Lucy του Luc Besson προσφέρει μια χαρακτηριστική καλλιτεχνική απόδοση αυτής της φαντασίωσης. Η ηρωίδα υπερβαίνει σταδιακά το σώμα, τον χώρο, τον χρόνο και κάθε ανθρώπινο περιορισμό, μέχρις ότου μετατρέπεται σε μια σχεδόν άυλη παντοδύναμη συνείδηση. Η τελείωση του ανθρώπου ταυτίζεται έτσι με την εξαφάνιση του ανθρώπινου.

Η απόλαυση της στέρσης

Ακόμη πιο ανησυχητική είναι η επόμενη φάση στην εξέλιξη αυτού του φαινομένου, την οποία ο Λουδοβίκος περιγράφει ως μεταναρκισσισμό. Η σύγχρονη ναρκισσοιστική απόλαυση δεν είναι υποχρεωτικά ευχάριστη. Αντιθέτως, μπορεί να είναι οδυνηρή, ασκητική και αυτοπρωρητική. Η βαθύτερη απόλαυση μπορεί να συνδέεται με την αδυσώπητη στέρση, τόσο των ψυχολογικών, όσο και των σωματικών απολαύσεων. Ο ναρκισσισμός, δηλαδή, δεν λέει πλέον απλώς: «Απολαμβάνω επειδή ο κόσμος υπηρετεί το Εγώ μου». Αντιθέτως, μπορεί τώρα να λέει: «Απολαμβάνω την ίδια μου τη στέρση, επειδή αυτή αποδεικνύει ότι το Εγώ μου κυριαρχεί ακόμη και πάνω στο σώμα, στον πόνο και στις ανάγκες του».

Και επιβεβαιώνω το εγώ μου και την κυριαρχία μου πάνω στον εαυτό μου και τον κόσμο και την απόλυτη ελευθερία μου, διά της αυτοκτονίας, κατά τη συγκλονιστική περιγραφή του Ντοστογιέφσκι. Επίσης, εδώ πρέπει να θυμηθούμε τον “ασκητικό καπιταλιστή” του Μαξ Βέμπερ. Ο άνθρωπος αυτός εργάζεται ακατάπαυστα, συσσωρεύει χωρίς να απολαμβάνει, πειθαρχεί το σώμα και αναβάλλει διαρκώς την ικανοποίηση. Η στέρση γίνεται απόδειξη

της αξίας του. Και η κορύφωση της στέρσης μπορεί να γίνει η καταστροφή και η αυτοκαταστροφή, για την ακρίβεια η “μεγαλειώδης αυτοκαταστροφή”.

Στη σημερινή κοινωνία, η ίδια λογική μπορεί να εμφανίζεται ως αδιάκοπη παραγωγικότητα, αυτοεπιτήρηση, εξάντληση και εμμονική αυτοβελτίωση. Το μετανεωτερικό άτομο στη Δύση δεν επιδιώκει κατ’ ανάγκην να ζήσει καλύτερα, αλλά να αποδείξει ότι δεν οφείλει τίποτε στη φύση, στο σώμα, στους άλλους ή στην Ιστορία. Θέλει να είναι αυτοδημιούργητο, αυθόπαρκο και παντοδύναμο μέσα στον δικό του εσωτερικό πυρήνα. Αυτή όμως είναι μια παντοδυναμία του κενού. Ένας υπεράνθρωπος μηδενισμός. Ένας ανθρωποθεϊσμός της αυτοεξάλειψης.

Κατά τον Λουδοβίκο, ο ναρκισσισμός αυτός κορυφώνεται με την εξαύλωση της ανθρώπινης φύσης σε μια καθαρή φαντασίωση δύναμης

Η σκοτεινή γοητεία της Αποκάλυψης

Στο σημείο αυτό η λουδοβίκεια προβληματική συναντά την έννοια της ενόρμησης θανάτου του Φρόιντ. Το ένοπλο του θανάτου (Thanatos) δεν πρέπει να ερμηνευτεί ως ένας απλοϊκός συνειδητός να πεθάνει. Παρατηρώντας τη συμπεριφορά των ανθρώπων στον Α’ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Φρόιντ παρατήρησε κάτι πιο περίπλοκο. Η ανθρώπινη συμπεριφορά δεν καθοδηγείται πάντοτε από την αναζήτηση της ευχαρίστησης και της αυτοσυντήρησης. Αντιθέτως, ο άνθρωπος επαναλαμβάνει τραυματικές εμπειρίες, επιστρέφει σε καταστροφικές καταστάσεις και ενεργεί συχνά εναντίον του ίδιου του συμφέροντός του.

Η ενόρμηση θανάτου μπορεί να γίνει κατανοητή ως τάση προς την απουσία, την ακινησία και την κατάλυση των ζωντανών σχέσεων. Υπό αυτήν την έννοια, η παντοδυναμία και η αυτοκαταστροφή δεν αποτελούν αναγκαστικά

αντίθετα μεγέθη, αλλά μπορεί να είναι οι δύο όψεις του ίδιου φαινομένου. Το αυτοαναφορικό υποκείμενο είναι ενδεχόμενο να προτιμήσει την καταστροφή του κόσμου από την παραδοχή ότι δεν μπορεί να κυριαρχήσει πλήρως επάνω του. Η σύνδεση αυτή αποκτά τρομακική επικαιρότητα αν μεταφερθεί στο πεδίο της πυρηνικής στρατηγικής.

Η πυρηνική αποτροπή περιέχει εξαρχής ένα θεμελιώδες παράδοξο. Για να εμποδίσει κάποιος τον αντίπαλο να τον καταστρέψει, πρέπει να τον πείσει ότι είναι διατεθειμένος να πραγματοποιήσει μια ενέργεια, η οποία θα καταστρέψει και τον ίδιο. Η αποτελεσματικότητα της αποτροπής στηρίζεται επομένως στην παραγωγή μιας αξιόπιστης ετοιμότητας για αμοιβαία αυτοκαταστροφή. Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε μορφή πυρηνικής

“

Η αυτοκαταστροφική τάση, λοιπόν, δεν θα εμφανιστεί αναγκαστικά ως μια παρανοϊκή απόφαση για το τέλος του κόσμου. Είναι πιθανότερο να κρυφτεί μέσα σε μια αλληλουχία λογικοφανών προτάσεων αποτροπής του τύπου: “Αν δεν απαντήσουμε, θα χαθεί η αξιοπιστία μας”, “Αν δεν κλιμακώσουμε τώρα, αργότερα θα βρεθούμε σε χειρότερη θέση”. “Ένα περιορισμένο πυρηνικό πλήγμα θα αποκαταστήσει την αποτροπή”. “Πρέπει να αποδείξουμε ότι είμαστε διατεθειμένοι να δεχθούμε το κόστος”. “Η υποχώρηση θα ήταν χειρότερη από την καταστροφή” και όλα τα συναφή.

Ο εσχατολογικός φονταμενταλισμός

Καθεμία από αυτές τις θέσεις μπορεί, αν εξεταστεί απομονωμένα, να φαίνεται ορθολογική. Η αλληλουχία τους, όμως, μπορεί να οδηγήσει στην άβυσσο. Κανείς δεν αποφασίζει ρητά την αυτοκτονία. Αποφασίζει απλώς να μη χάσει την αξιοπιστία, το κύρος, την ταυτότητα και τη θέση του μέσα στην Ιστορία. Η αυτοκαταστροφή προκύπτει ως το “λογικό” άθροισμα επιμέρους αποφάσεων. Στην περίπτωση της αμερικανικής κοινωνίας, ο εσχατολογικός φονταμενταλισμός προσθέτει μια ακόμη ανησυχητική παράμετρο στην πυρηνική εξίσωση.

Ιστορία

Όπως έχει αναλύσει ο καθηγητής Μανούσος Μαραγκουδάκης στη μελέτη του για τον αμερικανικό φονταμενταλισμό, σημαντικά μήματα της αμερικανικής κοινωνίας αντιλαμβάνονται την πολιτική και την Ιστορία μέσα από μια μανιχαϊστική και αρμαγεδδωνική (ψευδο)χριστιανική ανάγνωση. Αυτό δεν σημαίνει ότι η αμερικανική πυρηνική πολιτική καθορίζεται μηχανιστικά από θρησκευτικές πεποιθήσεις, ή ότι ολόκληρη η αμερικανική κοινωνία επιθυμεί την Αποκάλυψη. Όμως, μας δείχνει ότι υπάρχει διαθέσιμο ένα ισχυρό συμβολικό λεξιλόγιο, μέσα στο οποίο η παγκόσμια σύγκρουση μπορεί να αποκτήσει εσχατολογικό νόημα και από κάτι το αδιανόητο ή έστω απευκταίο να μεταβληθεί υποσυνείδητα ακόμη και σε κάτι επιθυμητό, ειδικά αν συνδυαστεί με τις υπόγειες

ζυμώσεις στο συλλογικό ασυνείδητο που αναφέραμε πιο πάνω.

Όταν δηλαδή ο αντίπαλος δεν αντιμετωπίζεται ως ανταγωνιστής, αλλά ως ενοάρκωση του απόλυτου Κακού, ο συμβιβασμός παύει να αποτελεί στρατηγική επιλογή και μετατρέπεται σε ηθική προδοσία. Όταν η Ιστορία θεωρείται ότι κατευθύνεται προς μια τελική αναμέτρηση, η καταστροφή μπορεί να ερμηνευτεί όχι ως αποτυχία της πολιτικής, αλλά ως επιβεβαίωση μιας προφητείας. Και όταν ένα έθνος αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως εκλεκτό όργανο της Ιστορίας, η αναγνώριση ορίων μπορεί να βιωθεί ως άρνηση της ίδιας του της ταυτότητας.

Έτσι, η Θεολογία της Ισχύος, το αυτοαναφορικό υποκείμενο, η μεταναρκισσοιστική εξιδανίκευση της στέρσης, η ενόρμηση θανάτου, η μανιχαϊκή εσχατολογία και η τεχνοκρατική γλώσσα των πυρηνικών όπλων μπορούν να συγκροτήσουν μια ιδιόμορφη αυτοκαταστροφική “ορθολογικότητα”. Δεν μιλάμε, λοιπόν, για απουσία λογικής, αλλά για μια διαστρεμμένη λογική, εγκλωβισμένη μέσα σε μια παθολογική αντίληψη του ανθρώπου και της Ιστορίας.

Η νέα πυρηνική εποχή

Ο κίνδυνος ενισχύεται από την είσοδό μας σε μια νέα, εξαιρετικά πολύπλοκη πυρηνική εποχή. Οι σχέσεις αποτροπής δεν περιορίζονται πλέον στη σχετική απλότητα του αμερικανοσοβιετικού δίπολου. Πολλαπλοί πυρηνικοί δρώντες, κυβερνοεπιχειρήσεις, αναδυορυφορικά όπλα, τεχνητή νοημοσύνη, “μεταπυρηνικά” υπερόπλα (post-nuclear super-weapons), “μικροσκοπικά” πυρηνικά και μια σειρά από άλλα δημιουργούν ένα εξαιρετικά περίπλοκο και αδιαφανές περιβάλλον, μέσα στο οποίο θα διεξαχθεί ο νέος Ψυχρός Πόλεμος, που ελπίζουμε να παραμείνει ψυχρός...

Ιδιαίτερα δε σε συνθήκες περιορισμένων πληροφόρησης και ασφυκτικής χρονικής πίεσης, μέσα στις οποίες συνήθως λαμβάνονται οι αποφάσεις σε μεγάλες διεθνείς κρίσεις, οι αποφάσεις δεν προκύπτουν μόνο από αντικειμενικούς υπολογισμούς αλλά διαμορφώνονται από βαθύτερες αφηγήσεις ταυτότητας. Ποιοι πιστεύουμε ότι είμαστε, ποιος θεωρούμε ότι είναι ο εχθρός, τι σημαίνει για εμάς η υποχώρηση, ποιο κόστος θεωρούμε αποδεκτό και ποιο μέλλον πιστεύουμε ότι δικαιούμαστε. Η μεγαλύτερη απειλή, επομένως, μπορεί να μην είναι ένας νηέτης που επιθυμεί συνειδητά να καταστρέψει τον κόσμο, αλλά ένα ολόκληρο σύστημα το οποίο έχει μάθει να βιώνει την προθυμία του να θυσιάσει τα πάντα, ως υπέρτατη απόδειξη αποφασιστικότητας, ελευθερίας και ισχύος.

Η πυρηνική εποχή αποτελεί την τελειότερη έκφραση του ανθρωποθεϊσμού. Ο μετανεωτερικός-μεταναρκισσοιστικός άνθρωπος αυτοανακηρύσσεται διαχειριστής του τέλους του κόσμου και θεωρεί ότι η δυνατότητά του να προκαλέσει την Απόλυτη Καταστροφή είναι το θεμέλιο της ασφάλειάς του. Το ερώτημα είναι αν μπορεί πράγματι να ελέγξει την Αποκάλυψη ή αν, πίσω από την τεχνοκρατική ψυχρότητα της αποτροπής, έχει ήδη αρχίσει να την επιθυμεί χωρίς καν να το συνειδητοποιεί...

Τα σχολικά βιβλία που πληρώνει η Ευρώπη

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κάθε ανθρωπιστική υπηρεσία διακηρύσσει την ουδετερότητά της. Ο Οργανισμός Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνους Πρόσφυγες, η UNRWA, εκπαιδεύει περισσότερα από μισό εκατομμύριο Παλαιστίνια παιδιά σε ολόκληρη τη Μέση Ανατολή, σε πάνω από 700 σχολεία, και υπόσχεται να τα διαπλάσει ανοιχτόμυαλα και με κριτική σκέψη. Το πρόβλημα είναι ότι ο Οργανισμός δεν συγγράφει το δικό του βασικό πρόγραμμα σπουδών. Διδάσκει σχολικά βιβλία που παράγει η Παλαιστινιακή Αρχή, μια επιλογή που η UNRWA υπερασπίζεται ως ζήτημα «εθνικής κυριαρχίας».

Δεν χρειάζεται να πιστέψετε το Ισραήλ για το τι περιέχουν αυτά τα βιβλία. Πιστέψτε την ίδια την UNRWA. Στη δική της αναθεώρηση του 2024-25, ο Οργανισμός εξέτασε 13.149 σελίδες σχολικών βιβλίων και επισήμανε τις 507 από αυτές, περίπου το 3,85 τοις εκατόν, ως προβληματικές. Το Ελεγκτικό Γραφείο της Κυβέρνησης των ΗΠΑ (GAO), σε έκθεσή του στις αρχές του 2026, περιέγραψε την ουσία ωμά: υλικό αντίθετο προς τις ίδιες τις αξίες των Ηνωμένων Εθνών περί ουδετερότητας, μη βίας και μη διάκρισης. Η Ουάσιγκτον είχε δαπανήσει και εκτίμηση 375 εκατομμύρια δολάρια για την εκπαί-

δευση της UNRWA στη Δυτική Όχθη και τη Γάζα μεταξύ 2018 και 2024, προτού διακόψει τη χρηματοδότηση.

Οι ανεξάρτητοι παρατηρητές προχωρούν ακόμη περισσότερο, και πρέπει να διαβάζονται με επίγνωση των στοχεύσεών τους. Η IMPACT-se, η οποία αξιολογεί προγράμματα σπουδών με βάση τα πρότυπα ειρήνης της UNESCO, κατέγραψε συγκέντρωση σε σχολείο της UNRWA στη Ναμπλούς, όπου ένα αγόρι καλούσε τον Θεό να στηρίξει τους μαχητές της Τζιχάντ και οι μαθητές αποκρίνονταν. Στοιχεία που κατατέθηκαν σε επιτροπή του βρετανικού Κοινοβουλίου υποστήριξαν ότι τουλάχιστον 100 απόφοιτοι σχολείων

και δεν έχουν αναιρεθεί κατά σημείο.

Ήρθε έπειτα η 7η Οκτωβρίου. Το Ισραήλ ισχυρίστηκε ότι περίπου δώδεκα υπάλληλοι της UNRWA συμμετείχαν στις επιθέσεις· ο Οργανισμός δήλωσε ότι απέλυσε αρκετούς εργαζομένους και ξεκίνησε έρευνα. Μέσα σε εβδομάδες, τουλάχιστον δεκαέξι δωρητές ανέστειλαν τη χρηματοδότηση, μεταξύ των οποίων η Γερμανία, η Ιταλία, η Αυστρία, η Σουηδία, η Ολλανδία, η Ιαπωνία, ο Καναδάς, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ. Η εντιμότητα απαιτεί να αναφερθεί η έρευνα των ιδίων των Ηνωμένων Εθνών στην ολότητα της. Η επιτροπή υπό την πρόκληση Υπουργού Εξωτερικών της Γαλλίας Κατρίν Κολονά

νο το σημείο, δεν είχε προσκομίσει αποδείξεις για τον ευρύτερο ισχυρισμό του ότι μεγάλος αριθμός εργαζομένων ανήκαν σε τρομοκρατικές οργανώσεις. Οι περισσότεροι δωρητές επανέλαβαν τις πληρωμές. Τα προβλήματα που κατονόμασε η Κολονά δεν λύθηκαν με το να ξαναυπογραφεί η επιταγή.

Τώρα το χρήμα, και η διάκριση που οι πρόχειρες εκδοχές αυτού του επιχειρήματος καταστρέφουν. Τα Ηνωμένα Έθνη χρηματοδοτούν την UNRWA. Το Ιράν χρηματοδοτεί τις οργανώσεις στις οποίες, κατά τους επικριτές της UNRWA, καταλήγουν οι απόφοιτοί της. Το Σιέιτ Ναμπάρτμενι των ΗΠΑ εκτίμησε ότι το Ιράν παρείχε περισσότερα από 100 εκατομμύρια δολάρια ετησίως στη Χαμάς και στην Παλαιστινιακή Ισλαμική Τζιχάντ, μοιρασμένα περίπου σε 70 εκατομμύρια για τη Χαμάς και 30 εκατομμύρια για την Ισλαμική Τζιχάντ· ισραηλινές πηγές τοποθέτησαν αργότερα το ποσό του 2023 πολύ υψηλότερα, γύρω στα 350 εκατομμύρια δολάρια. Το Ιράν δεν χρηματοδοτεί την UNRWA, και όποιος λέει το αντίθετο σάς λέει ψέματα. Όμως, ένα παιδί που διδάσκεται το μίσος σε μια αίθουσα των Ηνωμένων Εθνών και ένας μαχητής που πληρώνεται από την Τεχεράνη είναι, πολύ συχνά, το ίδιο πρόσωπο σε δύο ηλικίες μιας

ζωής. Αυτή η συνέχεια είναι εκείνο που αξίζει να κατονομαστεί, όχι μια κατασκευασμένη μεταφορά χρημάτων.

Και εδώ είναι το δυσάρεστο σημείο για την Ευρώπη, η οποία μετά την αποχώρηση των Αμερικανών συγκαταλέγεται πλέον στους μεγαλύτερους χρηματοδότες της UNRWA. Οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι δικαιούνται να ρωτούν τι αγοράζουν τα χρήματά τους, και να θέτουν όρους χωρίς αμνηχανία. Χρηματοδοτήστε την τροφή, τα ιατρεία, τη στέγη, επειδή οι άμαχοι της Γάζας χρειάζονται και την τελευταία σταγόνα τους. Σταματήστε όμως να προσποιείστε ότι το πρόγραμμα σπουδών είναι υπόθεση της κυριαρχίας κάποιου άλλου, τη στιγμή που ευρωπαϊκά χρήματα κρατούν τα σχολεία ανοικτά. Απαιτήστε τα σχολικά βιβλία. Ελέγξτε τις καταστάσεις προσωπικού. Καταστήστε τη χρηματοδότηση εξαρτώμενη από μετρήσιμη ουδετερότητα, ελεγχμένη από κάποιον άλλο πέρα από την ίδια την UNRWA. Μια παροχή που δίνεται χωρίς όρους, δεν παραμένει ουδέτερη. Αιχμαλωτίζεται από όποιον ελέγχει την αίθουσα διδασκαλίας, και ο λογαριασμός γι' αυτήν την αιχμαλωσία φτάνει πάντα αργότερα, με τόκο.

**Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου*

Οι «Κινέζοι κατάσκοποι» και οι ανησυχίες των Βρετανικών Βάσεων

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

Ένα δημοσίευμα που εγείρει περισσότερα ερωτήματα απ' όσα απαντά – και η ανάγκη να προστατευθούν οι σχέσεις Κύπρου και Κίνας από τεχνητές εντάσεις.

Ένα νέο δημοσίευμα του βρετανικού Τύπου, με αναφορές σε υποτιθέμενη κινεζική καιασκοπευτική δραστηριότητα γύρω από τις Βρετανικές Βάσεις και ειδικότερα την περιοχή του Ακρωτηρίου, προκαλεί εύλογους προβληματισμούς όχι μόνο για το περιεχόμενό του, αλλά κυρίως για τη σκοπιμότητα, τη χρονική συγκυρία και τον τρόπο με τον οποίο επιχειρείται να παρουσιαστεί μια υποτιθέμενη «κινεζική απειλή».

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς που φιλοξενούνται στο βρετανικό δημοσίευμα, το ύψος και η τοποθεσία του ξενοδοχειακού συγκροτήματος City of Dreams Mediterranean παρέχουν δυνατότητα οπτικής επαφής με εγκαταστάσεις των Βρετανικών Βάσεων στο Ακρωτήριο. Το ρεπορτάζ φέρεται, μάλιστα, να συνδέει την κινεζική επιχειρηματική παρουσία με το ενδεχόμενο άσκησης πίεσης για εγκατάσταση εξοπλισμού συλλογής πληροφοριών.

Εδώ, όμως, αρχίζουν τα σοβαρά ερωτήματα.

Άλλο η λήψη μέτρων ασφαλείας από μια στρατιωτική δύναμη και άλλο η δημιουργία ενός αφηγήματος περί «κινεζικής κατασκοπίας» στηριζόμενου σε υποθέσεις, ενδεχόμενα και σενάρια. Η δημοσιογραφία οφείλει να διαχωρίζει με απόλυτη σαφήνεια τα

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει λόγο να συμμετάσχει σε ένα παιχνίδι εντυπώσεων που μπορεί να πλήξει τις εξαιρετικές σχέσεις της με την Κίνα

επιβεβαιωμένα στοιχεία από τις εκτιμήσεις των υπηρεσιών ασφαλείας και, κυρίως, από τις πολιτικές ερμηνείες που μπορεί να δοθούν σε αυτά.

Η αναφορά στην Κίνα δεν μπορεί να λειτουργεί ως αυτόματη εξήγηση κάθε ζητήματος ασφαλείας. Πολύ περισσότερο δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως εργαλείο δημιουργίας ενός κλίματος φόβου στην Κύπρο, μιας χώρας που διατηρεί διαχρονικά σημαντικές και

πολυεπίπεδες σχέσεις με τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Η χρονική στιγμή του δημοσιεύματος, αλλά και η ένταση με την οποία προβάλλεται η συγκεκριμένη υπόθεση, είναι στοιχεία που δικαιολογημένα προκαλούν πολιτικές συζητήσεις.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που διερωτώνται κατά πόσον πίσω από τέτοιες αναφορές υπάρχει ευρύτερη προσπάθεια ενίσχυσης του αφηγήματος

περί κινεζικής απειλής, προκειμένου να δικαιολογηθούν αυξημένα μέτρα ασφαλείας, στρατιωτικές υποδομές και εντονότερη παρουσία γύρω από τις Βρετανικές Βάσεις.

Και εδώ η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική.

Δεν είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται, άμεσα ή έμμεσα, να δημιουργηθεί από εξωτερικούς παράγοντες ένα κλίμα καχυποψίας γύρω από τις σχέσεις Κύπρου – Κίνας. Κατά το παρελθόν υπήρξαν παρεμβάσεις και πιέσεις από πλευρές που αυτοπροσδιορίζονται ως «εταίροι» της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες επιχειρήσαν να επηρεάσουν τις σχέσεις της Λευκωσίας με το Πεκίνο. Οι προσπάθειες αυτές, ανεξαρτήτως της μορφής που έλαβαν, δεν κατάφεραν να ακυρώσουν τους ιστορικούς δεσμούς και την αμοιβαία συνεργασία των δύο χωρών.

Η Κύπρος δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως χώρος όπου τρίτες χώρες θα καθορίζουν με ποιους θα αναπτύσσει οικονομικές, διπλωματικές και πολιτικές σχέσεις. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κάθε δικαίωμα να διατηρεί ανοικτούς διαύλους με την Κίνα, όπως και με κάθε άλλη χώρα, με βάση τα δικά της εθνικά συμφέροντα.

Όσο για τις αναφορές περί «κατασκοπίας από τις ταράτσες», η όλη επιχειρηματολογία προκαλεί, τουλάχιστον, απορίες. Στη σύγχρονη εποχή της δορυφορικής παρακολούθησης, των προηγμένων ηλεκτρονικών συστημάτων

και των τεχνολογιών συλλογής πληροφοριών, η εικόνα ενός υποτιθέμενου κατασκοπού που χρειάζεται να βρísκεται στην ταράτσα ενός ξενοδοχείου για να παρακολουθεί μια στρατιωτική βάση μοιάζει περισσότερο με σενάριο που εξυπηρετεί ένα επικοινωνιακό αφήγημα, παρά με τεκμηριωμένη ανάλυση μιας σύγχρονης απειλής.

Αυτό, βεβαίως, δεν σημαίνει ότι οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις δεν πρέπει να προστατεύονται. Σημαίνει όμως ότι η ασφάλεια δεν μπορεί να μετατρέπεται σε πρόσχημα για πολιτικές πιέσεις, ούτε η Κίνα να παρουσιάζεται χωρίς αποδείξεις ως ο μόνιμος ύποπτος.

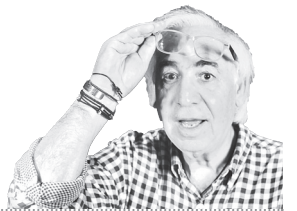
Το συγκεκριμένο δημοσίευμα θα πρέπει, συνεπώς, να αντιμετωπιστεί με ψυχραιμία αλλά και με αυστηρή κριτική ματιά. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει λόγο να συμμετάσχει σε ένα παιχνίδι εντυπώσεων που μπορεί να πλήξει τις εξαιρετικές σχέσεις της με την Κίνα.

Η Λευκωσία οφείλει να υπερασπιστεί την ανεξάρτητη εξωτερική της πολιτική, να απαιτεί τεκμηρίωση για κάθε σοβαρή καταγγελία και να μην επιπρέπει σε κανέναν, φίλο ή «εταίρο», να υπονομεύει τις σχέσεις της με χώρες που αποτελούν σημαντικούς διεθνείς συνομιλητές.

Οι καιροί απαιτούν ψυχραιμία, σοβαρότητα και καθαρό μυαλό. Οι κινδυνολογίες, όχι κατασκευασμένους εχθρούς και, κυρίως, όχι νέες απόπειρες διασάλευσης των σχέσεων Κύπρου – Κίνας.

Τα μίνι-απομνημονεύματα ενός αποτυχημένου αρτίστα!

ΑΠΟΨΗ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΣΙΔΕΡΑΣ*

Πλάκωσαν τα γεράματα. Μπα-γιάτσα. Το κορμί μου έγινε σάψαλο. Παράγκα του καραγκιόζη. Τα κόκκαλά μου με δυσκολία κουβαλούν στους ώμους τις εκατό και οκάδες γεροντόπαχα που ζώνουν τη μέση μου. Φτάνει πια, γκρινιάζουν. Για ρίξε μια ματιά στον καθρέφτη, ρε μάγκα. Σαράβαλο έχεις γίνει!

Κούλαρε!..

Δίκιο έχουν τα κοκκαλάκια μου. Τελευταία, την ώρα που πάω να σηκωθώ από το κρεβάτι, ακολουθεί σαματάς. Ένας κακόηχος ορυμαγδός από κρασις κρουσι χαλάει τον κόσμο! Σαφής ένδειξη πως όλες οι κλειδώσεις του σώματός μου χρειάζονται επειγόντως γρασάρισμα. Άντε τώρα να βρώ συνεργείο να επισκευάσει τη σακαράκα μου. Τελευταία φορά που πήγα σε μηχανικό, με κοίταξε απ' άκρη σ' άκρη και μου είπε... «Κύριε Σιδερά, δεν είναι επισκευή που χρειάζεστε... Απόσυρση χρειάζεστε!».

Και να ήταν μονάχα αυτό! Αφού με χίλια βάσανα τα καταφέρω και σηκωθώ από το κρεβάτι, τρέχω στο μπάνιο (τρέχω... που λέει ο λόγος) να κάνω το ψιλό μου, να ρίξω λίγο νερό στο πρόσωπό μου και να βουρτίσω τα δόντια μου, χρειάζομαι δέκα λεπτά μέχρι να συνειδητοποιήσω πως ο τύπος που με κοιτάζει με άδαιο βλέμμα στον καθρέφτη... είμαι εγώ. Και όταν ανυψηθώ πως ο βλαμμένος που με κοιτά με χαζά μάτια είναι η αφεντιά μου, χρειάζομαι άλλα δέκα λεπτά να θυμηθώ το όνομά του!

Αλήθεια ή ψέματα, λεν πως τα γεροντάματα ξεβιδώνουν το μυαλό! Βέβαια στη δική μου περίπτωση το μυαλό μου πρέπει να ήταν εξαρχής ξεβιδώτο. Λάσκο και ξετεζαρισμένο. Πώς αλλιώς να εξηγήσω το γεγονός πως μόλις πετύχαινα τον στόχο που έβητα σε κάτι, αντί να κάτω σ' αβγά μου, να θερίσω τους καρπούς των προσπαθειών μου, να κάνω την μπάζα μου κι εγώ, σαν τον ιζαναμπέτη ευρωβουλευτή και tik-talker Φειδία, πεταγόμουν

από το ένα «στάδιο» στο άλλο...

Όταν με ρωτάνε τι δουλειά κάνω, ειλικρινά δεν ξέρω πώς να απαντήσω! Για την ιστορία, πριν νερουλιάσει εντελώς το μυαλό μου και γίνει λαπάς, δηλώνω πως στα πενήντα τόσα χρόνια που βρίσκομαι στη γκλαμουριά της μουσικής, του μουσικού θεάτρου και

«επιτεύγματά» μου, επιτρέψτε μου να αναφερθώ σε δύο γεγονότα για τα οποία νιώθω ιδιαίτερα περήφανος:

1. Το Alexander College με έχει αναγορεύσει σε Καθηγητή Πανεπιστημίου «ως ένδειξη επιβράβευσης και αναγνώρισης της πολυετούς συμβολής μου στον χώρο των γραμμάτων, των

καλάμι... Πως έχω σηκώσει ψηλά τον αμανέ και άλλα τέτοια...

Ποτές μου δεν καβάλισα καλάμι. Κι ούτε πάσχω από ξηπασιά. Αυτό που δικαιούμαι να νιώθω είναι δικαίωση. Δικαίωση και περηφάνια. Μιας και με αφοσίωση και σκληρή δουλειά κατάφερα να πετύχω τους πλείστους στόχους που είχα θέσει παιδί ξεπερνώντας κάθε προσδοκία μου.

Και μιας και καταθέτω τα μίνι-απομνημονεύματά μου, αναφέρω πως εκτός από τη σύντομη σταδιοδρομία μου στη δισκογραφία, τη συνεργασία μου με καταξιωμένους συνθέτες και τραγουδιστές της Ελλάδας, τους χρυσοί και πλατινένιους δίσκους που κέρδισα, τη συμμετοχή μου στη Eurovision, την επιτυχημένη μου παρουσία στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση, τη συνέντευξη που πήρα από τον Ντενκτάς κ.α., αυτό που δεν γνωρίζει ο πολύς κόσμος, είναι πως το πιο σημαντικό μου έργο είναι ότι ευτύχησα να γράψω και να σκηνοθετήσω περισσότερα από τριάντα μιούζικαλ... Σε Κύπρο, Ελλάδα, Νέα Υόρκη, Λος Άντζελες και Λας Βέγκας. Σκηνοθέτησα Broadway stars και συνεργάστηκα με Oscar winners. Στη δε

Τελευταία φορά που πήγα σε μηχανικό, με κοίταξε απ' άκρη σ' άκρη και μου είπε... «Κύριε Σιδερά, δεν είναι επισκευή που χρειάζεστε... Απόσυρση χρειάζεστε!».

στα φαντεζί neon lights της εβδομης τέχνης, έχω άγει τις ψυχές των ανθρώπων σαν...

Τραγουδιστής, σικουργός, συνθέτης, λιμπρετίστας, σεναριογράφος, ποιητής, νοβελίστας, ράδιο «φονιάς», τηλεοπτικός παραγωγός, τηλεπαρουσιαστής, δημοσιογράφος, θεατρικός παραγωγός και σκηνοθέτης!

Και μιας και πήρα φορά tooting my own horn, πουλώντας μούρη για τα...

τεχνών και του θεάματος».

2. Ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, κύριος Προκόπης Παυλόπουλος, με τίμησε, αποκαλώντας με «έναν από τους πιο σημαντικούς πνευματικούς ανθρώπους Κύπρου και Ελλάδας...».

Ξέρω πως κινδυνεύω να με κακολογήσουν ορισμένοι, πως «αλλοτριώσις πτεροίς αγάλλομαι!»! Πως πήραν τα μυαλά μου αέρα. Πως καβάλισα το

ταινία μου «Poets Never Die», σκηνοθέτη είχα τον John Glen. Σκηνοθέτη πέντε ταινιών James Bond!

Μπράβο του Σιδερά, θα πουν οι θεικά διακείμενοι. Μετά απ' όλη αυτήν την ένδοξη διαδρομή και τις δεκάδες επιτυχίες ο μάγκας πρέπει να τα έχει κονομήσει χοντρά. Θα 'ναι τίγκα στο φράγκο.

Loaded...

Αμ θα ήταν αν ο Σιδεράς είχε δέκα δράμια νου! Ή αν μέσα σε όλα αυτά που έκανε, έκανε και μερικά μαθήματα «διαχείρισης οικονομικών πόρων». Δεν έκανε, όμως, το τούβλο! Με αποτέλεσμα, όλα όσα κατάφερε να κερδίσει δουλεύοντας σκληρά μια ζωή, να του τα φάνε αετονύχιδες, ισαρλατάνοι και μπαγαπόνιδες! Τι κι αν ο ένας αυτοκτόνησε κι ο άλλος καταδικάστηκε σε εξι χρόνια φυλάκιση! Τα λεφτουδάκια του ο Σιδεράς δεν τα ξαναείδε ποτέ.

Δεν βαριέσαι... Πτώχεια και καλή καρδιά!

Ολοκληρώνω την αναφορά μου στα «Μίνι-απομνημονεύματα ενός αποτυχημένου αρτίστα» καταθέτοντας το εξής:

Ευτύχησα να γνωρίσω μεγάλες επιτυχίες στην καριέρα μου. Η ζωή, όμως, δεν μου χαρίστηκε. Κάθε φορά που πήγαινα να πάρω ανάσα, κι έλεγα «μπράβο Σιδερά» τα κατάφερες, η Μοίρα μου έδινε ένα δυνατό χαστούκι και σαν τον Σίσυφο κατρακυλούσα και πάλι στα Τάρταρα της απόγνωσης. Κατάφερα και παρέμεινα όρθιος όμως. Κι αν κάτι έχω μάθει όλα αυτά τα χρόνια που πιλατεύω τα όνειρά μου, είναι πως...

«Μια σταλαγματιά βροχής είναι ο άνθρωπος

μόλις παρουσιάσει ο ουρανός κουλουριάζει γύρω από ένα αστροπελέκι,

πέφτει με φόρα στην γης και γίνεται λάσπη!»

**Prof. Stavros Sideras
Award winning Writer, Composer,
Producer, Director, Journalist, TV Host,
Co-Founder and President of "Charisma"
Member of UNESCO Greece*

Μερικές σκέψεις για τους κανονισμούς του ΓεΣΥ

ΑΠΟΨΗ
ΠΕΤΡΟΣ Θ.
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Διαβάζοντας τον νόμο για το ΓεΣΥ σημείωσα δύο άρθρα που αναφέρονται στις υποχρεώσεις των προσωπικών γιατρών. Το άρθρο 26 (5) αναφέρει ότι «Ο προσωπικός ιατρός υποχρεούται να εξυπηρετεί τον δικαιούχο επί εικοσιτετραώρου βάσεως», όπως καθορίζεται με Κανονισμούς. Αυτοί οι κανονισμοί όμως απουσιάζουν ή δεν εφαρμόζονται, ούτε αξιοποιούνται. Πώς μπορεί ένας δικαιούχος να απαιτήσει τις υπηρεσίες του προσωπικού του γιατρού, όταν αντιμετωπίσει επείγον περιστατικό εκτός ωραρίου και μάλιστα τις μεταμεσονύκτιες ώρες; Τότε φυσικά είναι υποχρεωμένος να επισκεφτεί ένα από τα ελάχιστα τμήματα επειγόντων περιστατικών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Θεωρώ ότι ο ΟΑΥ θα μπορούσε να αξιοποιήσει αυτήν την πρόνοια

της νομοθεσίας δημιουργώντας την υπηρεσία του ή των διανυκτερευόντων προσωπικών γιατρών, κατά παρόμοιο τρόπο με τα διανυκτερεύοντα φαρμακεία. Λεπτομέρειες και κανονισμοί μπορούν να συνταχθούν από ειδικούς τεχνοκράτες και τους γιατρούς. Αυτή

Το δεύτερο άρθρο που σημείωσα, το άρθρο 29 (3), αναφέρει ότι «Ο προσωπικός ιατρός με αναγνωρισμένη από το Ιατρικό Συμβούλιο ειδικότητα υποχρεούται να παρέχει σε κάθε δικαιούχο εγγεγραμμένο στον κατάλογό του τις υπηρεσίες της ειδικότητάς του και δεν

Νομίζω ότι υπάρχουν πολλές διαδικασίες στο ΓεΣΥ που μπορούν να διαφοροποιηθούν, χωρίς να αλλάξει η φιλοσοφία του

η υπηρεσία θα αποφορτώσει και τα τμήματα επειγόντων περιστατικών για να παραμείνουν μόνο για ατυχήματα ή για επείγοντα παραπεμπικά.

δικαιούται να παραπέμψει τον ασθενή σε άλλο ιατρό της ειδικότητάς του».

Διαβάζοντας αυτό το άρθρο αμέσως σκέφτηκα ότι οι κανονισμοί του ΟΑΥ

όχι μόνο δεν αξιοποιούν τις υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν οι προσωπικοί γιατροί, με ή χωρίς ειδικότητα. Αντίθετα, τους αχρησιεύουν και τους δένουν τα χέρια. Ενώ διακηρύσσουν τη σημασία και τη σημαντικότητα των προσωπικών γιατρών στη φιλοσοφία και τη λειτουργία του ΓεΣΥ.

Και ρωτώ. Αν ένας δικαιούχος, σε ώρα ωραρίου ή και αργά το βράδυ, επισκεφθεί τον προσωπικό του γιατρό με ξαφνικό πόνο ή άλλα σχετικά συμπτώματα, ο προσωπικός γιατρός διαπιστώνει τροφική δηλητηρίαση ή άλλη παρόμοια ασθένεια, και θεωρεί ότι πρέπει να διανυκτερεύσει σε κλινική για απλή ενδοноοκομειακή περίθαλψη, για παράδειγμα απλή παρακολούθηση και χορήγηση ορού. Ο προσωπικός όμως γιατρός χωρίς ειδικότητα, δεν έχει δικαίωμα ενδοноοκομειακής περίθαλ-

ψης και επομένως δεν μπορεί να κάμει στον ασθενή εισαγωγή σε νοσοκομείο ή κλινική. Το μόνο που μπορεί να κάμει είναι να εισογηθεί στον ασθενή του να επισκεφθεί το τμήμα επειγόντων περιστατικών ή να τον παραπέμψει σε ειδικό γιατρό που έχει δικαίωμα ενδοноοκομειακής περίθαλψης. Με αυτήν τη διαδικασία όμως περιθωριοποιείται ο προσωπικός γιατρός και δέχονται περισσότερες επισκέψεις τα τμήματα επειγόντων περιστατικών.

Αυτές είναι μόνο δυο απλές παρατηρήσεις. Νομίζω όμως ότι υπάρχουν πολλές διαδικασίες στο ΓεΣΥ που μπορούν να διαφοροποιηθούν, χωρίς να αλλάξει η φιλοσοφία του. Με τις αλλαγές θα εξυπηρετούνται καλύτερα και ταχύτερα οι δικαιούχοι και θα ευκολύνονται οι υπηρεσίες των συντελεστών του ΓεΣΥ.

Ανέξοδες πατριωτικές εξάρσεις

«Το Κράτος μας, η Κυπριακή Δημοκρατία, είναι η σημαντικότερή μας κατάκτηση. Ο σεβασμός, η προστασία και η συνεχής αναβάθμιση της υπόστασής της, καθώς και η ενίσχυση όλων των παραγόντων ισχύος της, τόσο στο εσωτερικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, αποτελούν ύψιστη προτεραιότητά μας.» και καταλήγει: «Μέσω μιας λύσης που θα είναι λειτουργική και βιώσιμη και θα δώσει νέα προοπτική και ελπίδα, νέους ορίζοντες σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας. Πάνω απ' όλα η Κυπριακή Δημοκρατία».

Προεδρικές, πατριωτικές, υψηλόφωνες δηλώσεις.

Τα πιστεύετε αυτά τα ωραία λόγια, κύριε Πρόεδρε; Ή μήπως απευθύνεστε απλώς στη δημόσια κατανάλωση των επικοινωνιακών δελτίων ειδήσεων;

Γιατί η ερώτηση; Απλούστατα διότι οι πράξεις, η πολιτική σας πορεία και η αμετακίνητη εμμονή σας στη λύση της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας (ΔΔΟ) όχι απλώς δεν συνάδουν με αυτά που δηλώνετε, αλλά συνιστούν την κατάφωρη αναίρεσή τους.

Πολύ σωστά και πατριωτικά μιλάτε για «τη σημαντικότερη κατάκτησή μας». Μια κατάκτηση, η οποία δεν μας χαρίστηκε· ποτίστηκε με αίμα, με τους αγώνες, τις θυσίες και τα δάκρυα γενεών και γενεών. Μιλάτε για «αναβάθμιση» και «προστασία» της υπόστασής της.

Μιλάτε για «μια λύση που θα είναι λειτουργική και βιώσιμη και θα δώσει νέα προοπτική και ελπίδα».

Ωστόσο, η πικρή πραγματικότητα είναι τελείως διαφορετική. Η ΔΔΟ, στην οποία επιμένετε εσείς και αρκετοί από τους προκατόχους σας, κάθε άλλο παρά αναβάθμιση σημαίνει. Το αντίθετο. Είναι διάλυση. Είναι η προδιαγεγραμμένη κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, προκειμένου να αντικατασταθεί από ένα θεσμικό έκτρωμα - μια παραλλαγή

νομιμοποιήσουν τα τετελεσμένα της κατοχής και που οδηγούν στην πλήρη τουρκοποίηση της πατρίδας μας.

Είναι αυτή η λύση «λειτουργική και βιώσιμη και που θα δώσει νέα προοπτική και ελπίδα»; Πώς μιλάτε για ισχύ και θωράκιση, όταν η αρχιτεκτονική της ΔΔΟ προβλέπει την παράδοση των κλειδιών του κράτους σε μηχανισμούς παραλυσίας; Σε ποια «αναβάθμιση» αναφέρεστε όταν αποδέχεστε την εναλλασσόμενη προεδρία, τα παραλυτικά

“

«Μια κατάκτηση, η οποία δεν μας χαρίστηκε· ποτίστηκε με αίμα, με τους αγώνες, τις θυσίες και τα δάκρυα γενεών και γενεών»

του Σχεδίου Ανάν.

Παρά το γεγονός ότι ο Κυπριακός λαός το απέρριψε με το βροντερό «ΟΧΙ» το 2004, ασεβώς προς τη λαϊκή βούληση το επαναφέρετε. Δημιουργημα κάτω από τη σκιά της βάρβαρης εισβολής του Ατίλα. Ένα έκτρωμα που φέρει ανάγλυφη τη σφραγίδα της βρετανο-τουρκικής συνωμοσίας. Ένα απόβλητο δημιουργημα της αποικιοκρατίας.

Ένα μόρφωμα στην παγίδα του οποίου πέσαμε απερίσκεπτα, εγκλωβιζόμενοι σε διαδικασίες που σκοπό έχουν να

βέτο που ακυρώνουν τη λαϊκή βούληση, και την ψευδεπίγραφη «πολιτική ιδιότητα» που μετατρέπει τη νόμιμη πλειοψηφία σε μειοψηφία ομήρων; Πώς συμβιβάζεται ο σεβασμός του κράτους με μια διευθέτηση που το μετατρέπει σε προτεκτοράτο και διαλύει την ίδια την κρατική του υπόσταση;

Μιλάτε για το «διεθνές επίπεδο», ότι «αποτελεί ύψιστη προτεραιότητά μας», όταν στην πράξη το υποτιμάτε και το αγνοείτε; Αποφεύγετε συστηματικά να αντικρούσετε και να προβάλετε διεθνώς

τις τουρκικές επεκτατικές ορέξεις. Αποδέχετε άκριτα την τουρκική ρητορική περί «δικοινοτικού» προβλήματος, ξεχνώντας ότι το Κυπριακό δεν είναι τίποτα λιγότερο από πρόβλημα εισβολής και συνεχιζόμενης στρατιωτικής κατοχής. Αποφεύγετε να αναδείξετε την τουρκική πολυσχιδή και πολυεπίπεδη επεκτατική πολιτική που απλώνεται σε ολόκληρη την περιοχή, με ορμητήριο την κατεχόμενη γη μας.

Ο τουρκικός ΑΤΤΙΛΑΣ, η κατοχή, ο εποικισμός, η βάναιση δημογραφική αλλαγή, η συστηματική βεβήλωση των πατρογονικών μας εσίων, των θρησκευτικών μας ιδρυμάτων και των νεκροταφείων των προγόνων μας, ο σφετερισμός των περιουσιών των εκτοπισμένων συμπατριωτών μας, δεν προβάλλονται διεθνώς. Όλα, θάβονται κάτω από το χαλί της διπλωματικής ευγένειας. Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ) και άλλα προνόμια προσφέρονται απλόχερα στην κατοχική πλευρά, χωρίς την παραμικρή απαίτηση για αντάλλαγμα. Χωρίς ούτε μια ελάχιστη ένδειξη καλής θέλησης από την Αγκυρα - μετατρέποντας τη γενναιοδωρία μας σε μια έμμεση παραδοχή ενοχής και εξωραϊσμού του κατακτητή.

Αλήθεια, κ. Πρόεδρε. Το τεράστιο τουρκικό έκτρωμα με τη σημαία-μούθι στον Πενταδάκτυλό μας, που πληγώνει καθημερινά τα μάτια και

την ψυχή μας για 52 χρόνια, δεν σας ενοχλεί; Ή μήπως έγινε και αυτό μέρος του «τοπίου»; Γιατί δεν το απαιτείτε έμπρακτα, με την ίδια αποφασιστικότητα που δηλώνει τις απαιτήσεις του ο Τούρκος συνομιλητής σας; Οι ξένοι διπλωμάτες που μας επισκέπτονται, πσχόλια κάνουν για το τουρκικό έκτρωμα και την προκλητική συμπεριφορά; Και, αν οι ξένοι διαμεσολαβητές που κοπιάζουν για να εδραιώσουν τη ΔΔΟ πιστεύουν ότι όντως αποτελεί μια πρότυπη, λειτουργική και βιώσιμη λύση, γιατί δεν εφαρμόζουν το ίδιο μοντέλο στις δικές τους χώρες;

Ας σοβαρευτούμε, επιτέλους. Δεν μπορείτε από τη μια να πανηγυρίζετε για τη μοναδική διεθνώς αναγνωρισμένη υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας και από την άλλη να διαπραγματεύεσαστε τη διάλυσή της.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, η «σημαντικότερή μας κατάκτηση», σώζεται μόνον όταν η ηγεσία της σταματήσει να είναι ο εργολάβος της αυτοκαταστροφής της και συνεκτιμολογήσει επιτέλους τι σημαίνει αντίσταση, αξιοπρέπεια και πραγματική διεκδίκηση της ελευθερίας. Όταν τηρήσουμε αυτές τις βασικές αρχές, θα σεβαστούν και οι ξένοι τα δικά μας δικαιώματα. Ενόσω εμείς οι ίδιοι δεν τα διεκδικούμε, με ποιο δικαίωμα απαιτούμε από τους άλλους να τα σεβαστούν;

**Μόνιμος κάτοικος Μεμβορνής*

Η Ινδία στη νέα γεωπολιτική εξίσωση

Η δεκαετία του επανεξοπλισμού δεν αφορά μόνο τη στρατιωτική ισχύ. Επεκτείνεται στην οικονομία, στην πολιτική και στην ίδια την αποτελεσματικότητα των κρατικών συστημάτων.

Στον ανταγωνισμό των μεγάλων δυνάμεων, η οικονομική και πολιτική ισχύς αλληλοσυμπλέκονται. Το ερώτημα για την Ινδία είναι εάν μπορεί να μετατραπεί από ανερχόμενη δύναμη σε πραγματικό παγκόσμιο πόλο ισχύος.

Το πρόβλημα είναι ότι η Ινδία δεν αποτελεί ένα απολύτως ενιαίο γεωπολιτικό υποκείμενο. Είναι ένα κράτος με πολλές ταυτότητες, μεγάλες περιφερειακές ανισότητες, διαφορετικούς ρυθμούς ανάπτυξης και ισχυρές πολιτικές και κοινωνικές διαφοροποιήσεις. Σε αντίθεση με την Κίνα, το κέντρο στο Νέο Δελχί διαθέτει μικρότερη δυνατότητα πολιτικής και δημοσιονομικής συγκεντροποίησης. Η ίδια η ιστορική πορεία της Ινδίας την «ανάγκασε στον ομοσπονδιακό χαρακτήρα», ενώ η πρόωρη δημοκρατική της συγκρότηση συνδυάστηκε με καθυστερημένη εκβιομηχάνιση, ασθενέστερη φορολογική βάση και κατακερματισμένη εσωτερική αγορά.

Αυτή η εσωτερική πολυμορφία είναι ταυτόχρονα πλεονέκτημα και αδυναμία. Το ένα τρίτο περίπου της χώρας, κυρίως στον Νότιο και τη Δύση, έχει ήδη γνωρίσει ρυθμούς ανάπτυξης κατά κεφαλήν συγκρίσιμους με εκείνους του κινεζικού «θαύματος», ενώ

η ζώνη του Γάγγη και η «ζώνη των Χίντι» παραμένουν πολύ πιο αργές. Στις αρχές της δεκαετίας του 1960, η «καρδιά των Χίντι» ελάμβανε δημόσιες δαπάνες κατά 20% υψηλότερες από το οικονομικό της βάρος, ενώ ο Νότιος και η Δύση ελάμβαναν 20% λιγότερες. Το 2023, οι μεταβιβάσεις από το Κέντρο υπερβαίνουν κατά 90% το οικονομικό βάρος του Βορρά, ενώ υπολείπονταν κατά 44% και 58% του αντίστοιχου βάρους στον Νότιο και τη Δύση.

Εδώ βρίσκεται και η βασική διαφορά με την Κίνα. Μετά τις μεταρρυθμίσεις

Η οικονομική πρόκληση παραμένει τεράστια. Το 2017-18 η γεωργία απορροφούσε το 44% της απασχόλησης, ποσοστό που αυξήθηκε στο 46% το 2023-24. Για τις γυναίκες, το αντίστοιχο ποσοστό αυξήθηκε από 57% σε 64%. Από το 1991 έως το 2019, πάντως, η αγροτική απασχόληση είχε μειωθεί κατά 23 ποσοστιαίες μονάδες. Η Ινδία διαθέτει περίπου 370 εκατομμύρια νέους ηλικίας 15-29 ετών, ενώ ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας αναμένεται να φθάσει το ένα δισεκατομμύριο το 2030. Η πρόκληση είναι εάν αυτό το

“

Η Κίνα και η Ινδία, με διαφορετικό τρόπο και διαφορετική ένταση, αποτελούν πλέον μέρος της ευρύτερης γεωπολιτικής παρτίδας της Μέσης Ανατολής

του 1978, το Πεκίνο μπόρεσε να διατηρήσει πολύ ισχυρότερο κεντρικό έλεγχο πάνω στις τοπικές αστικές και επιχειρηματικές ελίτ. Στην Ινδία, αντίθετα, η αγροτική ανάπτυξη και η «πράσινη

επανάσταση» ενίσχυσαν ισχυρές περιφερειακές κοινωνικές ομάδες και συνέβαλαν στην άνοδο περιφερειακών κομμάτων, περιορίζοντας το παλιό μονοπώλιο του Κογκρέσου. Το αποτέλεσμα ήταν ένας πιο αποκεντρωμένος καπιταλιστικός μετασχηματισμός.

τεράστιο ανθρώπινο δυναμικό μπορεί να μετατραπεί σε βιομηχανική και τεχνολογική ισχύ.

Η συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά, επομένως, στρατηγική σημασία. Η σταδιακή απελευθέρωση της ινδικής μεταποίησης μέσα σε επτά έως δέκα χρόνια μπορεί να λειτουργήσει ως εξωτερικός καταναγκασμός για εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, όπως συνέβη μετά το 1991. Το Νέο Δελχί επιδιώκει να αξιοποιήσει τον χώρο που ενδέχεται να αφήσει η αναδιάρθρωση

της κινεζικής βιομηχανίας, προσελκύοντας ευρωπαϊκά και άλλα διεθνή κεφάλαια.

Η γεωπολιτική διάσταση, όμως, είναι εξίσου κρίσιμη. Η Ινδία επιδιώκει στρατηγική αυτονομία και πολυευθυγράμμιση, αλλά η εξωτερική της πολιτική παραμένει σε μεγάλο βαθμό επηρεαζόμενη στο Πακιστάν. Το ζήτημα του Κασιμίρ, η πυρηνική ισορροπία και η αυξανόμενη στρατιωτική συνεργασία Πακιστάν και Τουρκίας επηρεάζουν την ινδική στρατηγική σκέψη. Οι πρόσφατες εντάσεις στις σχέσεις Ινδίας-Τουρκίας επιβεβαιώνουν πόσο ισχυρά λειτουργεί ο «πακιστανικός παράγοντας» στις διμερείς σχέσεις.

Ακριβώς εδώ αποκτά ενδιαφέρον η σύνδεση της Ινδίας με το Ισραήλ, την Ελλάδα και την Κύπρο. Δεν πρόκειται απλώς για μιαν αφηρημένη «σύγκλιση αξιών», αλλά για σύγκλιση συγκεκριμένων στρατηγικών συμφερόντων: θαλάσσιες οδοί, άμυνα, ενέργεια, τεχνολογία και αναμείωση ενός περιβάλλοντος όπου η Τουρκία έχει ενισχύσει τη σχέση της με το

Πακιστάν. Η Ινδία έχει ήδη αναπτύξει στρατηγικές σχέσεις με την Ελλάδα και την Κύπρο, ενώ τον Μάιο του 2026 Νέο Δελχί και Λευκωσία αναβάθμισαν επίσημα τη σχέση τους σε Στρατηγική Εταιρική Σχέση και συμφώνησαν οδικό χάρτη αμυντικής συνεργασίας για την περίοδο 2026-2031.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η Ινδία μπορεί να θεωρηθεί ένας απόλυτα αξιόπιστος ή

προβλέψιμος σύμμαχος για τον Ελληνισμό. Η εσωτερική της πολυδιάσπαση, η ασθενέστερη συγκεντρωτική ικανότητα του Κέντρου σε σχέση με την Κίνα, η ανάγκη διαχείρισης των Πακιστάν και η παραδοσιακή στρατηγική αυτονομία του Νέου Δελχί θέτουν όρια. Η Ινδία δεν θα εγκαταλείψει εύκολα τις δικές της προτεραιότητες για χάρη τρίτων.

Για την Ελλάδα και ιδιαίτερα για την Κύπρο, όμως, αυτό ακριβώς καθιστά αναγκαία τη σοβαρή μελέτη της Ινδίας. Δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ούτε ως «νέα Κίνα» ούτε ως αυτόματος σύμμαχος. Είναι μια ανερχόμενη, αλλά εσωτερικά άνηση και πολιτικά σύνθετη δύναμη, της οποίας η γεωπολιτική δράση επεκτείνεται πλέον από τον Ινδο-Ειρηνικό προς τον Ινδικό Ωκεανό, τη Μέση Ανατολή και την Ανατολική Μεσόγειο.

Και η εξέλιξη αυτή αφορά άμεσα την Κύπρο. Η Κίνα και η Ινδία, με διαφορετικό τρόπο και διαφορετική ένταση, αποτελούν πλέον μέρος της ευρύτερης γεωπολιτικής παρτίδας της Μέσης Ανατολής. Για μια μικρή χώρα όπως η Κυπριακή Δημοκρατία, η κατανόηση των δυνατοτήτων αλλά και των αδυναμιών αυτών των δύο ασιατικών δυνάμεων δεν είναι ακαδημαϊκή άσκηση. Είναι προϋπόθεση για μια ρεαλιστική στρατηγική που θα αξιοποιεί τις νέες ισορροπίες, χωρίς να συγχέει τη στρατηγική σύγκλιση με τη μόνιμη συμμαχία.

**Γεωπολιτικός Αναλυτής*

ΑΠΟΨΗ “
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΛΙΒΑΣ*

ΑΠΟΨΗ “
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Κρίσιμο τρίπτυχο εξουσίας: Ηγεσία, αποφάσεις και σύμβουλοι

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η ποιότητα της ηγεσίας σ’ ένα κράτος δεν μετριέται μόνο από τις προθέσεις ή τις εξαγγελίες ή τις διακηρύξεις ενός αρχηγού κράτους, αλλά πρωτίστως από τη στιγμή και τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις. Η ιστορία της πολιτικής, διεθνώς και διαχρονικά, αποδεικνύει ότι η έγκαιρη και αντικειμενική λήψη αποφάσεων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα σταθερότητας, ασφάλειας και προόδου. Ιδίως σε περιόδους κρίσεων, κατά τις οποίες τα περιθώρια λάθους στενεύουν και το κόστος της αδράνειας διογκώνεται, ο ρόλος του αρχηγού κράτους μετατρέπεται σε καταλύτη εξέλιξης. Σ’ αυτό το πλαίσιο, εξίσου κρίσιμη αναδεικνύεται η ποιότητα των συμβούλων και στενών συνεργατών του, όπως είναι η επάρκεια, η ανεξαρτησία σκέψης και, κυρίως, η απουσία υστεροβουλίων.

Χρόνος στην πολιτική

Ο χρόνος στην πολιτική δεν λειτουργεί γραμμικά. Συχνά συμπυκνώνεται, επιταχύνεται ή εξαντλείται αιφνίδια, επιβάλλοντας αποφάσεις υπό καθυστέρηση πίεσης. Η έγκαιρη απόφαση δεν είναι απλώς ζήτημα ταχύτητας, αλλά ικανότητας κατανόησης της συγκυρίας πριν αυτή καταστεί μη αναστρέψιμη. Η καθυστέρηση, ακόμη και με πρόκληση την «ωρίμανση των συνθηκών», έχει αποδειχθεί πολλές φορές καταστροφική. Πολιτικές κρίσεις, αστοχίες στη διακυβέρνηση, οικονομικές καταρρεύσεις και γεωπολιτικές αποσταθεροποιήσεις συχνά δεν προέκυψαν από λάθος κατεύθυνση, αλλά από καθυστερημένη δράση. Όταν η πολιτική ηγεσία αδυνατεί ή διστάζει να αναλάβει την ευθύνη της απόφασης, το κενό καλύπτεται από τα γεγονότα, συνήθως με δυσμενείς όρους.

Ωστόσο, η έγκαιρη απόφαση δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από την αντικειμενικότητα. Η πολιτική εξουσία συνοδεύεται αναπόφευκτα από πιέσεις, προδοκίες και φόβους. Ο αρχηγός κράτους καλείται να διαχειριστεί αντικρουόμενα συμφέροντα, εσωτερικά και εξωτερικά, συχνά υπό το βάρος της κοινής γνώμης και της πολιτικής επιβί-

ωσης. Η αντικειμενική αξιολόγηση των δεδομένων προϋποθέτει την ικανότητα διάκρισης μεταξύ πραγματικότητας και επιθυμίας, μεταξύ εθνικού συμφέροντος και πρόσκαιρου πολιτικού οφέλους, μεταξύ αξιοκρατίας και ικανοποίησης υστερόβουλων απαιτήσεων και πιέσεων. Απαιτεί επίσης την ψυχραιμία να αποδεχθεί κανείς δυσάρεστες αλήθειες και την πολιτική ωριμότητα να ενεργήσει ακόμη κι όταν το κόστος είναι

ρίες, αναλύονται τα δεδομένα και διαμορφώνονται εναλλακτικά σενάρια. Όταν αυτός ο μηχανισμός λειτουργεί ορθά, ενισχύει την ποιότητα της απόφασης. Όταν όμως υπονομεύεται από προσωπικές στρατηγικές ή πολιτικές σκοπιμότητες ή εξυπηρέτηση προσωπικών συμφερόντων, τότε μετατρέπεται σε παράγοντα στρέβλωσης της πραγματικότητας.

Ιδιαίτερα επικίνδυνο φαινόμενο για

“

‘Όταν η εξουσία ασκείται με επίγνωση των ορίων της και με σεβασμό στη γνώση και στην αξιοκρατία, τότε οι αποφάσεις έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να υπηρετήσουν το δημόσιο συμφέρον

άμεσο και τα οφέλη μακροπρόθεσμα.

Σύμβουλοι και συνεργάτες

Σ’ αυτό το σημείο, ο ρόλος των συμβούλων και στενών συνεργατών καθίσταται κομβικός. Στη σύγχρονη διακυβέρνηση, όπου τα ζητήματα είναι πολυπαραγοντικά και τεχνικά σύνθετα, κανένας ηγέτης δεν μπορεί να λειτουργήσει ως μοναχικός γνώστης. Οι σύμβουλοι και οι στενοί συνεργάτες αποτελούν τον μηχανισμό μέσα από τον οποίο φιλτράρονται οι πληροφο-

τη λειτουργία της εξουσίας αποτελεί η δημιουργία ενός κλειστού συμβουλευτικού κύκλου, όπου κυριαρχεί μεροληπτική ή υστερόβουλη επιλογή, η επιβεβαίωση των απόψεων του ηγέτη και όχι η ουσιαστική και αντικειμενική κριτική αξιολόγηση των επιλογών του. Η λεγόμενη «ομαδική σκέψη», έννοια που έχει μελετηθεί εκτενώς στη διεθνή πολιτική επιστήμη και στη μελέτη κρίσεων, οδηγεί συχνά σε λήψη αποφάσεων χωρίς πραγματικό έλεγχο βασικών παραδοχών και

χωρίς σοβαρή εξέταση εναλλακτικών σεναρίων. Η ομοφωνία μετατρέπεται σε αυτοσκοπό και η διαφωνία εκλαμβάνεται ως απειλή, με αποτέλεσμα να περιορίζεται δραστικά το εύρος της σκέψης και της ανάλυσης. Σε τέτοια περιβάλλοντα, οι προειδοποιήσεις είτε αγνοούνται είτε υποβαθμίζονται, οι κίνδυνοι σχετικοποιούνται και τα δεδομένα επιλέγονται επιλεκτικά, ώστε να προσαρμοστούν στο αφήγημα που εξυπηρετεί την εκάστοτε εξουσία. Η πραγματικότητα δεν αξιολογείται όπως είναι, αλλά όπως θα ήθελε να είναι η ηγεσία. Το αποτέλεσμα είναι αποφάσεις που μπορεί να φαίνονται συνεκτικές σε επίπεδο επικοινωνίας, αλλά αποδεικνύονται εύθραυστες στην πράξη. Όταν η πολιτική ηγεσία περιβάλλεται από πρόσωπα που αποφεύγουν τη σύγκρουση ή επιδιώκουν την εύνοια, ή την προώθηση αιματικών συμφερόντων, το σύστημα διακυβέρνησης χάνει τη δυνατότητα αυτοδιόρθωσης. Και τότε, το τίμημα των λανθασμένων εκτιμήσεων μεταφέρεται αναπόφευκτα στην κοινωνία και στο κράτος συνολικά.

Η αντικειμενικότητα των συμβούλων δεν είναι αυτονόητη. Προϋποθέτει θεσμική ανεξαρτησία και προσωπική ακεραιότητα. Όταν η συμβουλευτική λειτουργία μετατρέπεται σε προθάλαμο πολιτικής καριέρας ή σε μέσο εξυπηρέτησης συμφερόντων, η ποιότητα

της πληροφόρησης αλλοιώνεται. Οι σύμβουλοι που λειτουργούν με υστεροβουλία έχουν κίνητρο να παρουσιάζουν μια ωραιопоιημένη εικόνα, να αποσιωπούν δυσάρεστα στοιχεία ή να κατευθύνουν τις αποφάσεις προς επιλογές που τους εξυπηρετούν. Το αποτέλεσμα είναι αποφάσεις που μπορεί να φαίνονται λειτουργικές βραχυπρόθεσμα, στη συνέχεια αποδεικνύονται επιζήμιες σε βάθος χρόνου.

Ευθύνη του ηγέτη

Η ευθύνη, ωστόσο, δεν βαρύνει αποκλειστικά τους συμβούλους και τους στενούς συνεργάτες. Ο ίδιος ο αρχηγός κράτους, πέραν της αντικειμενικής και αξιοκρατικής επιλογής, διαμορφώνει το πλαίσιο όπου αυτοί λειτουργούν. Η ανοχή στη διαφωνία, η ενθάρρυνση του ελεύθερου διαλόγου και η θεσμική κατοχύρωση της ειλικρίνειας αποτελούν βασικά στοιχεία υγιούς διακυβέρνησης. Ηγεσίες που περιβάλλονται από «ναί» και αντιμετώπιζουν την κριτική ως απειλή, καταλήγουν συχνά εγκλωβισμένες σ’ ένα στενό κύκλο ανιλήψεων, αποκομμένες από την κοινωνία και τις διεθνείς εξελίξεις. Αντίθετα, η αποδοχή της τεκμηριωμένης διαφωνίας ενισχύει τη νομιμοποίηση και τη βιωσιμότητα των αποφάσεων.

Συμπερασματικά, η σχέση μεταξύ αρχηγού κράτους και συμβούλων-στενών συνεργατών του λειτουργεί ως καθρέφτης της ποιότητας της διακυβέρνησης. Όταν η εξουσία ασκείται με επίγνωση των ορίων της και με σεβασμό στη γνώση και στην αξιοκρατία, τότε οι αποφάσεις έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να υπηρετήσουν το δημόσιο συμφέρον. Όταν, αντίθετα, κυριαρχούν η ανασφάλεια, η αναβλητικότητα, η ιδιοτέλεια, η υστερόβουλη εξυπηρέτηση και ο φόβος του πολιτικού κόστους, οι αποφάσεις καθυστερούν ή λαμβάνονται με στρεβλό τρόπο. Και τότε, όπως δείχνει η εμπειρία, το τίμημα το πληρώνει όχι η εκάστοτε ηγεσία, αλλά η κοινωνία στο σύνολό της. Σ’ αυτό ακριβώς το σημείο δοκιμάζεται η ουσία της πολιτικής ευθύνης και η πραγματική αξία της ηγεσίας.

**Πρώην Πρύτανη, Καθηγητής-Ανθρωπολόγος*

Οι προσεχείς προεδρικές εκλογές στη Γαλλία

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Μένουν οκτώ μήνες για τις προεδρικές εκλογές στη Γαλλία. Τον Απρίλη και Μάιο του 2027.

Η Marine Le Pen, υποψήφια για τέταρτη φορά του κόμματός της, Rassemblement National (RN, Εθνική Σύναξη), δίδεται από τις δημοσκοπήσεις ως νικήτρια στον δεύτερο γύρο των εκλογών. Όποιος κι αν είναι ο αντίπαλός της. Παίρνει, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, μεταξύ 35% και 38% των ψήφων στον πρώτο γύρο των εκλογών.

Και τούτο, παρ’ όλες τις καταδίκες της από το δικαστήριο.

Η Marine Le Pen προχωρεί με το κόμμα της, το RN, θεωρούμενο της

άκρας δεξιάς, το οποίο με τα χρόνια στην πολιτική σκηνή έγινε περισσότερο σεβαστό. Επίσης σήμερα ενεργεί μέσα σε μια Ευρώπη που στην εποχή μας

με αξιώσεις.

Η Le Pen, προς το παρόν, είναι, όπως ελέχθη, το φαβορί για να κερδίσει οποιονδήποτε αντίπαλο. Η παρουσία

“

Αν τελικά κερδίσει η Marine Le Pen, θα είναι μεγάλη αλλαγή στο σκηνικό όχι μόνο της Γαλλίας αλλά και της Ευρώπης

κλίνει σοβαρά προς τα δεξιά. Εμείς, βέβαια, στην Κύπρο αποτελούμε, όπως συνήθως, μια κάποια εξαίρεση, αφού τα αριστερά κινήματα εξακολουθούν να βρίσκονται τουλάχιστον στη σκηνή

της στο δικαστήριο ως κατηγορούμενης δεν φαίνεται να την επηρεάζει.

Η κυρία Le Pen φαίνεται ότι ωφελήθηκε από την πτώση της δημοτικότητας του σημερινού Προέδρου Macron. Επίσης

από τον πόλεμο στην Ουκρανία και στο Ιράν, από το κλείσιμο των Στενών του Ορμούζ και από τις επιπτώσεις τους στην αγοραστική δύναμη του κοινού (βλ. Ariane Hasler, “Presidentielle: Marine Le Pen, inditurnable reine des sondages”, Tribune de Geneve, 26 août, 2026, p.13).

Σχετικά με τους αντιπάλους της, οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι επιβάλλεται έναντι όλων και στους δυο γύρους.

Ο κυριότερος αντίπαλος της κ. Le Pen είναι ο πρώην Πρωθυπουργός, Edouard Philippe, τον οποίον, όμως, καταβάλλει, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις. Το ίδιο και τον Gabriel Attal.

Όσον αφορά την Αριστερά, αυτή είναι σε χειρότερη κατάσταση από τη

Δεξιά. Ο Glucksmann ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του. Υπάρχουν και οι Οικολόγοι. Δεν φαίνεται όμως η Αριστερά να μπορεί να ενωθεί. Ο ισχυρός παράγων της Αριστεράς, Jean-Luc Melenchon, ελπίζει να περάσει στον δεύτερο γύρο. Αν όμως το κατορθώσει, η Le Pen φαίνεται να μπορεί να τον καταβάλει.

Σαν συμπέρασμα, όπως είναι τα πράγματα σήμερα, η Marine Le Pen φαίνεται να υπερσχύει όλων. Έχουμε όμως οκτώ μήνες μέχρι τις εκλογές. Αν τελικά κερδίσει, θα είναι μεγάλη αλλαγή στο σκηνικό όχι μόνο της Γαλλίας αλλά και της Ευρώπης.

c.a.theodoulou@theodoulou.cy

**Νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής*

Επίσκεψη του Δήμου Λεμεσού στο Μέλαθρον Αγωνιστών ΕΟΚΑ

Επίσκεψη στο Μέλαθρον Αγωνιστών ΕΟΚΑ πραγματοποιήσαν ο Δήμαρχος Λεμεσού, Γιάννης Αρμεύτης, και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, εκφράζοντας έμπρακτα τη στήριξη της δημοτικής Αρχής στο έργο και την προσφορά του

ιδρύματος στην τοπική κοινωνία. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, ο Δήμαρχος και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου ενημερώθηκαν για τις υπηρεσίες υγείας, τη φροντίδα και τα προγράμματα αποκατάστασης που προσφέρονται.

Παράλληλα, μέσα από συζήτηση με τη διοίκηση, αναλύθηκαν οι προοπτικές διεύθυνσης της συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Λεμεσού και του Μελάθρου, με κοινό στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Το Epic Street Festival στηρίζει έμπρακτα το Πολυδύναμο Κέντρο Λευκωσίας

Το Epic Street Festival αποτελεί έναν καθιερωμένο θεσμό της Epic και μian από τις μεγαλύτερες διοργανώσεις street food και ψυχαγωγίας στην Κύπρο, μέσα από τον οποίο αναδεικνύεται έμπρακτα και η ευαισθητοποίηση στις εταιρείες σε θέματα που αφορούν ευπαθή κοινωνικά σύνολα. Με συνέπεια στη δέσμευση του Epic Street Festival για κοινωνική προσφορά, η Epic προχώρησε στην παράδοση δωρεάς ύψους €5.400 στο Πολυδύναμο Κέντρο Λευκωσίας, ενισχύοντας το πολύτιμο έργο που επιτελεί για τη στήριξη ευάλωτων ατόμων και οικογενειών. Το ποσό συγκεντρώθηκε από τα έσοδα που προέκυψαν από την ενοικίαση των περιπτέρων της φεινής διοργάνωσης, επιβεβαιώνοντας ότι το Epic Street Festival δεν αποτελεί μόνο μια μεγάλη γιορτή γεύσης και ψυχαγωγίας, αλλά και έναν θεσμό με ουσιαστική κοινωνική συνεισφορά. Η δωρεά θα αξιοποιηθεί για την ενίσχυση των δράσεων και των υπηρεσιών του Πολυδύναμου Κέντρου

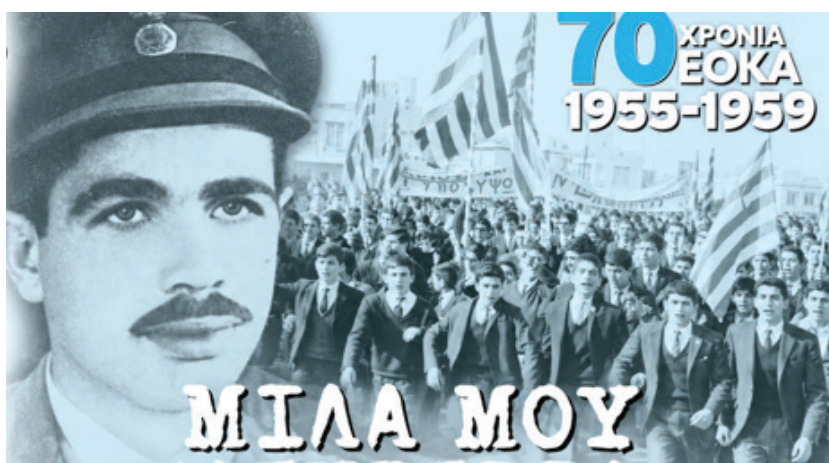

Λευκωσίας, το οποίο διαχρονικά προσφέρει πολύπλευρη στήριξη σε άτομα και οικογένειες που έχουν ανάγκη. Η επιτυχία του Epic Street Festival είναι αποτέλεσμα της συλλογικής συμβολής εκθετών, συνεργατών, εθελοντών και των χιλιάδων επισκεπτών που στηρίζουν τον θεσμό. Μέσα από αυτήν τη δυναμική συμμετοχή, το Festival αποκτά μian ακόμη πιο ουσιαστική διάσταση, δημιουργώντας τη δυνατότητα στήριξης Οργανισμών με σημαντικό κοινωνικό

έργο. Το Epic Street Festival, ως ένας θεσμός που συνδυάζει την ψυχαγωγία με την κοινωνική προσφορά, αποτελεί παράδειγμα του πώς μια μεγάλη διοργάνωση μπορεί να αφήσει θετικό και ουσιαστικό αποτύπωμα στην τοπική κοινωνία. Μέσα από στοχευμένες κοινωνικές ενέργειες, η Epic παραμένει ευαισθητοποιημένη σε προσπάθειες που καταβάλλουν οργανωμένα σύνολα της κοινωνίας για βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων που έχουν ανάγκη.

Πολιτιστική Εκδήλωση «Μίλα μου για λευτεριά» από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΑΠΚΥ), πμώντας τον Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59 για την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και με αφορμή την Ημέρα Μνήμης των ηρώων της αγχόνης Μιχαήλ Κουτσόφτα, Στέλιου Μαυρομμάτη και Ανδρέα Παναγίδη (21 Σεπτεμβρίου 1956), παρουσιάζει την εκδήλωση μουσικής, λόγου και εικόνας «Μίλα μου για λευτεριά», στο Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λεμεσού «Πάνος Σολωμώνιδης», την Τετάρτη, 16 Σεπτεμβρίου 2026, στις 20:00. Συγκεκριμένα, το ΑΠΚΥ, σε συνεργασία με το καλλιτεχνικό σχήμα Μουσικοί Συνοδοιπόροι, παρουσιάζει ένα ξεχωριστό αφιέρωμα στον αγώνα του κυπριακού λαού ενάντια στον Άγγλο κατακτητή, αναδεικνύοντας εμβληματικές μορφές του Αγώνα, όπως ο Γρηγόρης Αυξεντίου, αλλά και την πολυτιμη συμβολή της μαθητώσας νεολαίας. Η παράσταση εμπλουτίζεται με ποιήματα, συνδετικά κείμενα, δρώμενα, σχόλια και προβολή αρχαικών εικόνων, συνθέτοντας μια ολοκληρωμένη καλλιτεχνική

εμπειρία που συνδυάζει τη μουσική, τον λόγο και την ιστορική μνήμη. Το σχήμα «Μουσικοί Συνοδοιπόροι» απαρτίζουν: Χρίστος Σιασής (μπουζούκι, αφήγηση και τραγούδι), Στέλλα Κακουλλή (τραγούδι), Δημήτρης Τσουλάκος (κιθάρα, τραγούδι), Μάριος Σολωμού (κρουστά, τραγούδι), Άγγελος Δούκας (πιάνο) και Έλενα Κυπριανού και Νέοφυτος Νεοφύτου (απαγγελία). Η Έλενα Κυπριανού

έχει, επίσης, την ευθύνη της έρευνας και συγγραφής των εμβόλιμων κειμένων, καθώς και της παραγωγής του οπτικού υλικού. Την καλλιτεχνική επιμέλεια και τη συνολική παραγωγή της παράστασης υπογράφει ο ιδρυτής του σχήματος, Χρίστος Σιασής. Χορηγός Επικοινωνίας είναι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Τεχνική υποστήριξη παρέχει η Vivid Sound Labs.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πολυτελή διαμερίσματα – Λυκαβηττός, Λευκωσία: 2 υπνοδωμάτων, σύγχρονος σχεδιασμός, υψηλές προδιαγραφές και εξαιρετική τοποθεσία. Ιδανικά για κατοικία ή επένδυση, από €250.000 συν ο ΦΠΑ. Αποτείνεσθε: SWEET RESIDENCE, τηλ.: 99121111.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πολυτελή διαμερίσματα – Πλατύ Αγλαντζιάς: 1 υπνοδωματίου, σύγχρονος σχεδιασμός, εξαιρετικές προδιαγραφές, πολύ κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, από €142.000 συν ο ΦΠΑ. Αποτείνεσθε: SWEET RESIDENCE, τηλ.: 99121111.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ελ Μπάνα Άχμετ, Σπύρου Τρικούπη & Ν. Καββαδία 21, απέναντι από είσοδο ΑΛΦΑΜΕΓΑ, πίσω από café SECOND CUP, Λακατάμεια, τηλ.: 22448878, 97609171.
Οικονομίδου Μαρία, Λεωφ. Αθαλάσσης 105 Ε, Δασούπολη, απέναντι από κτήρια Σοφοκλή Κυπριανού, δίπλα από Ξαροπλαστείο SAVOR, τηλ.: 22425078.
Φραγκούλη Εύα, Αθηνών 58, 50 μ. μετά τον ΜΑΥΡΟ στο δικάλι, Στρόβολος, τηλ.: 22314660, 22492935.
Χίνη Σώτια, Αρχαγγέλου & Καληδονίων 7, μετά την Υπεραγορά ΣΚΑΒΕΝΙΤΗ προς κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο ΔΙΑΣ/SIGMA, έναντι καταστήματος SCANDIA, Έγκωμη, τηλ.: 22497200, 97497200.
Ζάννη Αρετή (Αριέττα), Λεωφ. Λάρνακος 114 Α, απέναντι από το περίπτερο ΜΑΡΩ, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Αγλαντζιά, τηλ.: 22260153.
Καγιά Κατερίνα, Δημήτρη Σταύρου 3 Α&Β, δίπλα από το Κέντρο Υγείας Λατσιών, δρόμος πρώην Laiki Sporting Club, τηλ.: 22480888.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Δήμου Έλενα, Πάφου 2 Β, Ερήμη, τέλος του αυτοκινητόδρομου, απέναντι από τα Είδη Υγιεινής Γιώτης Χρίστου, τηλ.: 25935873, 96657403.
Παναγίδου Παυλίνα, Φραγκλίνου Ρούσβελτ 82 Α, κτήριο Κτηματολογίου, δίπλα από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, δρόμος LIDL, τηλ.: 25575777, 25257487.

Κέκκος Χαράλαμπος, Αγίας Φυλάξεως 202 Α, πλησίον κλινικής Χρυσοβαλάντου, τηλ.: 25339810, 25752352.
Μενελάου Παυλίνα, Λεοκροπυζιέ 32, Νάαφι, βόρεια φώτων Debenhams Apollo, 2ο στρίψιμο αριστερά, 200 μ. στα αριστερά, τηλ.: 25251122, 25102995.
Μιχαήλ Ελένη, Λεωφ. Γρίβα Διγενή 19, έναντι πρώην Αστυνομικού Σταθμού Αγίου Νικολάου, τηλ.: 25582626, 99815996.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Ευλαβή Κατερίνα, Αρχ. Μακαρίου 65 Α, πλησίον κινέζικου εστιατορίου ΤΑΪΠΕΪ, τηλ.: 24656469, 24662689.
Πασαλλής Κωνσταντίνος, Λεωφ. Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 37, δρόμος πρώην Α.Η.Κ., τηλ.: 24662233, 99489611.
Γεωργίου Γεωργία, Λεωφ. Κυριάκου Μάτση 159, Αραδίππου, τηλ.: 24534388, 96331190.

ΠΑΦΟΣ

Μενελάου Μενέλαος, Αρχ. Μακαρίου Γ' 12, έναντι βενζινάδικου Agip, δίπλα από Papantonio Bakeries, Γεροσκήπου, τηλ.: 26812121, 99813985.
Γαβριήλ Παναγιώτης, Βασιλέως Στασιόικου 1, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26654290.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Λοΐζου Παναγιώτης, Γεωργίου Γουρουνιά (Λεωφ. Γρίβα Διγενή) 150, Παραλίμνι, τηλ.: 23821368, 23823608.
Δασκαλάκη Μαρία, Μακαρίου Γ' 34, Σωτήρα, πλησίον Δημαρχείου Σωτήρας, τηλ.: 23300740, 99864749.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.
ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες, 25200194, MEDITERRANEAN HOSPITAL, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα. ΠΙ για παιδιά, 25801320, Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού*, Νίκαιας 1, 4131 Κάτω Πολεμίδα.
ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες, 24636343, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα. ΠΙ για παιδιά, 24206132, 24800438, Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας*, Ηνωμένων Πολιτειών, 6301 Λάρνακα.
ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για

παιδιά, 26848113, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ ΛΗΤΩ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.
*Σημείωση: Το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού και το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, εξυπηρετούν μόνο τις ημερομηνίες των ΥΕ, στις οποίες συμμετέχουν οι Παιδιάτροι του ΟΚΥΝΥ, για τις αντίστοιχες επαρχίες.
Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Γιορτή Αγίου Νικήτα

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Αγίου Νικήτα ανακοινώνει ότι αύριο Δευτέρα, 14 Σεπτεμβρίου 2026 και ώρα 6.00 μ.μ., θα τελεστεί Πανηγυρικός Εσπερινός προς τιμήν του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Νικήτα, στο προσφυγικό εκκλησάκι του Αγίου Νικήτα στα Λατσιά (περιοχή γηπέδου Λατσιών). Την ακολουθία θα τελέσει ο Αρχιεπίσκοπος της Ιερής Μητρόπολης Μόρφου, Ιάκωβος Καλογύρου. Την Τρίτη, 15 Σεπτεμβρίου 2026 και ώρα 6.30 π.μ., θα τελεστεί η Πανηγυρική Θεία Λειτουργία. Την ακολουθία θα τελέσει ο Αρχιεπίσκοπος της Ιερής Μητρόπολης Μόρφου, Πρωτοσύγκελος Φώτιος Ιωακείμ. Προσκαλείστε όλοι όπως παρευρεθείτε.

Εκδρομές

Το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού

διοργανώνει τις πιο κάτω εκδρομές και καλεί τους ενδιαφερόμενους να δηλώσουν συμμετοχή το συντομότερο. 22-29/9 Σικελία – Ρήγιο/Ελληνόφωνα χωριά Καλαβρίας, 10-14/10 Κ. Ιταλία, Νάπολη – Αράλφι – Κάπρι – Σορέντο – Ποσειδωνία, 4-8/10 Βυτίνα, Μαγεία Αρκαδίας – Κορινθίας – Ηλείας, Λίμνη Δόξας (επιχορηγημένη €495 το άτομο σε δίκλινο 3*). Οι θέσεις είναι περιορισμένες και θα δοθούν κατά προτεραιότητα κράτησης με προκαταβολή. 8-13/10 Ναυπακτία – Αιτωλοακαρνανία, Αναπαράσταση Ναυμαχίας Ναυπάκτου, 18-22/10 Μάνη, Μονεμβασιά, Καλαμάτα, Πύλος/νυχτερινή αναπαράσταση Ναυμαχίας του Ναβαρίνου (επιχορηγημένη €495 το άτομο σε δίκλινο 3*). Δηλώσεις συμμετοχής: Ινστιτούτο 99931000, 96674383. Αναλυτικά προγράμματα για όλες τις εκδρομές: www.iep.org.cy.

ΤΕΣΤ ΥΨΗΛΗΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ ΣΤΗΝ «ΑΡΕΝΑ»

ΑΕΚ και Πάφος τα λένε σε αναμέτρηση βαθμών, αλλά και αποδείξεων

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Η ΑΕΚ βρίσκεται σε μία δύσκολη φάση. Θυμίζει 2024-25, όταν αποκλείστηκε άμεσα από την πρώτη της ευρωπαϊκή αναμέτρηση, άλλαξε προπονητή και προσπαθεί να διορθώσει πράγματα. Παράλληλα δεν έχει ούτε τώρα ευρωπαϊκές υποχρεώσεις και μπορεί να επικεντρωθεί στις εγχώριες διοργανώσεις. Είναι μία ομάδα που, σε σχέση με πέρσι και σε αντίθεση με άλλα χρόνια, έκανε πολλές αλλαγές στο ρόστερ της. Για να καταλάβετε ακριβώς, ήρθαν 13 νέοι παίκτες και αποχώρησαν 11. Εφτά απ' όσους είπαν αντίο, είχαν μπει για τα καλά στην 3η δεκαετία της ζωής τους, άλλοι δύο θα είναι μερικούς μήνες πριν. Φυσικά από τις προσθήκες υπάρχουν επίσης 5 παίκτες στα 30+, αλλά και πάλι, η σύγκριση ρίχνει τον μέσο όρο ηλικίας. Η ηλικία ήταν ένα θέμα που σαφέστατα είχε ζορίσει την ΑΕΚ εδώ και αρκετά

χρόνια. Με λιγότερα ματς φέτος, λογικά είναι πιο καλή η κατάσταση.

Το ξεκίνημα της εποχής Σάγιες στον πάγκο ιδανικό. Νίκη με 3-1 επί του ΑΠΟΕΛ, άνετο πέρασμα από μία έδρα όπου λογικά πολλοί θα έχουν δυσκολίες. Με το 4-1 επί της Νέας Σαλαμίνας. Καλή μπάλα, κυρίως αποτελεσματικότητα και ουσία. Ένα ντέρμπι απέναντι στον ΑΠΟΕΛ είναι πάντα μεγάλης δυσκολίας. Αλλά πρέπει να δούμε όλη την εικόνα. Οι «γαλαζοκίτρινοι» έδιναν το πρώτο τους επίσημο παιχνίδι, είχαν σοβαρά κενά στο ρόστερ. Η ΑΕΚ δεν εντυπωσίασε, αλλά ήταν κυνική και πήρε μία επαγγελματική νίκη. Αν συγκρίνουμε τα δύο ματς, σαφώς και ο βαθμός δυσκολίας απέναντι στην Πάφο ανεβαίνει. Οι κυπελλούχοι, με βάση την ως τώρα εικόνα, είναι ένα τουλάχιστον σκαλί πιο πάνω από τον ΑΠΟΕΛ σε ισχύ. Έχουν ήδη 9 επίσημα παιχνίδια στα πόδια τους. Έχουν εξαιρετικές μονάδες σε όλες τις γραμμές και βάθος. Είναι μία ομάδα που επιδιώκει την ένταση (την αγωνιστική) και τον ταχύ ρυθμό. Ένα καλό δείγμα ήταν το 2ο ημίχρονο του Σούπερ Καπ με την Ομόνοια. Όταν κυριάρχησε σε όλους τους τομείς. Οπότε ιδού ένα μεγάλο τεστ για την ΑΕΚ. Ας πάμε και στην άλλη πλευρά. Έκα-

νε και η Πάφος αλλαγές στο ρόστερ, αλλά η βάση της παρέμεινε και οι αποχωρήσεις παικτών πρώτης γραμμής ήταν λιγοστές. Θεωρητικά είναι ισχυρότερη από πέρσι, έστω και για λίγο. Ο Γκαμαλέου δείχνει φοβερά στοιχεία, ο Μπιέλ και ο Γκούκα δείχνουν καλύτεροι από τους προκατόχους τους. Εννέα επίσημα ματς, με

Οι κυπελλούχοι υπερτερούν σε ισχύ και ετοιμότητα. Έδρα, φρεσκάδα και καλή εκκίνηση τα ατού των Λαρνακέων

τη διατήρηση του κορμού σημαίνει αυτόματα καλύτερη χημεία και ομοιογένεια, περισσότεροι αυτοματισμοί. Αλλά εννέα επίσημα ματς, σε μικρό χρονικό διάστημα φέρνουν και κόπωση. Από θέμα φρεσκάδας, όμως, η Πάφος υστερεί. Εδώ θέλει διαχείριση. Ο Σα Πίντο δεν έδωσε ανάσες στην ελίτ

του στο Σούπερ Καπ. Επέλεξε να το κάνει στα δύο ματς πρωταθλήματος με τις πολλές αλλαγές. Στο 2ο πάτησε πεπονόφλουδα. Πάντως για την κυπελλούχο έχουμε γενικά πιο μεγάλη εικόνα, πιο πλήρη. Αφού δεν άλλαξε πολύ και έδωσε ήδη μπόλικά ματς.

Είναι και για την Πάφο ένα ιδιαίτερο τεστ. Πρώτο ντέρμπι πρωταθλήματος, εδώ κρίνεται πιο αντικειμενικά. Ναι, υπήρχαν τα ευρωπαϊκά, όπου οι Πάφος έκανε και μεγάλες νίκες, αλλά είχε και ζόρια. Χρειάστηκε ξανά τη μαγική συνταγή των τελευταίων λεπτών (με Χάιντουκ και Ντιναμό Αλβανίας). Έχει την κατάκτηση του Σούπερ Καπ ως δείγμα σε ντέρμπι, αλλά ένα ματς πρωταθλήματος έχει πάντα άλλη υφή και μορφή. Πόσω μάλλον απέναντι σε ομάδα που ξεκίνησε με 2 στα 2.

Το 1-Χ-2

Στα ντέρμπι, όλα είναι πιθανά. Η έδρα έχει πάντα ρόλο να παίζει. Κάθε νίκη, κάθε αποτέλεσμα μετρά παραπάνω. Ανεξάρτητα από το πότε γίνεται. Είναι μόλις η 3η αγωνιστική, αλλά ας μετρήσουμε λίγο την κατάληξη των τριών πιθανών αποτελεσμάτων. Αν κερδίσει η ΑΕΚ, σημαίνει πως κάνει το 3Χ3 - το κάνει απέναντι στην, κατά αρκετούς, πιο ισχυρή ομάδα και την αφήνει και 5

βαθμούς πίσω. Αν αυτό είναι το τελικό αποτέλεσμα, ήδη η Πάφος θα τρέχει να καλύψει από νωρίς ένα χάντικαπ και θα δεχτεί και το πρώτο «χαστούκι». Το διπλό, από την άλλη, σημαίνει προσγείωση για την ΑΕΚ, υποχώρηση από την κορυφή. Αλλά και «δήλωση» ισχύος και φιλοδοξιών για την Πάφο. Η οποία έχει ελαφρώς, τελικά, μεγαλύτερη πίεση. Υπάρχει και η ισοπαλία. Βασικά δεν θα χαλάσει κανέναν εκ των δύο, ούτε γλυκιά, ούτε ξινή κατάληξη.

Στη ζυγαριά

Ετοιμότητα.....	Πάφος (60-40)
Ποιότητα	Πάφος (55-45)
Βάθος	Πάφος (50-40)
Έδρα	ΑΕΚ (60-40)
Φρεσκάδα	ΑΕΚ (55-45)
Πίεση	Παρόμοια (48-52)

Παίκτης - κλειδί

Μπορεί να είναι οποιοσδήποτε από κάθε ομάδα. Αλλά ας επιλέξουμε έναν. Ο Ιβάνοβιτς στη μέρα του, μπορεί να ταλαιπωρήσει κάθε άμυνα και να κάνει πιο παραγωγικό το παιχνίδι της ΑΕΚ. Απέναντι μπορεί τα φώτα να έπεσαν στον Γκαμαλέου, όμως ο Μπρούνο είναι αυτός που μπορεί ν' αποτελέσει βαρόμετρο στην ομάδα της Πάφου.